

093
117

156

Lectura preclarissi

ma. **D. Iasonis Haru** sup no

dosoti. de actionibus insti. ci.

eiusdem **additionis** **vis** **re**

non apostolis **q** plurim

clarissimor **docu** **am**

nuperime impressa

cu **tabula** per mo

dum **numeri**

et alphabe

tum **ordi**

ne **suo**

nouit

edita.

Conueniuntur **Andeg** **vis** **apud**

edes **Caroli** **bongne** **librarii** **gene**

alis **ac** **custodis** **librarie** **uniuersi**

tatis **in** **calcepa** **sancti** **Petri** **sub** **di**

uo **Nicolao**.

Colegio Mayor del Rosario

fo. ii.

summa
q equi
necno
tutioni
synna
r cum
aulio apos
doctois.
s.

ut
ad

et
ne

Archivo
Histórico

Tabula omnium. & ver. ifra im- pessorum in titu. de actionibus.

Publica de actio.	fo. 2.
1.	fo. 7.
ium.	fo. 10.
que.	fo. 4.4.
sed iste.	fo. 54.
S. rarius.	fo. 75.
S. item si quis. i.	fo. 89.
S. item si uiana.	fo. 110.
S. in personam.	fo. 119.
S. actiones autem.	fo. 140.
S. item si quis. ii.	fo. 148.
S. penales.	fo. 162.
S. preiudiciales.	fo. 180.
S. licitae.	fo. 192.
S. sequens.	fo. 198.
ver. ex maleficijs.	fo. 204.
S. quedam.	fo. 218.
S. omnes.	fo. 228.
ver. tripli.	fo. 234.
ver. quadrupli.	fo. 240.
S. actionum.	fo. 249.
S. fuerat.	fo. 279.
S. in bonafidel.	fo. 301.
S. preterea.	fo. 314.
S. curare.	fo. 325.
S. si quis agens.	fo. 332.
ver. plus autem.	fo. 335.
ver. huic autem.	fo. 340.
ver. sed hec quidem.	fo. 342.
S. si minus.	fo. 344.
ver. sunt preterea.	fo. 350.
ver. item si de dote.	fo. 351.
ver. propter retentionem.	fo. 355.
ver. sed & si quis.	fo. 354.
ver. compensationes.	fo. 356.
ver. cum quoq.	fo. 357.

Crini ac prestantissimi iuris viri ac doctoris consumma-
tissimi ac oratoris discretissimi. Magnifici comitis atq. equi-
tis. D. Jasonis Mayni cuius Mediolanensis primarij. nemo
dualis senatus super difficili ac pertulit titulo institutioni
de actionibus interpretatio. in florentissimo ticinensi gymna-
sio felici filo edita. Cum multis additionibus nuper per eun-
de adiunctis. locisq. suis insertis. Una etiam cu nonnullis apo-
stulis. D. Benedicti de Uadis de Foro sempionij. II. doctoris.
Quas in voluminibus hactenus impressis non reperies.

BIBLIOTECA

DEL

Colegio Mayor de Nuestra Señora
del Rosario

E01 N077 Ej.1

inquit
I. ij. ad
ol. pos-
curare
agus le-
net spes
e. acce-
stitutio
rin. col.
arum in
ta mede-
nedum
s cogno-
leio qui
i nec pos-
omnium
nis pro-
est intelli-
doni ter.
potest esti-
ergo vn-
s. nisi no-
um asse-
ctionum
iusq. cen-
n omnium
utilitatem
psi presen-
agresti vt
ationem vt
lo. omittit
ecrubica
m Delano

Tabula omnium. & ver. ifraim pessorum in titu. de actionibus.

Rubrica de actio.

lum.

que.

sed iste.

rursum.

item.

item.

in per.

action.

item.

penal.

prema.

licitas.

sequens.

ver. ex ma.

quedam.

omnes.

ver. tripli.

ver. quadri.

actionum.

fuerat.

in bonem.

preterea.

curare.

si quis ag.

ver. plus au.

ver. huic au.

ver. sed hec.

si minus.

ver. sunt pre.

ver. item si de.

ver. propter r.

ver. sed & si qu.

ver. compensa.

ver. cum quoq.

fo. 2.

fo. 7.

fo. 20.

fo. 44.

Jason super ti. de actio.

fo. ii.

Eximij ac prestantissimi iuris vtriusq; doctoris consumma-
tissimi ac oratoris discretissimi. Magnifici comitis atq; equi-
tis. D. Jasonis Mayni cuius Mediolanensis primarij. necno-
ducalis senatoris superdicali ac pertatili titulo institutioni
de actionibus interpretatio. in florentissimo tictensi gymna-
sio felici siso edita. Cum multis additionibus nuper per eun-
de adiunctis. locisq; suis insertis. Una etiam cu nonnullis apo-
stillis. D. Benedicti de Uadis de foro sempionij. ll. doctoris.
Quas in voluminibus hactenus unpressis non reperies.

De actionibus.

Rubrica.

Uoniam ut preedere inquit
Baldu. in l. ij. ad
finem. C. qui admitti ad bo. pos. pos-
sunt. & nos legisse habemus curare
infirmittates actionum suffragijs le-
gum et rationu. Idcirco oportet spe-
cies egritudinum cognoscere. acce-
dat bonus ter. in aut. hec constitutio
innovat constitutionem. in prin. col.
vij. & ter. in prohe. clemētinarum in
verbo quibus iura iam posita mede-
ri non possunt. Verum ut inquit idem Bal. in l. ij. ante medium
prime col. C. de bo. pos. secundum tab. & nō potest quis cogno-
scere qualitatem nisi cognoscat substantiā per text. in l. eij. qui
in prouincia. ff. si cer. pe. & est circa si. illius. l. in verbo q̄ nec pos-
sidenti animū haberet. & alibi inquit idem Bald. in l. hominum
circa medium prime col. C. de testa. & q̄ non potest quis pro-
bare qualitatem nisi probet substantiā. & impossibile est intelli-
gere accidentia extra subiectum. Ad que dicta addo bonū ter.
in l. si seruum michi. S. i. ff. de actio. emp. in verbo nō potest esti-
mari bonitas loci qui non extat. non cognoscemus ergo vn-
q̄ qualitates aut species egritudinum in actionibus. nisi no-
ticiam substantie vel subiecti. hoc est ipsarum actionum asse-
quamur. Pro habenda igitur hac tam necessaria actionum
cognitione. ego Jason de mayno Mediolanensis vtriusq; cen-
sure doctor indignus. in hac florentissima ceterarum omnium
tictensis schademia. ad communem vestrum & mei vtilitatem
inter quotidianas institutionum lectiones assumpsi presen-
tem titulum de actionibus scholastico quodam et agresti vt
ita dixerim siso commentandum. Ad cuius expeditionem vt
propius accedam. capio glosas rubrice. & quia hec glo. omittit
continuationē ante omnia videndum est qualiter hec rubrica
continuetur auxa vulgata in l. ij. ff. de sta. ho. & l. cum delatio

nio. §. a fin. ff. de fū. in stru. in xbo pmissis dā proxima copu-
lata procedūt. dicitur doc. hic vt dy. 7. 3o. fab. q. cōtinuare hāc
rubricā superfluum est. q. ter. in pūci. se cōtinuat ista tamē
cōtinuatio imperatoris declaratur duobus modis per gl. i.
positā infra pūci. nigri tibi referuo dicendum. ¶ Nō omis-
to nunc q. ratio cumā. in rubri. ff. de oper. no. nū. fuit in ea opi-
nionē + q. rubrice non sint necessario cōtinuande. sed sit fit
eūda materiā congrua subordinatio. 2. ita dicit sepius se
dixisse. subiiciens fortius materias pertinentes cōtinuandas
esse durante eadem materia. sed ea finita non est etiā sequēs
materia necessariō cōtinuanda. pro hac opinione Cūna. ad
ducitur textus noster in pūci. ibi superest vt de actiōibus lo-
quimur tāq. hec sit materiā congrua post obligationes. 2. ter-
tus infra de interdi. in pūci. cum multis similibus. que pos-
sent allegari 2. eodem modo induci. hanc opinionem sequitur
Angelus de are. supra in prohemio huius libri in vlti. colum.
pro q. 2. allegat textum. C. de leg. in pūci. 2. textus in §. fin. su-
pra. per quas personas no. acqui. que iura etiā allegat idē An-
gelus hic. hanc etiā opinionem Cū. secutus est etate nostra
clarissimus vtriusq. censure interpret dominus An. Barba-
tus in sua rep. c. testimonium in pū. colum. extra de testi. talē
fundamento. nā cum imperator in §. quibus. in prima consti-
tutione codicis mādēt rubricas congruis subdi. titulis. 2. in 2.
riscon. in d. l. ij. ff. de sta. ho. polliceatur se proximos 2. contin-
ctos titulos vt res patetur applicare psumēdum est ita fa-
ctum esse ar. l. ij. C. de offi. ciui. iud. ergo rubricarum cōtinuatio
non est necessariō vltius exquirenda. Adde q. huius sentē-
tie fuit Bald. ante istos in l. gallus in principio. ff. de lib. 2.
possiu. in prima col. vbi inquit q. cōtinuatio rubrice ad ru-
bricam non est de necessitate fienda. sed operatur ad bene esse
scilicet vt primis quibuscq. proxima copulata procedant per. d.
§. a fin. 2. per. d. l. ij. ff. de sta. ho. Ego pro hac opinione fundā-
da vltra alios pondero nouiter d. l. ij. que vulgo in cōtrarium
allegatur in verbo 2. his proximos cōiunctosq. applicātes ti-
tulos prout res patitur dicemus que verba sunt verba enun-
ciatiua. 2. + verba enunciatiue prolata a legislatore non indu-
cunt dispositionē. 2. sic iurisdecisiōem. vt expresse tenuit Sa-
ly. in l. qui se patris. C. vnde lib. circa solutionem. l. filij mater
ff. ad tertu. dum vult q. verba illa anteq. agnatus vel confan-
guineus adierit ibi posita sint prolata a iurisco. enunciatiue. 2.
dispositionem non inducant. 2. idem etiā tenuit ipse Sal. in l.
accusationem. C. de accu. pro quo allego bonum tex. in c. si pa-
pa de pū. in vi. per quem tex. ita in terminis consuluit ffeberi
q. de senis. in cōs. rxi. incipiente viso pūcto 2. motis. que
sequit. Lu. ro. in l. iij. §. cato. l. vi. col. ff. de verb. ob. 2. sequitur

a Subor-
diatio facit
q. habet p
gl. in ru. ff.
condi. fur.

b L. qui se
patris. vbi vbi
do. alex. p
imol. in fi. ij.
col. allegare
j. allegatum
pū. ffe. d. se
nis cū hūde

An. de bu. 2. Imo. in c. cum apostolica. extra de his que fi. a p-
la. sine consensu ca. 2. istud idē visus est sentire Bar. in c. extat
in vlti. col. ff. q. b. in causa. ergo verba illa enunciatiua posita in
d. l. ij. non inducent aliquā iuris dispositionem. 2. sic non dispo-
nent titulos debere cōtinuari. his tñ nō obstatibus puto nō
esse recedendū a cōmuni sententia que h3 q. rubrice sint de ne-
cessitate cōtinuāde. q. allegata in contrariū parū aut nichil
obstāt. 2. ad istā tex. parebit responsum ex dicēdis. j. post gl. pū
mā infra super nigro posita vbi apparebit hunc titulum ad p-
cedentes cōtinuari. Non ob. ter. allegatus per Ange. de are.
supra de leg. in prin. q. immo ibi impator expresse cōtinuat il-
lum titulu ad titulu de testa. Non ob. fundamentū dñi And. q.
ad illud possum multipliciter rñdere. 2. primo q. non esset verum
q. imperator in d. §. quibus mādēt rubricas subdi. congruis
titulis sed bene mādēt leges. sed etiā posito q. ter. hoc dices
ret puto adhuc inuestigandas esse cōtinuationes vt cognosca-
mus ordinē ab imperatore 2. iurecon. pollicitū fuisse seruatum
iuxta doctrinam gl. no. in c. l. de fratri. de nouo beneficio inue-
nit. in vltis feudorū. vbi inquit studiosos debere esse solici-
tios ad indagandum ne lenti efficiant ne alias contra eos
marchat Sal. in l. si ex cautione. in vlti. col. C. de nou. u. pe.
vbi valde eleganter inqt. Sileant qui scripturas tñ discursit
2. propter frigiditatem stomachi in eis contenta non digerunt.
¶ Preterea 2. fortius si verū esset fundamentū dñi And. seque-
ret maximi absurdū q. nullius contrarij solutionē querere de
beamus cum imperator in l. ij. in vi. col. in §. similis modo. C.
de vete. iu. enu. 2. in d. §. quibus in prima constitutione codi-
cis dixerit nichil contrariū in iure reperiri. Quod tñ q. sit ridi-
culum. nulli nō p3. vt vtar verbis iurecōsul. l. i. tā dubitari i fi.
in prin. ff. de here insti. Non ob. fundamentū meū de verbis il-
lis enunciatiuis positis in d. l. ij. ff. de sta. ho. que nō habent ius-
tus dispositionē inducere. q. respondeo + q. si verba enuncia-
tiue emissā a lege pferatur incidenter 2. extra. ppositū tñ non
disponūt. Si autē pferantur principaliter 2. ppter se. ita q. fa-
ciant ad ppositum tñ bene disponūt. ita dixit no. 2. signanter
gl. in ele. litteris. de pba. dum dicit q. verba posita i. d. c. si pa-
pa de pū. lib. vi. non faciebant ad ppositū. ideo nō dispo-
nūt. Cum ergo verba posita in d. l. ij. sint prolata pncipaliter 2.
propter se. ita q. ad ppositum faciant. ergo bene inducēt iu-
ris dispositionem. ergo bñ disponet titulos esse cōtinuandos.
¶ Stabit ergo ex predictis firma 2. cōis cōclusio q. tituli ad ti-
tulum sit de necessitate fienda cōtinuatio. Que tñ pclusio pue
uit limitari q. nō procedat in principijs librorū in quibus nō est
fienda cōtinuatio vt dixit no. bal. in rub. C. de ser. fugi. allegat gl. i.
rub. ff. de pdi. fur. quā gl. reputat ad hoc singularē 3o. d. imol.

met 2 cordā.
datis hic p
d. 3al. may.
quibus ad
frā. are. i2.
xij.

in rub. ff. fo. ma. in prin. et idē Jmo. in rub. ff. de leg. j. 2 eā etiā
allegat et limitat Ange. de are. supra in prohemio huius libri
in pe. col. que tamen glo. hic mihi non bene dicit. ¶ Aduertere
tamē q̄ licet tituli ad titulum sit fienda cōtinuatio vt proxime
dixi. q̄ legis tñ ad legem non est fienda cōtinuatio vt est glo.
in l. gallus. in prin. in ver. posthumos. ff. de lib. 2 posthu. quas
alleg. bal. in rub. C. de ser. fugi. et glo. in l. ij. in gl. i. C. de petiti
ne bono. sublat. lib. x. que dicit leges codicis non esse cōtinu
andas cum quelibet lex de per se 2 certa esse debeat. Intelligit
te tñ nisi talis cōtinuatio fieret gratia clarioris et commodio
ris doctrine. iuxta glo. in l. ij. in prin. in glo. i. ff. de verbo. obli. 2
glo. in l. de pupillo. in prin. et in s. sextus. ff. de oper. no. nun. et
glo. in l. iij. in prin. in glo. i. et in l. non videtur. ff. de acqui. pos.
et glo. in l. palam. in prin. ff. de ritu nup. et glo. in c. prudentia.
in ver. illa quippe extra de offi. dele. ¶ An autem cōtinuatio
rubricarū possit fieri ad remota dicitur fm̄ Joā. de uno. in
rubri. ff. de ap. que refert Ange. de are. supra in prohe. huius li.
in vlti. col. q̄ sic si materia intermedia non sint diffinitio p̄ ter.
optimum in l. i. in prin. ff. si. ff. de duob⁹ reis. ¶ Et
co. de nea. in rubri. ff. fo. ma. et hoc est quod voluit dicere tex. in
l. ij. ff. de sta. ho. in ver. ubi res patitur bene facit. l. heredes pa
lam. s. fi. ff. de te. 2 in l. duos reos. s. fi. ff. de duob⁹ reis. ¶ Et
aduertere q̄ ex verbis rubricarum licitū est arguere vt est glo.
in l. iij. in glo. i. C. si ex falsis instrumentis. et gl. in l. i. vt quidā.
libri habent in glo. i. ff. qd quisqz iuris. et glo. in l. i. in glo. ma
gna ad fi. C. ne fideius. do. dentur. et glo. fi. in l. i. C. de professio.
qui in urbe constantinopolitana. l. ij. et glo. i. in l. no idcirco. 2
ibi Ange. ff. de iudi. 2 glo. no. in auc. nullum credentem agricol
leam verbo omnis et glo. in s. hec aut verba. de pe. di. i. per tex.
in l. i. et ibi bar. in. ij. no. ff. si cer. pe. et gl. optima in rub. ff. si q̄s
test. li. esse iustus fuerit quam pro notabili allegat bal. in rubri.
C. an seruus ex suo facto. aper illā glo. dicit ibi notabiliter bal.
q̄ omnes rub. legum vel statutorū consonantes textui possunt
allegari p̄ textu. 2 subdit q̄ qñ rubrica scilicet p̄ dictionē vt
p̄ dictionē ne. tñ decidit sicut ali⁹ tex. sed incipit p̄ dictionē an
tūc rubrica bz formare q̄stionē et nigrū. postea decidit. hec pas
sent in rubrica. C. ne fideius. do. dentur et in rubrica. C. vt nemo
inuitus 2 in rubrica extrayt ecclesiastica bñficia cū si. iuncta. d.
rub. C. an seruus ex suo facto. ita etiā in effectu dicit post. i. fū.
de sacramētis nō reiterādis in prin. l. recolēde memorie pater
2 preceptor me⁹ pater senior i rubrica. ff. de leg. i. dixerit hic
esse sine ratione p̄ rubricā vt cū de appellatione cognoscitur q̄
incipit per dictionē vt 2 tñ nō potest allegari p̄ decisione. cuius
cōtrariū teneo q̄ etiā rubrica illa habeat orationē perfectā. vt
patet ex iā dictis 2 melius infra dicendis. ¶ Accedit ad pre

dicta gl. no. in prohe. vi. li. in verb. titū que dicit rubricas esse
a antēcticas 2 dixi de textu adeo q̄ scriptor qui ter. scribere pro
b misit rubricas etā scribere tenet. 2 ita illā gl. no. bal. in l. i. ff.
de here. insti. 2 ang. in l. stipulationes cōmodissimū. ff. de verb.
ob. 2 ang. in l. no idcirco. ff. de iudicijs. 2 in auc. de inces. nup. in
prin. 2 Ange. de are. supra in phe. huius li. in pe. col. 2 Jo. de pla
tea hic sup hac rubrica. illā etiā p̄ notabili allegat Jo. de imo.
in rub. ff. de verb. ob. in i. col. Et dū glo. illavult scriptorē teneri
ad scribendū rubricas. dicit idem tenere gl. in d. s. hec aut ver
ba de pe. di. i. Limitat tamen nō procedere qñ cōtinuatio alit
ter se habet per ea que habetur in l. minime. ff. de. l. 2 in c. cū
di. c. 2 in c. si. extra de p̄sue. ¶ Ad predictā videatis Arch.
tr. d. l. c. quis nesciat. vbi dicit rubricas posse allegari p̄ ter. p. l.
i. ff. de in te. rest. exceptis 2 rubricis decreti q̄ nō sunt antē
tice vt ibi per est. De quo etiā no. p. gl. in d. s. hec aut verba. et p
glo. iij. q. i. r. c. carte sup rub. 2 no. Jo. an. in prohe. sexti libri f.
sane. an notella. 2 Jo. de pla. hic. 2 dicit spe. 2 Jo. an. in titu. de
disputationib⁹ 2 allegationib⁹. s. fi. ad fi. q̄ i toto libro decre
torū vna tñ rub. est autēti. s. illa q̄ incipit 2 cōcordantia discordan
tiū canonū posita in principio libri q̄ est facta per gratianum.
Alie aut rubricę q̄ sunt in sūmaria capitulorū nō sunt autēti
ce q̄ nō sunt factę per gratianū. sed per quēdā Cardināle di
scipulū gratiani vocatū quota palea quivt libru illū sibi coram
romano pontifice appropriaret has rubricas addidit et plura
capitula put refert et latius narrat Joā. de imo. in rub. ff. de
verb. obli. in. ij. col. ¶ An sūt alie rubricę q̄ decreti vt rubri
ce decretalium 2 rubricę iuris civilis p̄nt p̄ iure allegari sicut
tex. Dicite in effectu scdm Jo. an. in addi. specul. in d. ti. de al
legationibus et dispu. s. fi. in fi. et etiā scdm do. An. de bu. in. p
he. decreta. 2 Imol. in rub. ff. de verb. ob. in. iij. col. 2 Ange. de
are. in phe. huius li. in. iij. col. q̄ si rubricę habeant ofonē p̄ fe
ctam allegantur sicut text. vt patet in rub. ff. qd quisqz iur. et in
rub. extrayt ecclesiastica bñficia cū si. Si vero nō habeat ofo
nē p̄fectā tñ nō p̄nt p̄ se solū allegari p̄ decisione. qz solū tēdūt
ad demonstrandū naturā nigrī. videbatur tñ mihi hoc vltimū
posse limitari. nisi talis rub. nō h̄ns ofonē p̄fectā p̄sonaret tex.
quia tūc videbatur posse allegari pro ter. p̄ glo. illā notabiliter
in rubri. ff. si quis test. li. esse iustus sue. que allegavi supra post
Bal. in rub. C. an seruus ex facto suo. que glo. loquitur in istis
terminis. hoc tamē nō firmo nec ab alio in specie declaratū in
tenio. ¶ Aduertere tñ q̄ licet rub. nō habēnt orationē p̄fectā
non possunt allegari vt ter. ad decisione cānsarum. 2 p̄t tñ ex
talibus rubricis imperfectis argui multipliciter scdm Jo. 2 ali
os vbi supra. ¶ Primo arguendo ex ordine rubricarū. vt etiam
no. Jo. an. in. i. in glo. i. de mutuis pen. 2 arguit glo. ibi bar.

agat. Autēti
cas. Ad s̄ fe
ly. in rub. de
accu. circa
fi. n. vtz aut
cum sequē.

b ¶ Tene
adde s̄ fe ly. i
rub. eo. verū.

c ¶ Decreti
vide plene p
te ly. in ca. ex
pre de refer.
ix. libere s̄
creti vbi ple
nū s̄ p̄ d. d.
Jaso. et no.
vbi et per s̄
auctoritate
diverorū it
broz. ibidē
in. s̄. leges i
serte ad fi. al
leg. rrr. glo.
ad repozas
tionem opt.
Siani quas
ibi p̄ te vide.

a ¶ Argue
re. vide do.
Ab. i. p̄. r̄ij.
in ordine. et
bal. in consi.
cccxvi. in. i.
volut. 2 i. p̄.
cccxvii. in
iij. vo. 2 Lu.
ro. i. p̄. crui
2 in p̄. ex. et
in p̄. r̄ij. 2 i
consil. r̄xvij.

b ¶ Pro tex
tu. quō autē
equaliter ru
brice statuto
rū possint al
legari p̄ ter.
vide do. ale.
de imo. i. p̄.
r̄ij. in. v. col.
in. iij. parte
in p̄. lxxvij.
i. ij. col. ea. p
te cōsili. i. iij
col. i. iij. p̄
2 i. p̄. cl. iij
p̄. Et i hac
materia ru
bri. vide et p̄
est i. p̄. r̄ij. 2
in p̄. r̄xvij.
in consi. r̄x.
iij. parte.

c ¶ Decidit
vide s̄ fe ly. in
rub. vlti. nō
contest.

10
b
c

14

11

hps p. d. ale. d. mol. stat. post me. i. co. lū. p. quo ad de lu. ro. i. p. xvi. vbi pōit q si rubrica statuti dicat q statibz fra tribz femina nō succedat licet i nigro non dicat de quibz fratri bz testator an femie ex cluse qd itelli gi debet gha literz oibz fratribz p quo adde et q ha benf p abb. i. p. xvi. ij. vo lu. rbal. i. p. xvi. i. vo lu. r. u. ro. i. cōf. ciij.

a Cū iura mēto renun ciari. vide paulū de ca. solenniter 3 bar. consil. elxviij. inci. cum tēpore.

autē t econtra si nigrū esset generalius rubro. z sic tex. eff. ge neralior rubri. vt p. in aut. vt ecclesia romana. in rubro z nigro z in aut. nullum credentē agricole cum glos. in ver. omnes. an tunc sit restringendus tex. per rubrū. de hoc hētia glos. valde no. in aut. de inces. nup. in pun. in ver. allicitas que voluit q nigrum generalit loquens non restringat per rubricā specialit lo quentē. vñ illa aut. de inces. nu. que loquit in nigro de nuptijs illicitis non restringit ad incesas z nepharias nuptias de qz bus duntaxat loquit rub. t Et que sint incesas z nepharie nup. prie declarat ibi per glos. z illā glos. valde no. 3mo. in rubri. de ver. obli. in. iij. col. quod est notādum z vtile pro statutis habē tibus rubricā specialem z nigrū generale. ¶ Quid autem esset t si nigrū cōtradiceret rubro cui stati debebat dicite scdm Al. be. de ro. in. l. i. ff. si cer. pe. z per eundē Alb. in rub. C. etiā ciroz rographariā pec. q scādum est nigro. qz nigrū est posterius. z idē tenz Salp. l. d. l. i. ff. si cer. pe. qui pro hoc allegat gl. in rub. C. de pben. sala. lib. x. iuncta. l. i. eiusdē tituli. z idē etiā tenz An. to. de bu. in. ppe. decretaliū. allegat notata p gl. magnā in aut. tenz. ad hec. C. de vlturis. z qz etiā nigrū fin eū est magis delibe rati. ¶ Ultimo aduertite q qñ t rub. est negatiue cōcepta. z sic phibitoria nō potest ei etiā cōsensu partiū etiā cō iuramen to renūciari. gl. no. in gl. mag. ad fi. C. ne fideius. dotiū dentur. 23 z ibi Bar. eo q t priuilegio suo renūciare qz potest. non tñ p cepto. z est bonus tex. quem glo. ibi allegat in. l. nō dubium. C. de leg. i. verb. qd fieri nō vult tñ. phibuisse sufficit. z in verbo fieri phibuit tñ. z est alia p similibz gl. z notāda in aut. vt sine p hitione mēs debitorices. q. i. in ver. senatuscon. de quo et per Bar. i. l. modestin. ff. de dona. z per Bar. i. l. de his. ff. de tras. z Bal. in aut. generalit. in pri. ij. col. C. de epyr. z cle. z i aut. si qua malier. C. ad velleis. per Ang. in. l. nulla. ff. de legi. per imolā in l. si cōstāte. §. quotiens. ff. solu. ma. z p Bal. in. l. si. in. xxiij. opp. C. de edicto diui adria. tol. vbi dicit q t statuto phibitorie renūciari nō pōt. b. quo p bar. i. auc. sacra pubez. C. si aqner. vñ. Et an possit tali t rubrice negatiue vel phibitorie renūciari. 24 ri cō iuramento ponit Joān. and. in addi. spe. in titu. de instru. ed. §. porro. et ibi tenet q sic. Accedant notata per Bar. in. l. si qz p eo. ff. de fideius. in. iij. col. i. ver. iij. diri. ¶ Tis ita p statio nis loco aut pluriū gratia positus reuertor ad expeditionē glo. rubrice quā diuidit in tres partes principales prout tribz que frōbz rñdet. Scōa ibi §. qz actiōes plures. Tertia ibi quare nō dicit de agēdo. ¶ In ea. gl. ibi z sub se omnes cōtinent actiōes. Vult igit glo. qz i in rub. de actionibz ponat i plurali nūz mero eo q plures sint actiones. tamē etiā dicto t actio posita in singulari in diffinitione cū ponatur vt gen. pōs actiones sub se continet. Potes etiam dicere q in diffinitione ponatur

terminus actio indefinite. que indefinita equipollet vniuersali. l. si pluribus in pici. ff. de le. ij. z l. si plures. ff. de le. iij. 3sa ergo indefinita actio omni specie actionis complectitur sicut i filii dicitur al. in rub. C. de eden. ad finē. sed scdm Jo. fab. hic illa nō tollunt dubiū quare ita nō sit posita rubrica in singulari sicut est dictū in diffinitione cū terminus actio in singulari positus qui est generalia ita potuissz cōprehendere oēs actiones in rubrica sicut in diffinitione. Dicit ergo ipse Joā. fab. pro ratione differentie. hec ita facta esse ad declarandā mentem imperatoris. 25 Nā cum imperator in hoc titulo intendat tractare de omz nibz actionibus in specie merito rubrica ponitur in plurali. sed qz in diffinitione Imperator nō intendit diffinire vñ quāqz actiōē in specie in hoc principio. sed in genere prout est gen. z qz actio prout est genus est vniuersalis ideo ponitur in singulari. dicit etiā Ange. de are. hic q ratio potest esse. qz cum rubrica tanqz initiū dicendorū debeat manifestare id de quo tractādū est. l. si quis ex argentarijs. §. si initiū. ff. de eden. l. pen. §. pe. de iur. rfac. igno. cum ergo imperator in hoc titulo de pluribus actionibus tractaturus merito rubrica fuit posita i plurali pū ma placz. ¶ In fi. gl. vult glo. q ideo non sit posita rub. per gerundii qz gerundia sunt facti q hoc est denotāt actū prout est i factor sic prout est in exercitio. z est ratio scdm Ang. de are. hic qz gerundia deriuātur a verbo quod significat per modum agendi vel patiendi. Sed hic non tractatur de actionibus prout sunt in ipso actu sed prout sunt iuris. z sic put sunt qualifi cate a iure z ideo ponitur rub. t per nomē quod importat z qua litatem z substantiā actus ¶ hoc dicit Bar. in rub. C. de eden. et refert etiā Joā. de pla. hic q quādo quis intendit tractare de actu prout est in fieri z in ipso exercitio debet ponere rubricā p gerundii qd significat p modū agēdi vt patiēdi Scōo itēdat tractare de effectu vel substantia alicuius actz tūc ponit rub. p no men quod significat substantiā vel qualitatem actus. Alibi di cit glo. in rub. ff. de eden. t q gerundia important necessita tem. quod videtur approbare Joā. fab. hic. sed in cōmuni illa 26 glos. reprobat per doc. in rub. §. ff. de eden. per rub. de in ius vo. iuncta. l. i. C. vt nemo inui. z hic Bald. tamen illā saluat i di cta rub. C. de eden. dicens q in gerundio inest duplex quali tas scz actiua z passiva. Si consideramus gerundium in acti ua qualitate. z sic ex parte agentis. z tunc non importet neces sitatem quia nemo inuitus cogitur agere. l. i. C. vt nemo inui. Si vero consideramus gerundii in passiva qualitate. et sic ex parte eius qui conuenitur. tunc importat necessitatem. l. inter filiantē. §. si stichum. ff. de verborū obli. z cum hac theozica transit Salp. c. in dicta rub. C. de eden. z cum hoc trasleunt certe ri moderniores. z reperio q illa fuit originaria opinio Rayne.

a Cū rubrica vbi vi de frā. are. z qd ibidē ad eū dixi i apo stil. z add. fe ly. in. c. ex ceptionē. de ex ce. an me. iij. col. eadē do. Jaf. i. d. ru. z p aplatio ne add. ludo.

ro. i. p. l. cccc
lxxij. q. si
dico peto ta
le eligenduz
tm est dicere
q. eliget
qd importet
gerundiu frā
cādū. vrb. d.
alex. in cōsi.
xvij. i. viti.
colū. in. iij.
parte,

a Accusa
tio. vrb. pau.
de ca. in. l. fi.
de cōc. 7 ple
ne p. spe. i. ti.
de li. cōc. s.
iā nūc vide
dū. in princ.

de for. in. d. rub. C. de eden. fm q. refert Nic. de nes. hic. ¶ Ad
uertēdum tñ est fm bar. in extraua. ad repri. in verbo nec ex ro
rū. 7 ang. de are. Jo. de pla. hic q. gerundiu habet tres casus
nitiū accusatiū 7 ablatiū. Si 7 gerundiu ponat in accusa
tiū. tunc denotat causam finalem. vt in. d. extraua. in prin. et
in. l. i. §. labeo. ff. de dolo. et in. l. i. in prin. ff. de tute. 7 ra. distin. 7
bonus ter. in. l. quibus diebus. §. si. ff. de condi. et demon. Si
vero ponatur 7 gerundiu in genitiuo cū hoc termino aio vel
causa. vt in re q. percussit aio occidēdi iporat causam finalem.
adeo q. de iure nro talis pcutiens animo occidēdi puniū per
inde ac si occidisset. vt. l. i. §. cū telo. C. ad. l. cor. de sicca. 7 est ca
noniata de pen. dist. i. in prin. ¶ Dicit tamen Bal. no. dicere
bar. in. l. i. §. qui cum telo. qd cum 7 statuta ciuitatis dicant si
quis occiderit nō verificant in eo q. l. animo occidēdi percul
serit. nō tñ occidit. 7 sic tunc nō puniū ex illo statuto. 7 hoc di
xit bart. esse perpetuo no. 7 idē tener bal. in. l. si fugitiuum. in. l.
colū. C. de ser. fu. vbi generaliter dicit q. 7 in penis statutozū
nō habet locū. d. l. i. §. qui cum telo. Idē tenet bal. in. l. si quis nō
dicam rapere. in. l. i. col. C. de epi. 7 cle. 7 in. l. arboribus. §. in. l. ff.
de viuf. 7 in. l. data opera. in. xij. col. C. qui accu. non po. 7 in. l.
qui aut optis. ff. de infa. 7 ang. in. l. i. ff. q. quisq. i. vbi hoc limi
tat. 7 videte. d. anto. de bn. in. c. i. de eo qui mit. in pos. causa rei
ser. 7 spe. in titu. de accu. §. i. ver. quid si prima. Si vero 7 gerū
diū ponat in ablatiū. tunc si adiungit verbo futuri temporis
importat conditionē. vt puta si dicat adeūdo talis efficiatur he
res. ter. est in. l. si tu ex parte. iūcta glo. ff. de acq. her. et ibi hoc
no. bar. in finalibz verbis. si vero adiungit verbo preteriti vel
pntis tps. tūc stat qualificatiue. vt puta talis turbauit me in
possessione incidēdo arbores. vt. l. vim facit. ff. de vi 7 vi ar. Et
ad predicta si vultis videre q. 7 gerundia importāt causam
finalem: et quando etiam important causam formalem vide
te bal. in. l. quod pauperibus. in. l. i. col. C. de epi. 7 cle. Et ibi eris
am ponit an procedat accusatio si dicatur. Caius insultauit
ticiūm dicēdo sibi verba iuriosa. de quo etiam per Jo. de pla.
hic. et generaliter de 7 natura gerundij si vultis oportunitus
videre vltra p. allegata videte per Jo. mona. in. c. i. de posin.
prela. in. vi. et ibi per Joannem an. in nouel. per Jo. an. in ad
di. spe. in tit. de li. concep. §. iam nunc videndum in prin. bart.
in. l. i. ad fi. ff. de condi. et demon. et barto. in trac. suo de gerun
dijs. per Jacobum bn. et Saly. in. l. i. C. de his qui latro. oec.
enl. p. Bal. late. in. l. falsus. in. iij. col. C. de fur. in. l. si ex cautio
ne. in. v. q. C. de non nu. pe. 7 bal. in addi. spec. in tit. de cōf. in.
iij. col. 7 plenius p. per aliq. per Albe. de rosate in dictiona
rio suo. vbi etiam tractat 7 de supino. De quo supino videte
glo. in. l. in eia. in prin. ff. de. ma. et io. an. in. d. cs. i. in nouella.

et bar. in. d. l. i. in. fi. ff. de condi. et demon. et Bal. in. l. id quod
pauperibus. in. i. col. et in addi. spe. supra alleg. ¶ Ultimo pro
complemento huius rubice dubitat hieo. fab. post pe. de
bellapertica. quare ponitur 7 titulus specialis de actionibz.
cum habeamus in multis partibus iuris de act. in tit. de act.
emp. cum si. et dicit ipse post pe. de bellapertica esse hic posi
tum titulum specialem de actionibus. vt in eo ponantur diui
siones et substantie actionum in alijs vero titulis tractatur
qualiter actiones ad exercitium deducantur 7 ista solu. confun
ditur per ea que dixi supra ad finem glo. rubice. nam cū rub.
illa de actionibus empti. sit posita per nomen et nomen non
important factum. nec exercitium sed qualitatem et substan
tiam. vt ibi dixi. placet mihi vt dicamus id quod dixit. glo. in
rub. ff. de reg. iu. et dy. et alij in rub. de reg. iu. in. vi. non esse
nouum vt quibusdam specialiter enumeratis generalis subij
ciatur titulus qui omnia complectatur iuxta ea que habentur
in. l. si seruus seruū. §. inquit lex. ff. ad. l. aquil. et quis in hoc
volumine tractatur separatim de obligationibus. et postea de
actionibus. et cum in volumine. ff. op. et. C. simul tractetur. et
dicit Jo. fab. post pe. de bella pertica hic. et Jo. de pla. infra in
prin. nigri. hoc factum esse propter iuuenes quorum gratia hic
liber compositus est vt supra de iu. in. in prin. nam ea que di
uisim traduntur commodius et facilius intelliguntur et pers
cipiuntur. §. sed ne in primis supra de leg. et glo. in. l. i. ff. de
exce. do. 7 diuisio. n. animum legentis incitat. mentem audi
entis preparat et memoriam artificiose corroborat ita inquit
glo. i. §. igitur in verbo partiri supra in prohe. huius. li. et 7
diuisio est innumerabilis materie brevis compositio dicit gl.
in. §. supra de oblig. et quare in hoc volumine tractetur prius
de ob. q. de actio. cum in volumine. ff. op. et. C. seruatur contra
rium. dicam infra in prin. nigri. i. super glo. infra et per ista re
manet expedita ista rub.

Superest vt de. ¶ Iste titu. totz com
muni omnium di
uisione diuiditur in tres partes principaliter
In. l. ponitur continuatio huius titu. ad pres
cedentes. In. l. diffinitio actiois. In. iij. q. du
rat vsq. ad fi. ti. ponuntur diuisiones actionū
Secūda ibi prope principij. actio autem nichil aliud est. Ter
tis ibi paulopost in. §. omniū autē actionū. ¶ Illa tertia pars
principalis subdividit in sex ptes in hoc ti. ponuntur sex diuisio
nes actionū quas enūerat p ordine gl. magra. i. §. sūt pteas. i.
gl. i. §. et ibi gl. addit alias sex diuisiones actionū q. ponit i ali
is locis extra hūc ti. ibi videbim. ¶ Istz pteas vsq. ad. §. oīz
nō sūmā q. igitur diffiniēdo pcedit. 7 diffinitiones nō pnt ad

¶ Judicium vide eundem do. ias. may. i rub. C. d. ubi plene r not. ponit septem spēs pñ. r qualis r qmōis sumat. r ad illā disti. quā ipe facit de iudicio ordinaro r efor. dinario. vñ do. alex. i cō. si. l. i. v. col. i. n. si. parte.

¶ In l. a. c. tione. vbi vñ de frā. are. i. iij. col. v. no. pñmo. r do. alex. de iud. post pñ. i. n. i. gl. i. v. n. i. r frā. are. in l. qui se pñs. C. vñ. l. i. et in l. si duo i. iij. co. d. acqui. heredi. c. Potētiā et hoc idē tō do. frā. are. i. d. l. actionis in. iij. col. in vñ. no. pñmo circa me. vñ. i. b. i. r tō isert barto.

brenius summariū reduci. quia aliter redarguerem? impetrazorem de superfluitate. ¶ In ter. ibi in iudicio. Quot modis accipiatur iste terminus iudicium? habetis gl. magisram in §. pñrea. in verbo iudicium supra q. nō est permiss. face. testa. ¶ No. ex isto ter. in verbo nihil aliud est q. ius. scdm + Nic. de nea. hic quem L. r. o. in repe. auc. iij. r. Cad. l. fal. an. iij. i. pñciali quod habet pñ causa inter victimas voluntates appellat sublimis scientie doctorē r textualē marimū q. dictio exceptiua ponit r nō pñat. Qd facit secūdu eum ad. q. q. r + si. pñmū ad vñdere alij q. tibi ex hac pñmissione possim inuitus cōpelli ad vendendum tibi posito q. non velim vendere alij. In cōtrariū tamen dicit esse gl. in l. si eū. §. si. ff. si quis cau. r refert Guil. de cu. post pñ. de bellap. ibi tenere cōtrariū p. l. ticia. §. si. ff. d. ma. test. r ter. no. an. l. si sterilis. §. de act. emp. r ad illū ter. dicit eos respondere tō hic + dictio exceptiua ponit. q. sit. plata a lege ne a l. s. lex sit incerta. secus aut sit si pñferatur ab hoie. r hanc etiā sol. ponit Dy. in regula peccatum non remittit. de reg. i. in. vi. Co. addit ad pñmū. si. an. dictiones exceptiue ponant. vel pñuēt. vt late tradit p. bar. r alios in. d. l. si eū. §. qui in iura rñ. si. ff. si quis cau. r per bar. r alios in. l. actione. d. c. de trans. r per bal. aliquid in. l. i. in. iij. col. ff. de cōdi. r demō. r ibi pñmo. p. Dy. in. d. regula pñmū r plene p. 3o. an. i. addi. i. pñ. ti. de spō. §. si. circa pñci. r ibi etiā p. spe. in his locis consuevit magis cōiter cōcludi. marie p. bar. in locis vbi supra qñ aut pñcedit oratio affirmatiua. et tunc dictio exceptiua fiet pñuarine seu remotiue Aut pñcedit oratio negatiua. r tunc dictio exceptiua ponit seu affirmat In quo tamen est aduertendum secūdu eos q. aut oratio pñcedens negatiua negat potentiam. r tunc dictio exceptiua ponit potētiā. Aut oratio negatiua negat actū. et tunc dictio exceptiua ponit actum. Et ex illa theoria colligitur determinatio questionis supra forate. vt fiat vis inuerbis pñmissionis. + Aut est i. pñmissione dictum est q. non possim alij vendere q. tibi. r tunc quia oratio negatiua negat potentiam r non actum. dictio exceptiua ponet potentiam. si. q. possim tibi vendere si velim. tamen isto casu si alij venderē posset contra me agi actione ex vendito. p. textum illum no. i. d. l. si sterilis. §. pe. aut est dictum q. non teneat alij vendere q. tibi r tunc q. negatiua negat actū necessitatiū. dictio exceptiua sequens ponet actū cū illa necessitate r sic ponet q. teneat tibi vñdere. De qua tñ qñne dicite vt lati? p. bar. in. d. l. si eū. §. qm iurariū i. ij. col. r meli? i vñ. col. p. Cy. Bar. et alios i. l. actio. C. de trāsc. r p. 3o. an. i. addi. Spe. i. d. ti. de spō. §. si. circa pñm. r p. ang. r imo. i. l. q. rome. §. coheredes. ff. de ver. obli. ¶ Glo. i. in vñ. i. pñest pñnuat hāc rub. duob? modis idcirco i duas pñes diuidit. scdm ibi vel dic q. supra tractatū est. ¶ In eadem glo.

ibi supra de iure natu. gen. r cini. §. si. hāc pñmā cōtinuationē approbat Dy. r Nic. de nea. hic quam ampliando declarant Bal. hic r sequitur ang. de are. supra in ru. scdm aliquas lecturas. nā omne ius quo vtitur pertinet vel ad personas vel ad res vel ad actiones. d. §. si. De pñsonis que sunt nobiliores r ebus dictū est in libro primo. Uer q. rerū qdā sunt corporales quedā incorporeales. l. i. §. qdam. ff. de re. diui. r supra de re. cor. in pñm. q. ergo vñs ad ti. de ob. exclusiue vñsum erat de rebus corpo. restabat videre de rebus incor. quales sunt obligatio r nes r actioes. Uerū q. obligatio interdū est mater actionis. d. §. ea obligatio idcirco positi i pño de obligatiōibus post modū cōgruenti ordine ponit hic de actio. r dicit bal. q. ista cōtinuatio nullū patit pñtrariū. r hāc actionē sensit gl. in ru. supra de ob. ¶ In si. gl. hāc secūda cōtinuationē ipugnat 3o. bu. §. in ru. q. sequeretur q. i hoc titu. nō tractaret de actionib? realib? q. nō habet obligationē matrē. imo nullā pñsupponit obligatiōē vt. j. §. i. sed earū mater est dñū vel quasi vt. l. vñica. C. de aliena. i. u. mu. cā. fa. r. l. i. in rem in pñm. ff. de re ven. Posset tñ hēc cōtinuatio saluari fm eundem 3o. but. vbi supra. r Nic. de nea. hic si suppleatur hoc mō. Uñū est supra de acquisi. do. minioz r alioz iurū q. sunt matres actiones reales. l. vñica. r. d. l. in re. in pñ. Itē vñsum est supra de ob. r ob. r mater actiois personatis in. §. ea obligatio r supra de ver. ob. in pñm. ideo cōgruenti ordine restabat videre de vñaq. filia. si. de actioe tam reali q. pñsonali igitur bene positi est iste titulus i quo de vñtrā q. tractatur. Et si diceres si ea ratioe q. + obligatio sit mater actionis in hoc volumine prius tractatum est de obligatiōibus q. de actionibus quid est quod in volumine ffoz. r cōdi. cis e contra prius tractatur de actionibus q. obligatiōibus vt patet in rubri. ff. ei. C. de act. er obli. potellis respondere q. licet scdm ordinem scripture prius ponatur de actionibus tñ scdm ordinē intellectus qui + ordo est attendendus vt. l. nec enim. de solu. r. l. ij. §. pñ. vbi traditur. ff. de vul. r pupil. intel. ligitus ergo scdm ordinem intellectus pñr tractatur de ob. q. de act. r ita dicit do. in ru. supra de obli. Stabit ergo ex pñe dictis r ex gl. nostra conclusio q. + obligatio est mater actionis r quid diuersum ab actione r diuersitatem. pbat etiam diuersitas diffinitionum cum aliter diffiniatur obligatio vt supra de obligatiōibus in pñci. r aliter diffiniatur actio vt hic iuncta. l. si idem. C. de codicillis patet etiā ex rubrica de actio. et obligatio. cum de + natura copule sit cadere inter diuersa iuxta gl. in rub. ff. de iuris. r fac. igno. r ibi Bar. r glo. in. c. que relā i vño nō potuit extra de sumo. Nec hinc cōclusioni obsta bit q. orta obligatione statim oriat actio. quod cū videatur im possibile p. naturā eiūsdē tēporis sit filia cui est mī ergo erit et

¶ Interdi uerla Et qd qñ cadat in ter duos oñ nes erit ei significatiōe

vide. d. alex. impossibile per artem iuxta. s. minorem supra de adop. 2. l. ado.
 9. d. mol. i. p. fil. ptio. ff. de adop. quia respondetur q. scdm t. o. d. n. e. m. intellect
 ci. i. iij. col. q. est attendendus ut supra dixi intelligimus prius fuisse ob
 in. iij. pte. et obligationem. s. sic matre s. actione. s. sic illa scdm Angel. de are.
 10. hic. prout etiam in simili dicit Bald. in. l. i. in prin. ff. de iusticia et
 iure. ¶ Non obstat etiam huic conclusioni q. t. obligatio q. est
 2. de ei. ipor. taria it duo ciem a se diuersam scz actionem que est de iur. ciuili iuxta ea
 legata. vide q. sunt q. respondent q. licet obligationes inuentione sint de iu
 p. alex. in. p. f. rege. tñ q. sunt approbate de iure ciuili. s. sic salte approbatione
 lvi. i. ij. col. possunt dici de iure ci. s. hoc respectu non dicantur producere
 in. i. pte. Et spectent a se diuersam. ¶ Vel aliter posset responderi q. illa obli
 an requirat co gatio que est de iuregen. scz obligatio naturalis non est illa q
 cursu oim et producat actiones. l. iurigen. s. sed cum nulla. ff. de pac. 2. l. i. s.
 diuersor. fa deiussor obligari. s. fideiussor. ff. de fideiuf. sed obligatio ciuili
 etor. vide p. est in p. si. ex. i. l. i. col. in. iij. pte. et ibi de
 i. col. in. iij. pte. et ibi de et significat
 rōe 2. ad eū in cōs. l. cpc. iij. col. in. ij. parte.

ipa pena t applicāda pti. Si tō pena sit applicāda fisco: s. et
 criminalis pti. tūc q. pena sit pecuniaria. ita dicit gl. no. i. l. iij.
 in p. in. i. h. o. aureor. c. tñ. ff. de sepul. violat. 2. ibi bar. 2. idē di
 cū Cy. 2. bal. i. l. i. si q. calūniā t. p. m. C. de epy. 2. cle. 2. de quo p
 imo. i. rub. ff. d. publi. iudi. 2. p. d. An. s. bu. in rubrica 2. extra d
 iudi. 2. p. bal. in. l. nō solū. s. ff. de pecu. l. 3. glo. alie p. p. les alie
 ter dixerūt: quas oēs alle. 2. ignat bar. in. l. iij. in prin. ff. de
 sepul. viola. ¶ Intelligite tñ p. dicta vt pcedat q. pena est ap
 16. plicanda fisco ex accusatione: q. tunc dicitur t. cā criminalis
 Secus si aliq. actio intentetur noie fisci puta petitio heredita
 tis. q. tunc d. esse cā ciuilis scdm bar. in. l. iij. ad fi. prin. p. l. i.
 C. de pet. her. cum alijs ibi allegatis per bar. Et sic ponit pe
 na pecuniaria que p pte veniat applicāda fisco et p pte pri.
 certe p ea pte que venit applicāda fisco dicit cā criminalis p
 ea tō pte q. venit applicanda pti d. cā ciuilis. vt colligitur ex
 verbis bal. in. l. i. in. iij. col. C. de iudi. sed scdm d. An. in. die.
 rub. extra de iudi. ista p. pte appellat cā mixta vt est text. 2. ibi
 no. in. c. tue extra de pecu. maxime p imo. ¶ An autē dubio q.
 17. t. pena imponitur simpliciter a lege debeat applicari pti vel
 fisco. hētis glo. i. l. agraria quā fecit Celsar. ff. de termino amo
 to. et ibi late bar. vbi allegat p. plures glo. variatis. de quo
 etiam p. doc. i. l. mulctari. C. de modo mulcta. 2. p. bal. in. l. si ec
 clesia venerabilis. C. de epif. 2. cle. et p. 3o. An. in addit. spe. in
 ti. de dolo 2. cōtu. s. restat in prin. p ang. in. l. si quis id quod t
 prin. ff. de iurif. om. in. p. imo. in rub. et in. l. i. de publi. iudi. per
 ang. in. s. penales. in. vi. col. s. e. 2. ibi fortassis videbim. et est
 18. bonus textus in. l. si quis maior. 2. ibi Bal. C. de transac. ¶ Et
 t. pene debite ex vltima voluntate. cui sint in dubio applicā
 de: si testator aliqd iubeat heredi. 2. eo casu q. cōtra fecerit pri
 uet eum simpliciter hereditate: cui erit tūc illa hereditas ap
 plicanda. habetis textum singularem 2. menti tenendū scdm
 Bar. ibi. in. l. vxorem. s. heredes. ff. de lega. iij. et ibi declarat
 Bar. de quo etiam per Bal. in. aut. cui relicta. C. de indi. vt.
 tol. et per Bal. in. l. vnica in. xi. col. C. de his que pene nomine
 et per 3mo. post alios in. l. paterfamilias. ff. de heredi. in. i. sit.
 ¶ Sum modo in scda pte principali glo. ibi 2. no. illud quod
 hic dicitur. quā diuidio in tres ptes principales. In prima re
 citat opinionem Placentini. In secunda recitat opinionem
 Azonis. In tertia concludit. secunda ibi sed Azon dicit q. 2. ve
 rum est. tertia ibi. concludo ergo et dico. Illa secunda p. tula
 in qua refertur opi. Azonis posset subdiuidi in quinque parti
 14. culas prout quinque fundamentis comprobatur opi. Azonis
 ¶ In ea glosa ibi vt sicut apud dyalecticos dicitur. Bal. hic
 dicit q. glo. non intellexit rationem Placentini qui scdm eū
 15. fidebet intelligi. Illud qd dicitur argum. tñ pene logico
 b. i.

ac In rub.
 vbi vide se
 ly. in prin. 2
 Abba.

dicat + actio penes legislas et argumentū penes logicos est ratio rei dubie faciens fidē. nam si dubites an petrus currat et velim pbare qd sic debet proponere causas hoc inducētes i hic modū. omnis homo currit. Petrus est hō: ergo Petrus currit. et ille cause hoc inducētes sūt argumētū. ita si dubitas tur an actio michi cōpetat. debes ptoponere causas hoc inducētes. sicut ergo apud logicos. cause inducētes argumētū sunt argumētū ita apud legislas + cause inducētes actiōes sunt actiōes ergo causa et actio sunt idem. Uel fm Jo. fab. p̄t argumētū placentini aliter sic declarari. Nā sicut apud logicos argumētum fit ad declarandā dubitationē. ita apud legislas intentatur actio ad cōsequendū petitū super quo est dubiū. sicut ergo argumētū non cōsistit ex sola cōclusionē sed ex maiore minore et cōclusionē simul et hoc totū simul est arg. et est vñū: et idē qd argumētū. ita cū in actione causa capiat̄ p̄t minou + cōclusionē. + sic p hoc toto simul qd totū simul est actio ergo causa et actio sunt idem. ¶ In eis gl. ibi f̄ per actio nō in factū. teneatis qd + actio de dolo nō pōt iurari p̄tra pat̄rē vel patrōnū. q̄ est famosa. + infamat iō intēdāda est actio in factū qd nō infamat vt. l. non vs. ff. de dolo. Sz aduerterit f̄m bar. in. l. infamē. in. ij. col. ff. de pub. in. q. imo + actio in factū nō tēperet verbis infamat. si directo intētet ex delicto. et iō qñ agit actiōē in factū p̄tra patrē vel patrōnū. ne talis actio infamet vs. hōis tēperari. + de p̄cludi p̄ hā bone si. hoc mō. Quia resamea ap̄b te est vel pertinet. + bone fidei nō puenit cū alie. na iactura lo completari. ideo p̄to illā michi refutū. de quo etiā p̄ Bar. in. d. l. nō vs. ff. de dolo quā Bar. legit in. §. si. l. si ole um eiusdē ti. + p̄ bal. in. l. si sup̄litate. C. de dolo. ¶ In eadem gl. ibi p̄cludo ergo + dico. Uidenis gl. n̄ras disp̄tatē + fādē p̄cludēdē cōtra pla. qd + cū actio nō sit iudē. p̄ opi. tñ pla. allegatur hic p̄ doc. tex. q̄ videt̄ bñ facere in. l. + an eadē. §. actiōes i hōbo singulas obligatiōes figure cause sequuntur. ff. de excep. rei iudi. vbi de necessitate itelligi cāe. i. actiōes cū actiōes tā p̄ filie sequat̄ in eodem. nec de alia cā pōsit itelligi. + sic causa et actio sunt idē. p̄ eodē eni bñ ponitur. Sz audite l. in hoc arti culo m̄tra hic referant̄ p̄ doc. + plures + diuerse distinctiones ponat̄ hic p̄ eos. vt p̄ Wy. Jo. fab. + dico. de nea. + Ang. de are. et multiplici d̄siferit Bal. in. l. edita. in re. p̄uina in. x. ij. quero an causat̄ et actio sint idem. C. de edē. tñ quia ista articū l̄ris vt videt̄is aut nullius aut modice ad modum vtilitatis ē. paucis concludendo feneo opinionem gl. nostre contra pla. cui post multa in effectū visus est ad h̄erere Jo. fab. et eum ex p̄p̄se firmit̄ petrus de bellap. Jac. but. + Ang. de are. hic nō tamē hoc feneo p̄ rationē iōs. fab. et Ang. de are. dum dicunt qd si diceremus qd causa et actio sint idem sequeretur qd

e ¶ fiamos
sa adde spe-
ly. in. c. cete-
rum ad fi.
fij. col. de
iudi.

reus qui non habet actionem non diceretur enim habere causam
tam quod tamen est falsum q. ita reus dicitur habere causam
sicut actor aut. cā que fit cum monacho. C. de opi. et cle. i. at i.
apud quos oport. causā dicere monachos i. pri. et. l. clarū. C. de
iur. prest. et. l. cās vel lites. in pun. C. de trans. q. ad hoc po-
test hic facilius responderi quia in dictis legibus causa acci-
pitur pro instantia. et bene verum est q. ita reus dicitur habere
instantiam cause sicut actor. Sed in proposito nostro aliter ac-
cipitur causa vt patet ex predictis. Non etiam p. hęc pte fas-
tiffacit michi illa ratio Ang. are. hic dum dicit q. in naturali
obligatione tantū inest causa vt est reus ipse non allegat
ad hoc l. quis in prin. ff. ad treb. in verbo causa naturalium
obligationum et tamen in naturali obligatione tantum non
inest actio. vt l. fideiusor. obligari. ff. de fideius. in §. fideius.
et in l. iurifigentium. §. sed cum nulla. ff. de pac. ergo causa et
actio non sunt idem. quia respondeo q. pla. intellexit de cau-
sa efficaci non autem inefficaci vel respectu personarum vel
respectu contentioneis nude quia tunc clarum esset. nec pla.
dubitaret q. illa non est eadem cū actione. Cōfirmo ego hanc
pariter taliratione collecta ex verbis docet et gl. hic. Cōsidero
eum q. in exēplo pla. hic in glo. posito cōuenit ad. r. q. v.
didi intellexit pla. q. illa sit causa q. reddidi et sic cōtract. in
terum quia ex cōtractu orit obligatio que obligatio posita
p. ducit actionē vt dicit glo. no. in. d. l. 2. an eandem. §. actioes
in. ij. glo. ergo obligatio dicit cā prima et immediata producen-
te actionis cōtract. aut dicit cā remota cū ergo ipsa obliga-
tio que est cā proxima non fit eadē cā actione Imo dixerit vt
probaui ad fi. glo. p. te precedentis. quantumvis cā remota
dicere eadem cā actione. prelea vt dicitur hic in glo. cōtra-
ctus est facti actio q. est ius ergo non p. h. dici idē. et huc arg.
dicunt Dy. et Jo. fab. hic q. impossibile est r. d. r. de. No obstat mō
allegata pro opi. pla. et primo nō ob. ar. logicorū sūi primo mō
declaratione 2. al. d. dicebat q. sicut cause inducētes arg. sūt
argumētū. ita cause inducētes actionem sunt actio q. respon-
deo fatendo cause inducētes arg. vt maior minor et conclusio
sunt argumētū eo quia sūt et cause materiales ipsi argumē-
ti. quia ex ipsis tanq. ex materia fit ipsum argumētū. et be-
ne verū est q. materia et materialia sūt idē sed cause inducē-
tes actioes vt ē cā q. reddidi nō sūt eadē materiales ipsi actiois s.
sūt cāe efficiētes p. ducētes actioes. vt b. ex b. et b. in causante
et causati. et impossibile ē dicere q. idē sit ar. l. quomin. ff. de iur.
et. l. in summissioes. ff. de insti. i. iure. Non ob. etiā declaratio.
quā de eod. arg. logicorū facit Jo. fab. dū dicebat q. maior
minor et conclusio sūt argumētū et nō conclusio sola. Eodē mō cā
q. est actio p. minor et conclusio dicit eadē cā ipsa actio. qui

actio
adde rely. f
c. ex rescrip
to in punci.
de iure iur.

posito q̄ vtz sit q̄ cā sola habeat se p̄ minore ⁊ cōclusionē q̄
tamē ego nō firmo argumētū istud nō pōt pcedere etiā fm lo
gicos. nam non est bona cōsequētia maior minor ⁊ conclusio
sunt ar. ergo causa est actio nam ideo maior minor ⁊ conclusio
sunt arg. eo q̄ sunt materia ipsi⁹ argumēti. ⁊ causa imo nec
petitio nō est materia actionis ⁊ cā efficiens vt p̄dicit. Nō ob.
d. l. ⁊ an eadem. §. actiones. q̄ r̄idetur q̄ ibi terminus causa
non intelligitur. i. actiōes sed intelligi. i. instantie ⁊ erit sensus
singulas obligatiōes singule cause. i. instantie in iudicio
ventilande sequunt. vel exponite aliter vt ibi per glo. ⁊ Barto
¶ In fi. glo. Blo. bñ dicit. ¶ Blo. in ver. nichil aliud diuiditur
etis. scēda ibi sed q̄ erat alim dicit. tertia ibi at hodie nulla
est dñia. ¶ In ea. ibi. fi. de furtis. l. si seruus nauē. hētis ex gl.
duo. p̄mo q̄ oli ⁊ actio erat aliud q̄ sit hodie. hic infer gl.
p̄mo ex ter. nostro dñ dicit nichil aliud est p̄ verbis presentis
tēporis q̄ sit inuit. q̄ aliud esset in preteritum. scēdō. p̄bat gl.
q̄ olim requirebatur certa solēmitas q̄ hodie est sublatā ergo
cū olim aliter intentaretur ⁊ p̄petraret actio q̄ hodie intentetur
ergo apparet q̄ aliud erat olim q̄ nūc sit. Nos tenete p̄transi
s. q̄ actio hodie non sit alia vel diuersa q̄ olim effe p̄out te
nent. ⁊ a. bu. ⁊ sic. de nea. hic ⁊ istud idē tenet bar. in. d. l. si
seru⁹ nauē. Nec ob. iste ter. noster in x̄b. est q̄ etiā simili x̄b
p̄ntis t̄pis vt̄ ter. in. l. nichil aliud est. ff. de actio. ⁊ ob. q̄ ter.
est de iure. foz. ⁊ sic de iure antiquo. Non ob. fm dñ dicebat
de solēnnitatib⁹ ātiquis hodie sublatā. q̄ ille ⁊ solēnnitates
sunt q̄itates q̄ p̄nt adesse ⁊ abesse p̄ter subiecti corruptionē. l.
inter stip. §. sacra. ff. de x̄b. ⁊ l. mortuo. ⁊ l. p̄p̄ebat. fi. d. iuz.
di. ⁊ q̄itates nō facit differētia īspecificā fm bar. in. l. i. in
p̄n. ff. d. actio. p̄of. in. v. col. bar. scēz aliquas lec. in. l. ij. ij. col.
Cac. ⁊ ob. ¶ Scōz q̄ vult gl. ista ē q̄ hodie ⁊ actio nō sit vul
garis formula. ātiquis em̄ actiōes interpretabant a p̄ntis
cib⁹. i. his q̄ p̄erāt populo cū certa forma ⁊ solēnnitate x̄b
adeo q̄ si quis cadebat in syllaba: cadebat a tota causa. l. ij. §.
deinde ex hīs. ⁊. §. olim. ff. de orig. iur. hinc vulgaris formula
dicebat eo q̄ cū certa forma solēnnitate verborū concipiebatur
Vterū cū hodie hec formula sit sublatā sentit q̄. q̄ hodie actio
nō sit vulgaris formula ⁊ ex hoc seq̄ q̄. d. ⁊ l. si seruus nauē
hodie sit sublatā ⁊ correctā. v. a. tenete cōtrariū ⁊ dicite scdm
bar. i. d. l. i. C. de form. q̄ aut loq̄mur de actiōe non deducta
ad actū nec exp̄citū. ⁊ tūc actio ē ius. p̄sequēti vt hic dñ. Aut
loq̄mur in actiōe deducta ad actū. ⁊ sic p̄nt p̄p̄tī libello et
tūc actio bene est vulgaris formula q̄ cōgrua ⁊ cū debita for
ma ē. p̄ponēda nō dīco cū illa exquīsitā ātiqua vulgari formu
la. itayt ī quia deficiat in syllaba debeat a tota cā cadere. ⁊ ff.

ed hodie etiam sit actio cum debita forma pponenda hodie etiam actio erit vulgaris formula. et consequenter remanebit hodie incorrecta. d. l. si seru? nauē. et illud idē tenet Bal. l. d. l. i. 7 bar. l. d. l. edita. d. l. i. col. 2 ibidē. Bal. in repe. pūlia circa quartā col. l. ¶ In ea. glo. ibi rñdeor et ibi dicitur. Dicitur q̄ ibi in pūncipio glo. in verbo bar. ponit duas dñas quas etiam ponit glo. in rub. ff. de iudic. et ille dñe reprehendunt p̄ doc. ibi 2 fo. fab. post 3a. de raue. ifra. d. interdic. in pñ. sed reprehēditur etiam per sic. de nea. hic 2 per eos tenet q̄ olum non esset regulari dñā inter 2 actiones 2 interdicta sed modus loquendi alius fuerat in interdic. 2 alius in actionibus. Possētia tñ dicere scōz fo. fab. in d. rub. ifra. de interdic. l. pñ. q̄ oī est ista dñā q̄ p̄iores qñ pposuerūt interdicta nullam actionē dederunt. sed voluerunt q̄ interdicta obtinerēt locū actionis: dñi tñ solennit 2 certo ordine intērent. sed hodie legū latores introduxerūt vt per actiones sine illa solēnitāte agat vt. §. si. i. de interdic. 2 sic patet oī fuisse dñā. ¶ In ea. gl. in fi. Tenetis ex hac gl. q̄ hodie nō est dñā iter 2 interdicta 2 actiones et idem tenuit gl. in rub. ff. de interdic. que gl. reprehenduntur et per Wy. et Bar. in d. rub. ff. de interdic. 2 Joan. fab. in rub. ifra. de iudic. l. primo p̄ Rub. illam. ff. de interdic. fe extraor. actio. ca. ibi interponat 2 dictio seu que est āpliatua. 2 l. i. ita quis. ff. d. ou. 2 ar. lega. facta. l. i. ff. restituēde. §. yti possidetis in hō aut in terdicto aut p̄ actionē cū alternatiua sit diuersificata extremorū. l. vbi aut nō apparet. §. qui illud aut illud. ff. de 2. obli. et l. ille aut ille in prin. ff. de lega. iij. Accedit p̄ hac op̄i. bonus testis in. l. i. si quis missus §. cum p̄tor. ff. ne vis fiat ei. et dicit Bal. in dicta Rub. ff. de interdic. q̄ est differentia inter 2 actionem et interdictum sicut inter materem et filium cum ex interdicto oriat̄ur actio in factum. vt. §. fin. infra de interdictis ¶ Que autem sit differentia inter 2 interdictum et edictum ponit glo. in l. p̄tor. aut. §. i. ff. de operis noui nun. per Bart. in. l. i. in principio in eodem titu. in fēba colum. et ibi latius et clarius per Imo. ¶ Glo. in verbo quāuis habet duas partes pun. primo ponit quale sit illud in s positi hic i diffinitione. Secundo ponit ad cuius differentia sit in diffinitione illa dictio ius ibi secunda. sed p̄ p̄des ad cuius differentia. Illa prima subdiuiditur in tres. In prima facit quod dictum est. In secunda per modum notabilis ponit differentia inter ius p̄ueniens ex obligatione et ius p̄ueniens ex actione. In tertia per viam questionis declarat primum dictum respondēdo tacite objectioni ibi. ij. Item et hic nota. q̄ actio est ius ibi. ij. et si. queratur. In eadē glosa. ibi hic est vnum de significatiōe eius. habetis ex hac prima parte p̄ncipali. glo. tria p̄ ordinem repetare quorū dñs paucis expediam. terciū aut

a Amplia
tuna. add fe
ly. in. c. inter
ceteras. & re
scri. 7 q8 ibi
dem ad eū di
xi in ap. xvi
de do. alexā.
de imo. i. p. si
xc. in. ij. col. i
ij. pte z nūc
quid dictio
seu capiat p
copula vide
p eū in cōsi.
xxij. in. ij. et
ij. colū. in. i.
parte.

a ¶ Ad he-
redes. Ad
de. d. Bar.
fol. in con-
sil. ecclesi.
in ci. pres-
verfi. quib-
pemis. is.
circa princ.
in. ij. parte
q actiones
actue pas
sine trans-
unt ad here-
des.

b ¶ Juris-
gentium. p
quo artien-
lo vide. do.
Alex. d. uno
in p. l. i. pte
et f. r. a. are.
in. l. i. C. de
here. isti. et
do. Alex. in
p. l. i. pte. an.
et. uij. colu.
ea parte.
c ¶ Depor-
tatis. Vide
Alex. in p. l.
i. q. col.
in. ij. parte.

egabit altiori idagine. primus est q. + actio est ius et hoc p. d. i-
dire et indubitat. verfi. i. q. actio est ius licet deducere actio-
nem ad exercitium sit facile illud tenent hic dy. 2. Bal. 2. ang.
in vl. q. qua ponit hic ad fin. illud id. tenet hic. Nic. de nea.
i. v. oppo. post multos antiquos quos ipse hic refert. illud et
am tenet io. fab. hic in v. col. illud idem tenet etia bal. hoc la-
te disputans in. l. edita in repe. p. u. in a. in. i. col. et in. i. q. ly con-
trarium teneat et male Ja. de ra. Nic. de nea. et Rodol. de au-
ricuria hic et contra eos post multa allegata p. doc. vbi. s. Et
yltra tex. hic apertum facit etia clara ratio non ea que sunt fa-
cti non transeunt ad heredes sed ea tantu que sunt iuris. l. cu
heredes in prin. ff. de acqui. pos. sed + actiones transeunt ad
heredes a nisi sint penales. s. non tamen ifra de perpe. 2. tem-
po. ac. ergo sunt iuris et non facti. Secundum qd vult glo. est
q sit d. r. a. inter ius qd est in obligatione et ius qd est in actio-
ne et sic q ius obligationis et ius actionis non sunt idem de
quo si vultis videre videre Bal. late disputantem in. d. l. edi-
ta in repe. p. u. in a. in. iij. col. in. x. ij. queritur actio est ius et
ibi concludit 2 idem tenet q glo. hic.

¶ Tercium et ultimum q vult hic glo. est q + actiones sint
de iure civili intelligendo secundum glossam ius civile largo
mo pro omni iure facto post ius gentium vt hic comprehendit
dat etiam ius pretorium vt etiam in dicit Joan. de pla. hic.
¶ Iste articulus. An actiones sint de iure civili an de iure gen-
tium est multum disputabilis et late disputatur per omnes
hic et per doctores vt per Bartol. in. l. ex hoc iure. ff. de insti.
et iure iuran. et ibi diffuse per Saly. in qua questione confue-
nerunt plurima fundamenta hinc inde ad vtrancq partem ad-
duci. Ego es duntaxat attingam que videntur et strictio-
ra videbuntur. Ante tamen qd ad hunc articulum accedam.
non omitto q ex huius disputationis inuestigatione insurgit
maxima vtilitas fecidit bart. et alios in. d. l. ex hoc iure in pn.
¶ Jam + bannitos nostri teporis siue equiparemus deporta-
tis iuxta gl. no. in. s. relegatis. s. q. mo. ius pa. po. sol. siue eq-
paremus trans fugis iuxta l. amissione. s. q. deficiunt. ff. de capi.
pi. di. certe deportati et trans fuge per d. omnia ea q sunt iuris
civilis et retinent ea q sunt iuris gentium b. l. quida. ff. de pen.
+ Deportati ergo 2 banniti nostri teporis poterit sibi quere-
re actiones si dixerimus esse actiones de iure gentis si no di-
xerimus eas et iuris civilis nequa q. de hoc tam. an et qn 2
quo + banniti nostri teporis equiparentur deportatis 2 an
et quando equiparentur relegatis videte plene Bar. i. dispu. sua
incip. statuto lucane civitatis per bar. bal. 2 alios in. l. i. C. de
her. isti. p. bar. 2 Bal. i. l. amissio i. s. qui deficiunt. ff. de capi. di.
p. bar. i. extra. q. q. s. rebelles i. p. rebellado p. bart. 2 Jo. in.

lex facto. s. ex facto. ff. ad trebel. per bart. et bal. in. l. si qua. ff.
de his qui sunt sui vel alii. in. per. Bar. in. l. certa vbi bon. tex.
pro communi. C. de iur. fis. lib. x. per barto. Bal. 2. Jo. in. l. i. e.
s. i. ff. de testa. per bar. in. l. ad cognitionem. ff. ex qui. cau. in
pos. ea. per bar. in. l. si sine herede. s. si. ff. de adm. tu. per bar.
in. l. illicitas. s. qui vniuersas. ff. de offi. p. res. per bar. in. repe.
l. si constante in prin. ff. solu. matri. in. v. col. per bal. post glo.
in. ci. de mili. vas. qui contu. est in v. seu. per bal. in. l. gallus
s. et quid si tantum. ff. de lib. et posthu. per bal. in. l. seru. q. s.
s. publice in. uij. col. ff. de procu. per bal. in. repe. l. i. i. xi. 2. xvi.
colu. C. de sac. san. eccle. per Albe. in tractatu suo sta tuorum
in quarta parte in q. xij. que incipit. Item quero de questio-
ne antiqua.

¶ In hoc ergo articulo vtrum + actiones sint de iure civili
vel iure gentium. glo. hic sentit v. p. d. i. q. sint de iure ciui-
li et hoc expresse firmat glo. in. d. l. ex hoc iure in glo. pe. in.
ver. obligationis et glo. si. in. l. rerum amo. iudicium. ff. rerum
amo. et glo. si. in. l. actionum genera. s. si. ff. de actio. et obli-
glo. ordi. in. l. placet. C. de epi. et cle. et glo. in. l. q. uotiens. C. de
p. res. impe. offe. et glo. i. magna circa medium in. l. si. C. si con-
tra ius vel vti. pu. et hanc partem tenet Bar. et comunit. c.
tramontani. in. d. l. ex hoc iure. et sequitur Dy. 2. Bal. hic pro
hac parte adducitur tex. in. s. sed iste ifra. eo. in. ver. ex legit-
mis et civilibus. et tex. i. l. in commodato. s. sicut. ff. com. in.
ver. ciuile q. actiones et ibi iurison. appellat + actionem de
scendentem ex contractu iuris gen. ciuilem. Ad idem. l. i. s. i. ff.
de superfic. in. ver. ciuili actione subductus est. Ad idem. l.
i. iij. s. ex hoc edicto. ff. nau. cau. sta. in. ver. ciuili actio. Ad id.
adducitur tex. in. s. non autem omnes ifra. de perpe. et temp.
ac. quem tex. dicit bar. hic esse meliorem ad hoc q. alius qui
sit in mando. dum tex. ibi dicit omnes actiones que ipso iure
competunt aut a pretore datur. Sed tex. ille michi nichil fa-
cit cum secundu Bal. debet subaudiri ipso iure. s. ciuili. sed si
velles tenere contrarium posses subaudire ipso iure. s. gentis
um. et hoc modo probaret contrarium. Ultimo pro hac parte
adducitur iste tex. in. ver. ius proficendi in iudicio cum +
iudicia omnia sint de iure civili vt est glo. s. de oblig. in prin.
in. ver. necessitate Subtiles tamen vltamonta. in. d. l. ex hoc
iure et inter eos Jac. de ra. et p. de bellapertica. hic tenent
contrarium. i. q. immo actiones sint de iure gentium. non au-
tem de iure ciuili. Primo per tex. forem in. l. rerum qui 2
dem amotarum iudicium. ff. rerum amotarum in. ver. in-
regit. q. d. di. posse iuxta. l. fe. puula. 2. s. appellam. ifra. eo.
42. Seco q. + deportati p. d. i. oia ea q sunt de iure ciuili 2 retinet
ea que sunt iuris gentium vt l. i. q. d. a. ff. de penis. sed deportati

retinet actiones tex. est i. l. si tibi mādauero. §. is cuius. ff. mā. ergo actiōes sunt de iuregen. Tercio per tex. qui per glofator res nros pro alia parte cōsueuit adduci in. l. ij. §. deinde ex his ff. de au. iur. in ver. ex his legibus cōposite sunt actiōes. nā cōpositū dicitur illud qd prius erat sed est ordie reductum. d. l. ij. ver. nam qd papirius. inelius facit tex. in prohe. ff. iur. i. ver. compositum. iuncta glo. 2. tex. in. §. omnes in ver. compositum. iuncta gl. §. in prohe. huius libri. Preterea si diceremus actiōes non esse de iuregentium sequeretur maximū absurdum. qd cōtractus et obligationes que sūt de iuregentiū fuissent eo tempore inefficaces aut inutiles. et qd nemo potuisset in suum psequi. cum nullus possit sine actione experiri. l. si pupilli. §. vi de iur. ff. de neg. gest. et secundum hanc opi. optimū fuisset eo tempore contrahere et mutuum accipere quando nullus poterat cōpelli reddere 2 cōpelliōes seruare. hinc dicit. Jaco. de rane. fm qd refert Bar. in. d. l. rerum amotarū. qd si fuisset illo tēpore multas pecunias mutuo accepisset. Ego teneo sententiā gl. nostrarū que ē cōmanior. p qua multū me mouet talis ratio. nam clarum est qd naturalis obligatio que est de iuregentium. sola non pōt pducere actionē neqz fideiussores obligari. §. fideiussores. ff. de fideius. §. sed cum nulla. ff. de pac. sed vlt. ciuilis aliquando sola iuxta ea q tradit bar. in. l. i. in. vij. col. ff. de condi. inde. vel saltem ciuilis iūcta cū naturalis: quo casu tunc ciuilis obligatio est tanqz pater et naturalis tanqz mater vt declarat bar. in. d. l. i. in. iij. et. vij. col. ff. de condi. inde. cum ergo sine ciuili obligatione non possit producta actio. quō possibile est dicere qd actiones sint de iure gētū quo iure nondū erat ciuilis obligatio abs sequeretur maximū absurdū qd cāusatū fuisset in esse productum ante suam causam et sic filia an suam matrē qd nō est dicendum et licet hec ratio ascribatur Saly. in. d. l. ex hoc iure tñ hanc rationē ponit hic Dy. Jo. fab. et Nico. de nea. Nec ob. d. l. rerū amotarū quidē iudiciū. quia bar. ibi dupliciter respōdit. Primo dum dicit ibi iuregen. cōdici posse. verum est eo modo quo condicebant de iuregētū. s. per manū regiā. vt. d. l. ij. in prin. ff. de orig. iur. arguit eni ibi iuriscō. qd si de iuregen. quo nō erat actio fiebat exactio quanto magis hodie cum sit exactio vel secūdo de iuregen. cōdici posse intelligit fm bar. ibi ad istā tñ actiōe de iure ciuili: qd solutiones nō pcedūt nisi sine violētia illi. tex. ff. de ob. fm de t depositato qd possit ptrahere: qz respōdeo fm Bar. 2. in. d. l. ex hoc iure qd licet actiones sint de iure ciuili. tamen ex quo permittitur depositato qd possit contrahere debet intelligi qd possit efficaciter contrahere. et consequenter qd possit habere actiones pro consequēdo effectu illi. cōtract. 2. sic de portatus non habet actionem nisi in consequentiā iuriscō.

tiū sibi pmissi. d. l. si tibi mādauero. §. is cuius. ff. mā. 2. mltā cōcedunt in consequentiā que principaliter nō cōcederētur. l. i. in prin. in ver. per cōsequentiā. ff. de aut. tu. ¶ Non obertum de. d. l. ij. §. deinde in ver. composita. qz respondeo qd verum est qd t compositū dicitur illud quod prius fuit si referat ad personā componentis et sic ad causam efficientē. et ita loquitur. d. l. i. cum si. Si vero fiat relatio ad materiā ex qua componitur. 2. sic ad causam materiāle prout sit in. d. §. deinde ex his legibus dum dicit ex his legibus. nā si voluisset referre ad causā in efficientē dixisset ab his legibus. vnde non est possibile dicere qd compositū prius fuerit sua materia. Nō ob. vltimū qd obligationes 2 contractus qui sunt de iuregentium fuissent inefficaces. ex quo de iuregētū non erāt actiōes: quia respondeo qd licet de iuregentiū non essent actiōes tñ omnia mādabātur executioni per manū regiā. d. l. ij. in prin. per quā manū regiā poterat vnusquisqz ius suum consequi. Stabit ergo ex predictis firma sententia glo. nostrarū qd actiones sint de iure ciuili: non autē de iuregentium. Non omitto tamen qd Bald. in. d. l. ex hoc iure et ante eum Ray. de forli. ibi fm quod dicit hic Nicol. de neapol. distinxit qd aut loquimur in contractibus iuriscō. 2. sic in contractibus inuentis a iuregentiū 2 tunc actiones ex talibus contractibus descendentes respectu materiē dicuntur esse de iuregentiū. sed respectu forme dicuntur esse de iure ciuili: cum sint postea in formam redacte per ius ciuile: et in his terminis est intelligenda opinio vltimā. scdm Joannē. fab. hic. Aut loquimur in contractibus iuris ciuilis et sic inuentis a iure ciuili. et actiones descendentes ex talibus contractibus nullo modo possunt dici de iuregentium: cum sint quo ad materiā 2 quo ad formā de iure ciuili. nam actiones debent dici de eo iure a quo sunt producte vel quo ad materiā vel quo ad formam et ita dicit Ray. vbi supra esse gl. que scdm eum nō reperitur alibi in l. creditores in ver. ciuili. ff. de ver. sig. Et hec confide ratio licet ascribatur Ray. de for. fuit tamen originaria Rosd. de auriaria hic in ij. q. scdm qd hic refert Nico. de nea. et hanc distinctionē approbat 2 sequitur apud me magne auctoritatis Jo. fab. hic 2 p hac distinctionē videtur optime facere qd voluit Bal. in l. eas causas. ff. de cap. dimi. vbi tenet qd cum contractus dotis sit de iuregētū. d. l. eas causas. et bar. in rubi. ff. sol. ma. ad finem. qd etiam t actio de dote sit de iuregētū. licet contrariū tenuit ipsemet Bal. tenēs qd imo actio de dote sit de iure ciuili. in rubi. ca. C. de pui. dotis. in pen. col. i. ver. x. quero certum est. Ista tamen distinctio videt mihi multū piciosa p tex. i. d. l. i. cōmodato. §. sicut. ff. com. vbi iuriscō. appellat t act. descendente ex contractu iuriscōtiū ciuile

verba. ff. ad. l. iul. de adul. vbi dicit q. t. xvi. cōtineri denotat q. illud sit ex ppria significatiōe vocabuli. nō autē ex extēsiōne qd faceret ptra glo. i. l. i. pñ. ff. de edē. 2. ptra dō. cōdit. i. d. l. i. ff. de iur. om. iudi. 2. ptra Jo. fab. h. c. i. viij. cō. vbi voluit q. large sumpto vocabulo appellatiōe actionis possit comprehendī tale officiū iudicis: q. imo. per. d. l. actiōis iuncto Bart. pbat. q. imo pprehendat ex ppria significatiōe vocabuli nedū ex lata. Ex quo vñ nō. posse correlariē hic inferri q. t. statutum faciēs mentionē de actiōe cōprehendat etiā officiū iudicis. et ista dicerem esse vera nisi alibi diceret res. tale officiū iudicis instat hz actionum in. l. actionis verbo instat. ff. de ac. t. obli. 2. l. sentit res. ille q. appellatiōe actionis continetur officiū iudicis sititudinariē: nō autē substantiatler quod ex pte firmat Jo. fab. in glo. fi. in principio. Repto tñ in terminis statuti q. felices 2. obseruāt recordationis pater 2. pcepto: meus dñs Alex. immolēsis in. d. l. i. in spe 2. retento etiā q. appellatiōe actionis non veniat officiū iudicis nisi lato sumpto vocablo q. nichilomin⁹ statuti etiā exorbitans a iure cōi loquēs in actiōe comprehenderet officiū iudicis. q. etiā tñ exorbitantibus sit extēsiō ad casum qui etiā ex lata significatiōe vocabuli poterat in statuto comprehendī. vt probat in. l. filiū habeo. in principio. ff. ad mace. i. cta. l. iura. ff. de. h. sig. 2. iunctis nō. p. Bart. l. i. liberozum. in. ij. q. pñcipij. ff. de h. sig. 2. bene facit. l. libertū. §. i. ff. de ritu nup. 2. hoc expresse nō. Cy. in. l. i. C. que sit lon. consue. 2. exp̄ssius Jo. de imol. in. l. i. live ro. §. de viro. ff. fo. ma. in. l. sal. quam ponit in exorbitantibus. Itē p. Mar. facit. mō 2. cautio dā. inf. penit per officiū iudi. l. pretoris in. prin. 2. l. cum postulassem. in. prin. ff. de dā. infec. et tñ cautio dā. infec. dicit actiō. in. quinquilo. ff. de dā. infec. ergo officiū iudicis 2 actio sunt idē. hys tñ non obstantibus paucis concludēdo teneo opt. glo. nōstre hic quā tenēt coiter doc. hic 2. Bar. 2. alij in. d. l. i. ff. de iur. om. iudi. l. 1. q. officiū iudicis 2 actio non sit idem. bene verū est vt statim dixi q. appellatiōe actionis largo sumpto vocabulo venit officiū iudicis. d. l. actionis verbo. de verborum. sig. Allegata ptra 2. hac ratione aliqñ actio ponitur. p. officiū iudicis: d. l. in. quinquilo 2 q. sit differentia inter actiōē 2 officiū iudicis. p. ex dictis p. Bar. in. d. l. i. ff. de iur. om. iudi. quē refert Ang. de Arc. hic. ex cuius dictis habetis i effectū paucis reportare tres dñas. pñma est q. actio regulari oritur ex obligatiōe vulgata. l. licet. §. ea. obligatiō. ff. de pcur. 2. officiū autē iudicis nullū pē supponit obligatiōem. l. qui per p̄dationē. ff. de ac. emp. et. l. quintus. ff. de an. leg. optie facti text. in. l. deducta. in. prin. ff. ad treb. Et hoc sequit scōz Bar. vbi. §. q. qñ libellus format sup actiōe debeant ea narrari p q̄ pcludat q. pars teneat ad ali

a Officiū
iudicis. sed
qd si pstatu
rū tollat ois
defensio an
cōprehēdat
officiū iudi
cis. ita qm
plozari non
possit. vñ fe
ly. in. c. y. de
of. iu. 2. pan.
de ca. in cōi
liti. q. sic qd
lex impetiat per
do. Alex. de
ino. i. l. p.
no. ff. de pet.
here. nū. sta
ctū. esset ita
notoriū qm
der supple
ret ex seipso
nō ad petiti
ōē pti. vt
si est euide
calūnia vel
prouisio fa
cti. qd nota.

[illegible]

Ang. de are. hic ad statuta aliquid remittenda in mero arbitrio iudicis. ad quod dictum Jnno. videtur Bar. in l. nec quicquam. §. vbi decretum. ff. de offi. p. c. 2. le. in. x. col. ver. venio ad primum per Bal. in. c. i. in. viij. col. de mul. p. gal. qui cotu. est in vii. sen. vbi declarat valde non illud dictum Jnno. pcedere quoniam iudex parum lederet partem secus si nimis. videtur etiam Pau. de ca. l. l. videamus. §. p. per illud ter. ff. de in litem iuran. c. 1. An autem in officio iudicis implozando sit necessarius libellus. glo. sunt varie videtur Bar. qui eas refert et notabiliter distinguit in. d. §. vbi decretum. in. ij. col. p. Bar. aliquid in. l. iij. §. hoc autem iudicium. i. v. i. et. viij. q. ff. de d. a. in se. p. Bar. in repe. l. creditores. in. viti. q. C. de pig. p. Bar. l. i. §. si. ff. de var. et extraor. cog. r. Bar. in. l. ab hoilibus. §. q. simpliciter. in. viij. col. ff. ex qui. cau. ma. per bal. ple ne in repe. l. incerti. in. pe. col. C. de iter. d. 2. bal. in. aut. offerat. C. de l. pte. 2. Bal. in. d. l. i. ff. de iur. iur. om. in. 2. ibi plene p. Cy. in. pe. q. 2. Bal. in. l. i. ad si. C. de ed. p. d. Anto. de bu. 2. alios i. d. c. si. extra de offi. iudic. c. 1. An autem sit necessaria lit. contes. sta. ponit Bar. in. d. §. sed q. simpliciter. in. viij. col. e. d. Ant. de bu. post Jnno. in. c. q. frequenter. §. sunt 2. alij. extra vt lit. non pte. Glo. in. h. in iudicio enumerat tria genera personarum que possunt a primato p. p. auctoritate capi. Addit ter. ponentes alias personas in. l. i. C. vbi quis de curiali. vel coartali. et ibi dicit gnatr. bal. p. illud ter. q. oes hoies q. pertinent ad obedientiam p. p. t. p. auctoritate p. p. a. capi. et debet ad obedientiam reduci. Vbi scdm cum si monach. antifugit a monasterio. et frater a religioe vt vxor a viro p. auctoritate p. p. a. capi. et si h. e. de monasterio quod potest auctoritate p. p. a. reduci. Sed si est quod negat se teneri ad obedientiam. vel negat se vxor. tunc de p. sentari iudici q. procedet scdm tenorem illius. l. a. C. vbi de cu. 2. l. i. C. vbi ea status. et ita dicit de facto seruari per religiosos contra eorum apostatas. Et multos qui possunt propria auctoritate capi ponit Specu. 2. Joan. an. in. addi. in. ti. de accu. in. iij. parte. §. i. ver. hoc tamen fallit in quibusdam. 2. videtur Barto. in. l. i. a. c. illegit. §. cum eo. alia incipit ille. §. id est labeo. ff. ad. l. i. iul. pecu. et late post d. m. Anto. de bin. c. lator. extra de pigno. 2. bar. no. in. l. general. C. de decur. lib. x. vbi no. vult per illum text. q. quilibet possit propria auctoritate capere homicidas. et alios malefactores et generaliter scdm eum q. ea esse publica si aut q. libet admittitur ad agendum ita ad capiendum p. p. a. auctoritate. c. 1. In ea. glo. ibi. C. quando liceat se sine iudice vindicare vult gl. 1. q. licitum sit capere furem diurnum et nocturnum. 2. Vos dicitur q. etiam licitum est occidere. ita dicit ter. i. d. l. iij. §. i. 2. ter. in. l. fure. ff. ad. l. cor. de sic. c. l. imitabitur in hoc esse verum q. imminet periculum p. ditionis magnere. Secus si rei vilis ita est ter. no. in. l. i. ex plagio. §. tabernari. ff. ad. l. aq. l. vbi habe

67

68

69

tas q. non est licitum habere. et de res vilis q. est infra duos aureos q. si pro re vili parcat fame hoies. l. i. oleu. §. si. x. l. seq. ff. de dolo. quanto magis p. re vili parcendum est vite hoies. vt ter. not. in. l. si adulterium cum incestu. §. liberto. ff. ad. l. iul. de adul. scdm egregium et sume subtilitatis doctorum bononien sem dnm p. p. the. de inathe. in suis no. dictis in nota. c. l. i. et licet glo. hic non distinguat inter furem nocturnum et diurnum. vos tamen dicit q. inter eos magna est diff. vt no. distinguit ter. in. c. si perfodiens. extra de homi. et glo. et ibi no. Bar. in. d. l. i. furem. et glo. et Bal. in. l. si vt allegas. C. de sicca. et ibi videtur vtrumq. Saly. Ricar. et Bar. eius nepotem patrucl. c. 1. Item aduerte q. 1. Quis sit licitum capere debitorem p. p. a. auctoritate. non tamen est licitum illu retinere nisi per. xx. horas alias si ultra retineatur dicitur retinens p. mittere primum carcerem. ita Bar. per illum text. in. l. capite quinto. ff. ad. l. iul. de adul. bal. in. autem. immo. C. de act. et ob. Item aduerte q. 2. capiens furem propria auctoritate et illum ducens ad iudicem p. d. co modum pene legalis. §. dupli vel quadrupli ter. est. no. q. scdm Bar. ibi est sing. et non habetur alibi in. l. qui fure. ff. de fur. Secus enim esset si quis caperet rem a fure propria auctoritate. q. tunc non perderet comodu pene legalis. §. dupli vel quadrupli ter. est. no. in. l. qui vas. in. prin. ff. de fur. c. 1. In ea. gl. ad finem vult glo. 1. licitum esse creditori p. p. a. auctoritate capere debitorem suu fugientem. et q. hec materia est multum vtilis frequens et quotidiana. ideo illa oportune plenius q. ceteri attingam iuxta morem iur. scdm l. i. in. l. legau. in. prin. ff. de lib. leg. hanc ergo gl. in vltima parte reputat Bal. hic esse sing. sed h. confirmam in. c. i. §. i. in verbo potestatem. de pace iura. fir. in vii. sen. quam allegat Barto. in. d. l. ait pretor. §. si debitorem ego addo altam que non allegatur in cod. in. §. necessitatem in ver. detinere. in. autem. vt iudi. sine quo quo suffra. col. ij. dicit tamen Cy. hic q. §. si debitorem allegatus per gl. no. pbat id ad quod eum allegat glo. quia ibi dicitur q. 1. licitum est creditori capere rem sua a debitore fugiente. non autem dicit q. sit licitum capere personam ipsius debitoris quicquid sit tenet glo. hic. quia t. Bar. in. d. §. si debitore. et Bal. et ange. de are. hic licet Bal. in. d. c. i. §. i. distinguat vt ibi per eum. et pro hac glo. bene facit ter. in. l. general. et ibi Bar. c. de decur. li. x. et ter. in. l. i. et ibi Bar. C. vbi quis de curia. vel cohar. 2. ter. in. d. c. i. §. i. et in. d. §. necessitatem. Intelligite tamen hanc glo. vt pcedat q. non potest haberi copia iudicis. q. tunc ppter imminens periculum fuge potest quis sibi ius dicere. p. p. a. auctoritate. et ita est ter. in. d. l. general. 2. ibi Barto. ita declarat et Bal. post Bzo. in. d. l. i. C. vbi quis decuriali. et glo. in. l. solu. in. d. §. si debitorem. Et circa hanc materiam dixit valde no. bal.

a Duo aureos. et hoc id est fely. i. d. c. ij. de homi. in me. l. col.

b C. fugiens. vide fra. are. l. i. §. c. de ser. fug. 2. fely. n. i. d. c. ij. de homi. in pri. i. col. et in. c. i. vi. col. 2. v. c. clauso circa prin. h. de iudi.

a Et nocturnu ad de fely. i. c. ij. de homi. vbi plene. et fra. are. l. i. C. q. licet. vni. em. vbi etiam q. fur nocturnus si recognoscatur occidit non si capi potest dum respicit iudici. infra xx. horas.

in aut. et oino. C. ne vroz. p. mari. i. ix. col. ver. venio ad minto-
stros. q. + si creditor fugientē vulneravit. 2 sic cepit et pnta-
uit iudici qd debet relaxari. 2 sentit Bal. ibi allegando. l. extat.
ff. q. me. cā. q. creditor pdat ius suū qd tñ vltimū limitat pul-
chre ipsemet Bar. in. l. si vt allegas. C. ad. l. cor. de siccā. nisi +
debitor fugiēs defendat se telo: qz tunc scdm enū etiā si occi-
dat hoc fit impugne. qz sit rōne rerū/que als nō essent salue
creditori. facit qd in fili no. Bart. l. l. si seruus. p. illū ter. C. de
his qui ad eccle. 2 fu. dixit etiā iuxta pdicta not. Bal. in. l. i. in
vltimis verbis. C. de ac. 2 ob. q. + ois debitor fugitiuus pōt
capi etiā ante diē. alleg. l. que sitū. ff. de pig. ¶ Itē aduerte q
debitor fugiēs pōt capi nedū die feriata ob. necessitas hoim.
qz hoc est expeditū p. c. ff. extra de iudi. imo etiā die feriata in
honore dei. scdm Bar. in. d. 2 si debitorē. nā tunc poterit capi
p. creditore ad hūc finē. vt ducať ad iudicē. nō vt iudex cogno-
scat: s; vt debitor caneat de sūdo i iudicio. alle. Bart. glo. l. i.
dies festos que est fi. C. de fer. in. 2 si fideiussois. 2 ibi hoc idē
dicit Bart. 2 hoc tenet Bar. 2 Ang. de are. hic faciunt que no.
Bar. i. l. diuus. ff. de fer. 2 qd no. Bal. in. l. iij. C. de epis. audie.
¶ Aduerte etiā q. + nedū creditor pōt capere debitorē fu-
giēte pda auctoritate: vt dictū ē. imo etiā pcurator ei9. ita pōt
dero eē glo. iūcto ter. quā ad hoc puto singul. i. d. l. i. C. vbi qd
decur. vel cohar. l. glo. paruula in 2 bo ab his. et ibi vide per
Ang. 2 dū. 2 dicit scdm Dy. hic ita intelligentē. d. 2 si debitorē
rē + q. licitū est creditor capere p. pua auctoritate debitorē
fugientē. Adde q. imo etiā liceret etiā si debitor non fuge-
ret: sed esset suspectus de fuga. ita est glo. no. 2 ibi doc. in. l. q.
sitū. in 2 bo iterest. ff. de pig. et glos. in. l. pe. in. 2 si fidei. C. de
pig. ac. 2 dicit Bal. in. l. si quis in tantā. in. vij. q. C. vñ vi. suffi-
cere si debitor erat in pparatiōe fuge: licet nō esset in actu fu-
giendi. Et facit q. ppter suspitiōē fuge potest interdici bo-
nis debitoris et alienationi rerum immobilium: 2 fieri seque-
stratio rerū mobilium. ita est ter. no. f. l. de pollicitatiōib9. et ibi
Bar. pulchre per illum ter. ff. de poli. et illum ter. reputat sin-
gul. Bald. in. l. si per diuersas. in. ix. q. C. man. et addit Bald.
in. l. si fideiusso. 2 si. ad fi. ff. qui satis. cog. ¶ Et + an si credi-
tor p. pua auctoritate accipiat pecuniā a debitorē fugiente
an incontinētī dñum illius pecunie sibi acqrať: an 2o neces-
se habeat illam consignare iudici/vel saltem sibi notificare.
ponit Bal. in rubri. C. de reuo. his que in frau. cre. in. ij. colum-
na et ibi tenet q. sic. de quo etiam per Salyc. in. l. penultima
eiusdem tituli. ¶ Ultimo circa predicta succedit noua ques-
tio et quotidiana + creditor vadit ad iudicē: et dicit se ha-
bere debitorē suspectum de fuga vel fugitiuum /vel q. sta-
tū vult fugere: an iudex debeat sibi pcedere familiā p illo debi-

torē capiēdo. Dy. Bal. 2 Ang. de are. hic. 2 Bar. in. d. 2 si debi-
torē concludit distinguēdo q. aut auctor iuste timet/qz videt
idicia seu pparamēta fuge: et tūc pcedēda sit inia capiēdi etiā
familia/als fecer. 2 alle. Bar. ad hoc. l. hoc autē in prin. ff. si cui
plurib9. p. l. fal. 2. l. ij. i. p. l. ff. fo. ma. 2. d. l. si fideiusso. 2 si. ff. q. fa-
tūda. cog. Sed Bald. i. d. rubri. C. de reuo. his q. in frau. cre. in
ij. col. dicit q. Bar. nō allegat ad hoc aliquā bonā. l. 2 si fm eū
pōt allegari. l. q. sitū. ff. de pig. ¶ Predicta pclutionē limitat ip-
se Bar. i. d. 2 si debitorē esse vera si noua cā iusti tioris supue-
niat post debitū. 2 tractū est: sec9 si illa cā suberat tpe ptracti
debitū. allegat. l. si creditores. ff. de pui. cre. et ibi hoc idē di-
cit Bar. alle. etiā. l. qui bona. 2 de illo. ff. de dam. infe. et ibi ē
hoc idem dicit Bart. alle. etiā. l. si is a quo in prin. ff. vt in pos-
lega. et ibi etiam hoc idem dicit Bar. et idē dicit Bar. in. l. fin.
per illum ter. C. de spon. et idem Bar. in. l. que sitū. 2 de pig. et
Bar. et Bal. in. l. fin. C. de fer. et Ang. late in repe. l. nemo car-
cerem. C. de era. tri. lib. x. etiam Ang. late in. l. si ab arbitro.
ff. qui satis. cog. Dy. ut tamē not. Bal. in. d. rubrica. C. de re-
uo. his que in frau. credi. in. ij. col. ver. sed vltimus quero in-
cidenter. + q. si aliquis cōtrahat cum aduēto. et sic cum eo
quem scire debet recessurū. quod licet nulla causa superueni-
at post debitū contractū. q. tñ est recedentem non facta satis-
fatione poterit p. pua auctoritate capere quod bene no. ad li-
mitationē predictorū. Et per dictam limitationem Bar. de
qua supra dicebat multum no. Bar. in. d. l. si ab arbitro repro-
bati practica aduocatoz; + qui faciunt debitorē capi pro
suspecto. 2 non faciunt fidem iudici salte9 per duos testes q.
tempore contracte obligatiōis iste debitor fuerat locuples et
idoneus. 2 q. postea mutauerit conditionē in peius: quia ta-
lis captura nichil penitus valet. et propterea dicit referentēz
Ang. de areti. hic q. fecit destrui mille capturas debitorū.
de quo dicte vt ibi per eum. de quo etiam per eundem in. d.
repe. l. nemo carcerem. et per Bal. in. l. q. euitandi ad fin. C. de
condi. ob tur. cau. et per Bald. in. l. apertissimi ad fin. C. de ius-
di. vbi dicit no. Bal. q. + iudices non debent concedere licen-
tiam capiēdi debitores: etiā si appareat eos esse suspectos
de fuga nisi debitum sit liquidum et certum. et hanc practica
multum commendat Angelus de are. hic. Immo fortius vi-
sus est dicere et forte non male. Egregius et summe subtilis
doctor bono. domini9 Mathe. de mathe. i. tractatu suo de car-
cere. q. si creditor allegat debitorem suum suspectum de fu-
ga: et ideo petit familiam a iudice pro eo capiēdo. quod de-
bet summarie ostendere iudici instrumentū publicum debiti
alias nisi per publicum instrumentum ostendat de debito: nō
debet sibi cōcedi familiā: motus qz si + sequestrum quod per-

¶ Contra-
ctū. vide oī-
2 paulū de
ca. in consil.
xxxvij. et in
cōsili. xxxvij.

¶ vide abbr. in. fo.
de pzo q. p. no.

35

et in consil. ecclesij. inci. vnum est q. substantialiter obijciatur et
et ibi dicit q. ista sunt mirabiles et singularis decisio. Pe. de ac.
in consil. cler. n. p. pulchras rationes quas sibi ascribit Lu.
in locis preallegatis. Adde q. illud consilium Pe. de anc. ali.
qs est. cler. n. incipit in quibus nomine premittendū. Tu v.
de Alex. imol. in. d. l. iij. in. ij. colum. ff. de iur. om. iudi. alit te.
nentē et respondētē fundamentis Lud. dicit ibi per eum. et
vide etiam Bal. in. l. generali. C. de decu. li. x. et bñ facit qd de
cam in seq. ¶ An autē iudex laycus possit facere capi clericū
debitorē qui est suspectus de fuga + et creditor met possit per
sonā ecclesiasticā suspectā de fuga propria auctoritate capere.
re. vide de istis late. d. Abb. pan. post antiquos. et alios doc.
ibi per eum relatos. in. c. cum nō ab homine. de iud. ¶ An au
tem + in casu fuge possit creditor propria auctoritate citare
verbaliter debitore quo ad effectū pueniendi in iudiciū. vide
iuxta. c. pposuisti. de fo. cōpe. z. l. si cui. in. xviij. colum. de iud.
do. Abb. pan. post. d. Ant. de bu. in. c. i. in. xviij. colum. de iud.
¶ Glo. si. in verbo debetur habet duas partes principales. i.
prima declarat ad cuius vtiā sit positū verbi debet + diffini
tione. In. ij. op. secūda ibi sed certe qñq. ago. Illa prima sub
diuidit in duas pticulas. put duob. modis respondet ad cui.
differētiā sit positū verbi debet. scda ibi vel ponit hęc bba
ad vtiā. ¶ In ea. glo. ibi. si in stricta significatione vult glo.
nra + q. ille q. tenet reali actiōe stricte nō dicitur debitor. + si lar
go modo. et idē etiā dixit glo. in. l. creditores. ff. de xbo. sig. et
Bal. in. l. pe. C. q. cū eo. et Bal. in. l. si. C. de cōpen. z. Bald. i. l. si.
in. ij. col. C. de bo. auc. tu. pos. ¶ Et hęc gl. fin. Bal. hic faceret
+ ad statutū disponēs q. si aliquis fuerit negligēs ad peten
dū sibi debitū spacio. xvi. an. q. postea petere non possit. qd cū
hoc statutum sit odiosū nō intelligitur pcedere + vbi agit actio
ne reali in qua qs. pprie non petit sibi debitū. et sic statutum
intelligit in ppria + stricta significatione. et cū Bal. transit sim
p̄r Ang. de are. hic qui ad idem ponderat glo. nōstrā + verbo
illis. tamē grosse dici potest in statutis grossa interpretatio +
non est sumēda. alle. l. quicquid asringende. ff. de verbo. obli.
et. l. iij. §. hęc verba. ff. de ne. gest. putarem tñ ante omnia iur.
stigandum esse an tale statutū valeat necne. et reperio q. Bar.
in repe. l. omnes populi. ff. de iustu. z. tu. in. iij. q. prin. ver. ecce
+ aliud dicit statutum q. qui per. x. annos. et ibi expresse tenz
tale statutum non valere. et idem tenet. d. Ant. de bu. in. c. fin.
extra de prescrip. z. Jo. an. in nouella. in. c. ij. de exce. lib. vi. licz
contrarium teneat ipsemet Bar. contra morem suum sibi con
trarius in. l. sequit. §. si viā. ff. de vsucap. z. sentit Bar. in. l. enz
notissimi. in. p̄r. C. de prescrip. xxx. an. et idē bar. i. l. si is cui. §.
flanz. ff. de sol. z. id bar. i. l. legauit. ff. de lib. z. leg. z. q. tale statu

a ¶ Debitoz
q. dicit pro
prie debitor
vid. d. Alex.
de imo. i. p̄r.
xij. i. ij. col. i.
ij. pre. z. i. p̄r.
ij. i. vi. col. in
liij. pre. vbi
ponit qd si ē
in die v̄l sub
p̄ditōe z an
sit nata acti.
z ob. z q̄lter
diferat bñ
debitor et bñ
bñ obligat
vide p. cū in
cōs. l. iij. in
liij. parte.

b ¶ Proce
dere an z qñ
pcedat vide
Peti. in. c. fi.
circa me. ij.
col. de p̄scri.
z qd ibidem
dixi + aposti.

et valeat allego vobis glo. in terminis notabilem esse ita te
nere in. c. porro. i. verbo per restitutionē qualiter seu. olim po.
ali. in. v̄l seu. vbi tenet glo. arg. illius ter. valere statutū ciui
tatis Vincentie disponēs q. si creditor distulerit per annum z
diem ius suum petere q. postea non audiat. z illā glo. appro
bat ibi Bal. z dicit eā menti tenendā. et idem tenet ibi Bal. in
an. z hic. C. de na. lib. Ang. in. l. ij. ff. de usufruc. ea re. que vsu
conf. presupposita ergo validitate sup̄scripsi statuti tene
rem idē qd Bal. z Ange. de are. hic in terminis p̄dicti statuti
et vltra allegata per eos. allego glo. no. iuncto ter. in. l. aureli
us. §. memia. i. xbo pupille. ff. de lib. leg. quā alibi reputat sin
gu. Bal. in. l. cū necessitate. C. de fideicom. z p. eā not. decidit
102. + q. si testator legat liberationē oib. debitorib. suis. nō intel
ligere legatā liberatio his q. possidēt res testatoris. z sequē
ter his qui sunt debitores et obligati actione reali. Dicit et
alibi Bal. per. d. §. memia. et per glo. in. l. pactū. in. xij. q. C. de
103. colla. + q. si soror facit generalem refutationem fratruū de
omni eo qd sibi debet q. ista remissio non extendet ad res d̄s
soror potest vendicare. z consequenter ad debita actiōe reali.
si ergo in vltimis voluntatibus in quibus sit larga interpi
tatio appellatione debitoris non venit debitor qui tenet actiō
ne reali. quāto minus veniet in statutis in quibus sit stricta in
terpretatio. d. l. quicquid asringende. cum ibi traditis p. doc.
¶ In eadem glo. ibi supra. de leg. §. sed si rem. glo. videtur tā
dem inclinare q. hic solū diffinitat psonalis actio z nō realis
et idem tenuit glo. in. l. nichil aliud. in xbo debitor. ff. de ac. z
obli. et sequit Petrus de bella. hoc verū. q. istud satis dispu
tat in glo. cuius argumētis relatis doc. parū aliud addit. bze
vbi vos tenete contrariū q. immo. hic vtraq. + actio diffi
104. niat tā realis q. psonalis. z hoc tenet cōter doc. hic. q. cū
hic diffinitat actio in genere si nō comprehendere actio rea
lis sequere q. nō esset actio. q. + cui nō petit diffinitio nec
105. diffinitio. l. i. §. labeo cum glo. ff. de do. est tñ clarū q. actio rea
lis est actio. v̄l infra. e. §. i. ergo de necessitate habemus dicere
in hac diffinitione cōprehendi reale actionē. in quō modo i. ij.
parte p̄r. glo. ibi. Sed certe. quā subdiuidi l. quicq. pticulas.
put quicq. op. format p̄tra ter. n̄m. Scda ibi itē op. de popu.
ac. Tertia ibi itē op. de actiōe iniuriarū. Quarta ibi itē op. de
her. peti. Quinta ibi itē op. de actiōib. q. s. inquit. ¶ In ea. gl.
ibi. l. fideiusor. §. fideiusor. hoc solu. scd. doc. hic nō p̄t. pce
dere ad materiā ter. n̄i in q. illō videb. deberi qd via actiōis de
be. S. debitu naturale nō debet via actiōis cū ex obligatiōe
naturali sola nō oriat. §. debitu pacto nudo nō p̄t dici debitu
eo mō q. caput debitu in casu ter. n̄i. ¶ In ea. glo. ibi. §. p̄teritu
et p̄q̄d ē qd nudo pacto debet. hęc sol. gl. declarata v̄t infra

subiiciā cōtinet meram veritatē. et i hac solu. vult gl. q. i di. l. si pacto quo penā agat ad id qd vere debet. et sic ad penam s. eius p̄textu cōsequetur etiā q nudo pacto cōuenit. Et si dices. put dicebat hic Joā. fab. q. hāc sol. i pugnat qd hec sol. nō euacuat cōtrariū. nā ibi p̄sequit̄ via actiōis id qd sibi nō debet. q. ibi p̄sequit̄ p̄uentū pacto nudo qd i p̄posito. nro nō est debitū. vt p̄prime dixi. Rñ. iustitudo glo. q. ibi nō p̄sequit̄ cōuentū nudo pacto p̄ via actiōis. q. ad id nō est actū s. cōsequē q. est in facultate rei cōuenti vel seruare pacta cōuenta vel soluere penā. vt ibi dicit tex. nō ergo illud p̄uentū cōsequit̄ vir tute actiōis. sed p̄pter electionē quā ibi habebat reus et sic via actiōis nō p̄sequit̄ id qd nō est sibi debitū. et hāc p̄nto fuit se mentē glo. nostre i hac so. et ita hec so. glo. per hūc modū de clarata et deficiata optie p̄cederet. quā tenere rei electis alijs so. doc. hic. vt Jo. fab. et Nico. de nea. hic. Et iuxta illa Ange. de are. hic multū extra aganter aggreddi illā sūmā difficultatē illius. l. si pacto quo penā et non tñdet illi legi. s. q. si possit ibi agi ex stipulatione penali. cū ibi nō potuerit mora p̄cedere. eq. q. et cōuentione nuda p̄cedēti agi nō potuit. ergo nec mora cōmitti. et p̄nr nec pena que difficultas tāgit p̄ Bar. et alios in locis suis. vt p̄ Bar. et doc. oēs in. d. l. si pacto quo penā p̄ Cy. et Bar. in. l. nuda. C. de contrahen. et commi. stip. et Bar. in. l. ita stipulatus magna. ff. de verb. obli. in. xvi. col. in. vi. oppo. p̄ncipi. et Bar. in. l. stipulatio ista habere licere. s. alteri. ff. de verbo. obli. in. ij. col. In ea. glo. ibi. ff. de popu. ac. l. pe. glo. debuit alle. l. antepe. que incipit popularis. ad fin. in eo. ti. et ad idem est bonus tex. in. l. si cui. i p̄in. ff. de verbo. sig. ¶ In ea. glo. ibi quia saltem post lit. contest. debetur hec vera. et est communis in. d. l. si cui. in p̄ncipi. ff. de verbo. sig. et hanc glo. in. i. so. sūme commendat Ang. de are. hic. et dicit eam esse mē et tenendam. que secundum eum vult q. si licet regulr nemo sine actione possit experiri vulgata. l. si pupilli. s. videamus. ff. de nego. gest. l. quotiens. s. item si temporali. ff. de admini. tuto. tamen si a p̄ncipio quis non habeat actionem. sed certum sit actionem oriri in ipsa litis contesta. admittetur agēs de facto etiam inuito aduersario. et hoc dicit esse notandum ad intellectū. l. nuda. et de contrahen. et commi. stipula. hoc etiam dicit velle Bar. in. dic. l. ita stipulatus magna ver. ii. ad idē op. de. l. si ticius. Sed fallit vehementer Angel. circa hāc glo. nostram. que non dicit q. a p̄ncipio iste non haberet actionem immo dicit totum econtra. quia immo etiam a p̄in. habebat actionem popularem. Sed bene dicit glo. q. iste a p̄ncipio petebat non sibi debitum quod postea lit. contest. efficietur debitum. et sic glo. bene vult q. h. a p̄ncipio quis agat ad id quod non est sibi debitum q. possit. si illud postea

107

108

164

per litis contest. efficiatur debitum. nec Bart. quē ipse allat in. d. l. ita stipulatus magna in. d. s. ij. ad idem op. de. l. si ticius et est in. xvi. col. q. dicit de eo ad quod per Ange. allegat. Sed illud bene dicit ipse Bar. vbi hoc plene examinat in. l. si ticius. in. i. col. ff. de verbo. obli. ibi videatis Bar. no. dissignē tem. ¶ In ea. glo. ibi nam cū toti populo sit debitum ergo et si bi. hec sol. non potest procedere q. quia ea que sunt vniuersitatis non sunt singulorum in. l. intantum. s. vniuersitatis. ff. de re. diui. et. s. vniuersitatis. s. de rerum di. et. l. sed si hac. s. qui manumittitur. ff. de in ius vo. ¶ In ea. glo. ibi. propter id quod est in alterū. vt vindicta vos dicite q. imo q. in actione iniuriarū dī quis cōsequi sibi debet. cū detur ad vindictam et ad iter esse pecuniariū. hoc est ad estimationē iniurie. s. pena. et melius in. s. in summa. s. de iniur. et respectu interesse pecuniarij dī agens p̄sequi sibi debet. ¶ In ea. glo. ibi. ff. de iudi. l. solemus. hec gl. in hac parte sentit tres sol. ad p̄trariam in ea formata. prima est q. hec lit. sienda subauditio ad text. dū dicit debetur. vt subaudiam? vel debet speratur. hec sol. notorie falsa est cum arguit imperatorem de diminutione. se cunda est solu. q. illis iuribus actio erat efficax pro eo q. tñc erat tēpore petitionis penes reū cōuentū. hec sol. secundum oēs stare nō potest. q. est cōtra. d. l. questū. i. p̄ri. vbi nihil erat in peculio tēpore quo fuit intentata actio. Tertiam ergo so. s. tit gl. nostra que est declaranda hoc modo scdm Nico. de nea p̄o. hic q. i illis legibus itentabatur actio vniuersalis. et sic iudicium erat vniuersale in quo veniunt etiam quęstia post. et hic sentit gl. secus esse in actione singulari quod est contra. l. sinantē. s. possidere. de re iur. dicite ergo breuius pro sol. istorum p̄trariozum secundum Jo. fab. hic que sol. est ex verbi dii functionis Dy. et Bal. hic. et Bar. in. l. nō potest. ff. de iudi. q. in. d. contrariis non erat defect? ex parte actoris. quia sibi bene competebat ius agēdi. et agebat ad sibi debitum. sed erat defectus ex parte rei cōuenti qui non possidebat. vel non habebat in peculio. quo casu satis est si ille defectus cesset ante finiam et sic satis est q. ante finiam perueniat possessio vel peculium ad reum cōuentū. Sed vbi defectus esset ex parte actoris cui nō cōpeteret ius agēdi non sufficeret si postea ius sibi supueneret. d. l. non pōt. que. l. ita vbi intelligi nisi tale ius defecderet ex cā de p̄nti. vt. l. si mādauero tibi vt a ticio. ff. ma. Et dū supra dixit sufficere si possessio vel peculium pueniat ad reū cōuentū ante finiam addite et ante cōclusionem in cā. q. si pueniret post cōclusionē in cā pinde esset ac si puenisset post finiam ita dixit no. valde Bar. in. l. si mater. s. eadē ad fi. ff. de excep. rei iudi. cū quo trāsit simplr Lu. pōta. in. l. si ticius. ff. de verbo. obli. et domin? Ab. p̄nzi. in. c. pastoralis. extra de ex

¶ Judicio
rū. add. dy. i.
cōf. l. i. et do.
bar. fo. i. q. f.
ex. v. i. c. i. r.
ca. p. u. f. h. ac
cedit. l. i. j. p.
te. r. i. f. c. r.
i. i. j. inci. p. h.
circa. me. i. j.
col. i. l. p. te.

¶ Transa
ctio. Et hoc
id. t. d. bar.
fo. i. l. d. p. h.
xxiij. i. c. i. p.
p. r. e. s. e. n. s. c. i. r.
ca. m. e. d. i. j.
col. i. l. i. p. a. r. t. e.
vñ vt ibi ipe
dicit q. i. t. r. a. s.
actio. p. m. i. t.
t. i. f. r. i. l. a. u. d. o.
p. c. e. d. e. d. v. i. d. e.
t. u. r. e. i. p. f. c. c.
xxiij. i. c. i. p. i.
p. h. i. t. i. r. c. i. r. c. a.
p. n. i. j. c. o. l. i. n.
i. j. p. a. r. t. e.
c. c. l. e. s. t. a. d. d.
d. m. a. r. i. f. o. j.
i. c. o. f. l. r. v. i. s.
c. i. d. n. s. f. r. a. c. i.
f. e. c. i. s. s. u. p. e. s. t.
n. u. n. c. c. i. r. c. a.
p. n. i. j. i. p. s. f. r. v.
v. i. c. i. e. r. h. i. s.
x. r. p. m. o. i. b. i.
q. s. u. n. t. r. i. p. s.
x. x. i. p. s. e. q. u. e.
d. o. x. q. u. i. s.
c. i. r. c. a. f. i. a. n. i. l.
p. a. r. t. e.

ter. q. sicut actiones sunt corā iudicibus proponēde. l. i. in
prin. ff. de eden. ita etiam corā arbitris r. vltra ter. ratio est. qz
arbitria sunt redacta ad instar iudiciorū in d. l. i. ff. de arbi.
Addite etiā scdm Ange. de are. hic in. i. j. col. secus esse in arbi
tratoze corā quo non est pponenda actio. qz corā eo non pro
ceditur ordine iudiciario. vt no. Spe. in. ti. de libel. concep. S.
restit. ver. i. r. Bar. in. d. S. arbitrorum in. i. j. col. r. facit q. ar
bitramentum est quedā trāfactio b. seu conuentio partiu per
quā a lite discedit. vt est glo. no. in. S. si vero el. i. in ver. cōuen
tus in aut. vt differentes indices colla. r. et Bar. in. aut. si ve
ro contigerit. C. de iudi. et Bal. in. l. i. C. si aduer. trāfac. et Bal.
in. l. i. j. ad fi. C. de sac. fan. ec. r. Bal. in. l. i. p. r. e. s. e. n. s. in. f. i. n. C. de trāf.
ac. r. Bal. in. l. i. sed si feruum. S. i. ff. de arbi. intelligit tñ q. arbi
tramentum est quedā trāfactio largo modo sumpta: nō autē
q. arbitramentum sit proprie r. stricte trāfac. vt dixit no. Bar.
in. l. i. q. si ephesi. S. f. i. ff. de eo qd certo loco. r. idem dixit Bar.
in. l. i. furti. S. qui in iustu ad f. i. ff. de his qui notā infamie. r. idē
dixit Bar. in. d. S. arbitrorum in. i. j. col. in. i. q. extra glo. r. Bal.
in. l. i. in. l. i. oppositio. C. de contrahen. empr. et idem Bal. in
rubric. C. de rerum p. mu. circa p. e. n. col. Quod notabis pro
statutis in quibus verba proprie accipienda sunt. Et ideo in ter
minis r. in spem dixit Jmo. in. c. si quādo de offi. deleg. q. si
statutum faceret mentionem de trāfac. q. non veniret arbitra
mentum: qz non est proprie trāfactio. ¶ Secundo no. ex ter.
ibi nāq. agit vnusquisq. scdm Nico. de nea. hic. q. argumē
tum sufficienti partium enumeratione validum est. in iure
nostro. ita hic arguit imperator. Addite ad idem ter. in. l. i. p. a.
tre furioso. r. ibi no. Barto. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. r.
glo. in. l. i. in prin. i. glo. i. mag. circa medium. ff. de actio. r. ob.
r. glo. in. l. i. filius a patre in. S. filius. i. verbo locum. ff. de libe.
et postu. r. glo. in. l. i. qui se patris in. glo. f. i. circa medium. C.
vnde lib. ¶ Tercio no. ex ter. ibi nullo iure ei obligatus est q.
ille qui tenet actione reali nō potest dici nullo iure obliga
tus r. ad hoc continuo allegatur textus iste. intelligite tñ vt
dixi supra. e. in prin. in glo. f. i. in verbo debet. l. p. i. ¶ Ulti
mo no. q. ad causandum reuendicationē necessaria sunt duo
extrema. s. dominū vel quasi ex pte agentis. l. in rem in prin.
ff. de rei ven. r. possessio. vel q. ex pte p. u. l. officiu. ff. de rei ven.
r. l. vnica. C. de alie. iudi. mu. cā fac. r. si aliqd istoz deficiat nō
pōt ppetere reuē. de q. f. si latius videbim. ¶ Itra i. materia rei vē
dica. ¶ Vñ tñ iterā tenebitis mēti ppetuo q. si actū sit rei
uēdicationē ptra nō possidet. q. tñ reus putabat se possidere
lata fuerit s. m. scdm actorē. Deinde pueat possessio ad reū ex
noua cā. pta emptioz q. talis s. h. i. m. t. f. e. x. e. c. u. t. i. o. n. i. s. e. u. t. e. r.
est q. scdm Bar. ibi dēret scribi l. i. s. auret. i. l. i. s. a. t. e. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e.

§. si quis fundū. ff. de excep. rei iudi. Quē ter. intelligatis tñ
pcedere scdm Bar. in. l. i. s. qui se obrulit. ff. de reuend. quā
do reus interrogatus in iudicio vel extra iudiciū respondit i
udicio se possidere: alias sec. vt. l. i. fin. autē in prin. ff. de reuē.
f. r. in at. tacitam oppositionē ptra ter. r. non soluit. et opposi
tio illa debet sic formari. ter. dicit omniū actionū q. r. sic fē
tit quāqdā esse actioēs que nō pponantur corā iudicib. vel corā
ram arbitris cū r. relatiū quis vel qui aduinctū alicui ge
neralitati sine copula illā restringat. l. ea tñ adiectio ff. de leg.
i. r. si relatiū quibus/positū hic line copula restringit illam
gēralitatē oim actionū. r. cōsequēter denotabit eē actioēs ali
quas que corā iudicib. vel arbitris nō pponantur. r. tñ istud
est fallum. vt. l. i. p. e. ff. de iudi. S. l. o. s. a. non soluit. Uos dicite b. z.
vñs pro solutione/ q. aliqui relatiū quis vel qui adiecti quali
tati que competit vniciq. cōtento sub genere antecedenti r.
tūc relatiū illud/ stat declaratiue: r. nō restrictiue. vt no. bar.
in. l. i. cunctos populos quos in prin. C. de sum. tri. r. l. o. s. p. o.
puli qui. ff. de iudi. et in. Aliqñ relatiū quis vel qui adij
citur qualitati que nō competit vniciq. cōtento sub genere
antecedenti: r. tunc aut ponitur cū copula/ stat argumētatiue.
aut ponit sine copula/ et stat restrictiue. d. l. ea tñ adiectio. ita
volunt doc. in. d. l. cunctos populos. et ibi Barto. in. i. colū. et
doc. d. l. o. s. populi. r. ibi Bart. in. i. colū. r. Bar. in. d. l. ea tñ ad
iectio. l. j. alias theoricās trāsat Bal. in. l. p. r. e. c. i. p. i. m. C. de ap.
et alias theoricās ponat Ange. de are. in. S. ius autē ciuile in
i. col. s. de iu. natu. gentiū r. ciui. cum ergo in ter. nostro quali
tas illa agēdi apud iudices arbitros/ neq. adiecti relatio qu
bus competat vniciq. cōtento sub genere pcedēti omniū
actionū: r. sic competat vniciq. actioni. certe relatiū illud
lud scabit declaratiue r. non restrictiue. l. j. Nico. de nea. hic in
sua solu. dixerit q. istud relatiū quibus/ stat restrictiue r. ma
le/ vt patet ex predictis/ S. l. o. in verbo arbitros remanet expe
dita per ea que dixi supra in euidentialibus. et per ea que di
xi supra in. i. no. ¶ S. l. o. in ver. de quacūq. re clara est bene
dicit. Et de significatione huius dictionis r. res b. videte per
omnes in. l. i. ff. si cer. petat maxime per Cy. et Salyc. et late
per Arch. in. c. ante. l. d. i. r. per Alber. de ro. i. dictionario suo
in ver. rei circa hanc dictionem res videte alia notabiliter
d. per Bar. Bal. r. Ange. in. l. i. ff. de sta. ho. Vbi inter cetera q.
runt an si dono tibi res meas veniant iura que habeo cōtra
aliquem et sic actiones et consequenter nomina debitorū de
qua. q. habetur etiam latius per Bar. in. l. i. quitus. S. argu. f.
de auro r. argento leg. Et an aliud sit in dispo. facta sub nomi
ne bonozum. Et aliud sit in dispositione facta sub nomine re
rum videte. l. i. finalem cum glosa quam reputat ibi Bar. sing.
colum.

¶ Quis v
q. de huius
relatiū s. i.
significatiōe.
vñ frā. are.
i. l. i. si qdno
bus. C. de i.
pub. et alijs
sub. et d. ale
rā. de imo. i.
cōf. l. p. l. i. in
i. col. i. j. p.
i. j. col. i. j. p.
te. et in p. l. i.
ccy. i. j. co
lū. i. j. p. te
et in p. l. i. j.
m. l. colū. in
i. j. p. te.

¶ Res. de
hac dictione.
vñ tu fely. i.
c. p. u. i. c. i. j.
d. t. e. s. t. i. f. r. a.
c. p. u. i. c. i. j. d. e
a. r. e. in. l. i. d. e
acq. p. o. s. i. j.
col. h. ad fm
et in. d. l. i. j.
c. i. j. p. t. e. r.
d. p. h. i. l. i. c. o. i.
p. h. i. c. i. j. v.
l. i. f. a. o. i. i. j. q.
i. r. d. frā. are.
i. t. e. b. de aca
qui. p. o. s. i. j. y.
colum.

et dicit se nescire alibi. ff. de vul. leg. et videte tex. in l. 3. ubi
Bar. C. de pac. C. glo. in 7. suma h3 tres pres. In prima expo
nit tertiu vno modo. In secunda exponit secundo modo. In ter
tia contra secundam expositionem opponit et sol. secunda ibi vel
suma. j. breuiter. iij. ibi sed oppo. in eo. S. quedā. C. In ea. gl. ibi
in prima hec expositio nō videtur posse stare cum prima diui
sio actionū debeat esse illa que ponitur in. S. j. iste. j. eo. videt
q actionū quedam sunt ciuiles. quedam sunt pretozie pro
ut in simili videbimus in. S. j. de ob. vbi prima diuisio obli
gationum est q quedam sunt ciuiles et quedā pretozie et pa
pterea. Jo. in arboze sua actionū vbi ponit diuisiones actio
num ponit pro prima illas diuisiones. q actionū quedam
sunt ciuiles et quedam pretozie. Breuiter rhidete ex mēte d
hici. j. col. q diuisio posita in hoc tex. respicit cāz mediātā ip
sarij actionū et cā immediātā actionis psonalis est obligatio.
Causa vero immediātā actionis realis est ius qd quis habz in
re. q ergo prius habenda est cognitio cause pime et imme
diate act. q cause remote. pnt est illa que ponitur in diuisio
ne. S. sed iste. j. eod. prius ergo fuit posita prius diuisio actio
nū. vel dicas fm Jo. fab. hic q l3 per illā diuisionē actionum
positam in d. S. j. iste habeatur cognitio originis actionum.
tñ q per illā diuisionē nō distinguūt actiones specie qd p
q reperitūt psonales et reales actiones aliq ciuiles aliq
pretozie. merito fuit proponēda prima diuisio que cōtinet na
turā separatam et diuisā actionūm et per quā actiones specie
distinguūt et cū hac solu. se cōfotiat. Nico. de nea. hic in
ij. oppo. extra gl. post Jac. bu. hic. Sed posses de facili omnes
illas solu. subuertere. cū in ti. S. de ob. S. j. sit obseruatus ordo
in totū pparius et quē iste rōnes pcludūt sed nō cures de rā
tione ordinis cū sit sine vtilitate. C. In ea. gl. in. si. habetis ex
hac glo. vnum ad quod continuo allegatur gl. ista. i. t. q sub
simplicibus contineatur mixtum. nam cum imperatoz hoc di
cat omnes actiones esse aut personales aut reales cōprehen
dit etiam mixtas. et sic ponēdo de simplicibus videt etiam
ponere de mixtis. et cum hac solu. transiunt cōmuniter doc
hū simile dicit dy. esse in. l. ij. in prin. ff. de ver. ob. Ubi iuriscō.
dixit q stip. quedam in dādo et quedā in faciēdo cōstāt. et tñ
reputāt qdā stipulones mixte q cōstāt in dādo et faciēdo sit
vt ē tex. in. l. cū su. in pn. ff. de pdi. et de. et tñ iuriscō. i. d. l. i. in
prin. nō ponit de hac mixta stipulone. q illā cōprehēditur sub
simplicibus. Aduertite tñ ad ppositū ter. nri. h3 Jo. fab. h. qz
si volumus dicere q actōes mixte pstituat spēm de p se. vt sē
rit Joā. in arboze sua actionū q posuit actionem personalez
realem et mixtam tanq3 distinctas species et sub distinctis ar
ticulis negare non possumus quā ista diuisio imperatoris

sit minus sufficiens et imperfecta. Sed vos dicite fm Jo. fa. hic
et etiam Nico. de nea. hic q t mixte actiones non faciūt ipz
de p se. q nulla est mixta actio que nō sit subtiliter perso
nalis vel realis. nā actio finium regū. dñ mixta vt in. S. quedā
j. e. tñ vere est personalis. vt est tex. in. l. i. ff. finū reg. Simili
ter actio familie heretis. et actio cōi diuisio dicitur esse mix
te. vt. d. S. quedam et tamen vere sunt personales. vt. l. iij.
S. est autem personalis hec actio. ff. ad exhiben. et que sint
actiones mixte. et quare dicantur mixte. item que sint actio
nes in rem scripte. Et quare dicantur in rem scripte dixi opor
tune supra in euidentia libus huius ter. C. Ita ergo diuisio
hic posita erat sufficiens et perfecta quo ad species actionū
et in. d. S. quedam erant bene posite quedam actiones disse
rentes a personalibus et a realibus actionib3 non specie sed
qualitate: que qualitates non constituūt specificas differen
tias. prout etiā dicit Bart. in. l. i. in prin. ff. de acqui. pos. inyl.
ti. col. et Bar. fm aliquas lecturas in. l. ij. in. ij. col. C. de act. et
obli. C. his quantum est ad declarationes text. nostri posita
2.8 Reuertor nunc ad gl. nostram quē vult simpliciter q t sub si
plicibus cōtineatur mixtum. In quo brocardo paucis cōclu
dendo dicite fm Bar. in. d. l. ij. in prin. ff. de verbo obli. quod
verum est q sub simplicibus comprehendātur vel cōtineant
casus mixti in tribus casibus. Primus est in fauorabilibus
l. si ita scriptus. in prin. ff. de libe. et posthu. et. l. clemēs. in pn.
ff. de here. insti. Secundus est casus causa vitande cōtrarie
tatis. d. l. ij. in prin. iuncta. d. l. cum seruus. in pn.
ff. de here. insti. Tercus est casus quando lex hoc expumeret vt hoc
text. nro. quem ibi ita intelligit Bart. ppter illud signum vniuersale omnium licet
ad hunc tex. possit aliter dici. vt proxime dixi ex mente Jo. fa.
Extra istos casus tenet Bar. q regulariter sub simplicibus
non contineantur casus mixti per. l. vim passam. S. prescri
ptionem iuncta. l. mariti. S. hoc quinquennium. ff. ad. l. iul. de
adul. et cum Bar. transiunt Bal. et Angelus. et cōmuniter
ceteri in d. l. i. in prin. licet Rapha. cu. ibi suo p
claro ingenio anius sit tenere fortius quod etiam in odiosis
sub simplicibus contineantur casus mixti per text. prima fa
cie coloratum in. l. si ita facta. ff. de iniur. rup. et cum eo incli
nat ibi pater et pceptor mē. d. Alex. 3. mol. C. Sed causa ista
cadit magis vtile dubiū t quid i statutus. An in statutis sub
simplicibus comprehendātur casus mixti. Bal. i hoc. S. nostro
post prin. tenuit no. q nō mot3 per. in. l. quid ergo. S. itē si al
terius. ff. de his qui. no. in fa. vbi p inuere ter. q casus mixti
sunt in. l. si ita facta. qz hndes vt p ppositis alia mē p
vbi. qz g filij sicut legi.

Q. Mixta.
add. s. fr. are
l. l. i. C. qñ nō
petē. par. et q
p est hñe. l. i.
l. d. acq. pos.
circa si. iij.
col. i. in. l. i. ff.
emācipa. C.
d. colla. q nō
in matia cor
rectina nec
proprietate
fmonis et in
l. cū āt quis
C. d. lo. tñ
q nec etiā in
exorbitatib3
et videz qz. i
iij. col. circa
prin.
C. Mixti.
vide do. ale.
de imol. i. p. si.
ex. in. iij. et
iij. col. in. ij.
pte. et in p. si.
xvi. col. col.
ea parte. in
p. si. lxxij. in
v. col. in. iij.
pte. et in p. si.
c. in vl. col. i.
n. fi. ea pte
et i cōst. xxi.
in. iij. col. i.
ea parte et in
cōst. xxiij. i
vl. col. in. iij.
pte. vbi pōit
late de hac
matia. et in
p. si. xxiij. i.
i. col. i. iij. pte

p. venerabilem.

cōprehendat sub simplicibus ex sententia et cōsequēter ex
 terpretatione quod nō cadit in statutis. pro hac decisione al-
 lego qd nō decidit Bald. in l. oēs populi in ij. col. ff. de iustit. nu-
 re. vbi tenet qd statuti disponens qd in contractu mulieris re-
 quirat certa solēntias: nō vendicabit sibi locū in psona mixta
 et cōsequenter in hermo frodita. allegat. l. hoc legatum. ff. de
 leg. iij. et hoc sequitur Petrus de anc. in repe. capituli cano-
 num statuta extra de consti. in verbo venio ad primū mēbrū.
 Nec istis obstat qd i contingentia facti pulchre consuluit Pe-
 trus de Anc. in consilio. suo. cecelvj. incipiens. in chusli nomi-
 dubiū in hac questione facit scriptura donationis. vbi consu-
 luit qd statuti disponens qd in contractu mulieris requiratur
 consensus propinquoū extendatur ad mulierē facientem do-
 nationem causa mortis. et tamen certum est qd donatio cau-
 sa mortis est mixta quia participat de cōtractu et vltima vo-
 luntate. vt est text. in l. i. ff. de dona. causa mortis: quia respo-
 deo qd donatio causa mortis magis accedit contractui qd vlti-
 me voluntati. vt est glo. nō. et ibi Bar. in l. ij. in prin. in ver-
 legatum. ff. de vōte ptelega. quō casu clarū est qd dispositio fa-
 cta de aliq. simplici cōphēdit mixtū qn illō mixtū pualet i illo si-
 plici. l. queritur. ff. de sta. homi. 2. nō. Ang. in l. ij. ff. de verboz
 obli. Et per hoc limitantur decisionē illā Bal. in d. l. oēs populi
 li. in xij. col. de statuto aliquid requirente in contractu mulie-
 rum vt nō cōprehendat personā mixtā scilicet hermo froditā
 tam. quia decisio illa procederet quando hermo froditus nō
 magis pualet et i sexu masculino qd feminino. sed si magis
 pualet in sexu muliebri putarem per predicta qd statutus
 loquens de casu simplici et sic muliere comprehenderet casū
 mixtum 2 sic hermo froditam que magis pualet. d. casu sim-
 plici. vt. d. l. queritur per nō. per Angeli in d. l. ij. in principio
 ¶ Per predicta etiā verificat quod nō. decidit i proposito nō-
 stro Bal. in l. hac cōsultissima. C. qui testa. fa. pos. in. iij. col. si
 na vbi dicit qd si statuti disponat qd qui voluit secrete testari:
 scribat testamentum sua manu et illud ponat in sacristia fra-
 trum minorum coram septem testibus: tale statutum nō ha-
 bet locum in casu mixto / id est in donatione causa mortis. cū
 illa magis accedat contractui qd vltime voluntati (vt priorē
 dixi) licet contrarium visus sit tenere Bal. in l. i. ff. C. de testa.
 vbi tenuit qd si statutum permittat filio fa. testari tale statutus
 trahitur etiam ad casum mixtum vt intelligatur etiam per-
 mittere filio fa. vt etiam possit donare causa mortis. sed si be-
 ne aduertitis Bal. non est sibi contrarius quia loquitur i ter-
 minis diuersis et diuersam rationem habentibus. Ultimo
 hec gl. nra 2 p dicta idē p Bal. hic 2 post eū p Ang. de are.
 hic ad nota. q. 1 Aliq. hz potestate legitimādi spurios. in 0

et legitimādi incestuosam. pone ergo qd aliquis sit spurius et
 incestuosus simul an possit per istum legitimari. et sic erit. q.
 ¶ Ultra privilegiū loquens in casibus simplicibus trahatur
 ad casū mixtum. In qua. q. 13 Bal. hic nō videatur se firmare
 tñ pro nunc pā uis vos cōcludite qd sic et ita 73 Bar. in d. l. ij.
 in prin. ff. de ver. obli. motus quia sumus in fauorabilibus in
 quibus fit extensio ita vt sub simplicibus cōprehendatur ca-
 sus mixti. d. l. si ita scriptum. in prin. ff. de libe. et posthū. et d.
 ¶ Clemens. in prin. ff. de hered. insti. Item quia sumus i in be-
 neficiis in quibus fit latissima interpretatio. l. i. ff. de consti.
 prin. 2 ista cōsuevit esse magis cōmunis conclusio dōc. post bar.
 in d. l. ij. in prin. de hac tamen. q. si vultis plenius videre ultra
 preallegata videatis etiam Bar. Bal. Ang. et Imo. in d. l. si ita
 scriptum in prin. et Ang. in d. l. clemens in prin. et Jo. cal. qui
 fuit filius adoptiuus Jo. an. de quo facit mentionem Bal. in
 predictis locis tenuit contra Bar. in dispu. sua inci. papa con-
 cessit. et contra Bar. et etiam tenet Jo. an. in addi. ad Spe. in
 ti. qui si. sint legi. a rub. 2 Imo. in cas. si clerici. in xbo de adul.
 ad fi. extra de indi. et ibi etiam per Jo. an. et videte dō. Anto.
 de bu. in c. per venerabilem. extra qui filii sint legi. in xxi. col.
 vbi concordando opiniones dicit. qd aut legitimatio non tenet
 bit in preiudiciū tertii. puta qd sit patre viuentē et pcedit opi-
 bar. aut tendit in preiudiciū tertii. puta filio: si post mortem
 patris. et tūc pcedit opi. tenetium cōtrariū. et huic concordie
 adheret Cuna. in d. l. ij. in prin. fm qd hic refert Ang. de are.
 et ibidem etiā Pau. de cast. et fortassis quod tutius esset tene-
 re hanc constitutionē. De predicta etiā. q. vide etiam Ang. de
 are. hic et in locis hic per eū alle. 2 p dō. Abba. Panor. in d. c.
 ad si clerici. §. de adul. in. v. et. vi. col. ff. 1 Quid aut si aliq.
 esset spurius et incestuosus simul et esset legitimatus tñ spur-
 rius tñ. nō expressis qualitatibz supradictis. nunquid valeat
 talis legitimatio necne. Est questio quam ponit Bal. in l. eam
 quam. C. de fideicō. in. xij. als in. xvj. col. 2. sed pone qd vbi te-
 net qd requiratur expssio cause et qualitatis spuritatis. qn qd
 duplici defectu et in vno est spurius. als nō tenet legitimatio
 et sequitur Lud. ro. in l. si vero. §. de viro. in. xxi. fal. als. v. ff.
 solu. ma. et idem tenet Jo. an. in addi. Spe. in ti. qui si. sit le-
 gi. in rub. et d. Anto. de bu. in c. per venerabilem. in. xvi. col. ex-
 tra qui si. sint legi. de quo etiam videte Bal. in l. si qua illu. str.
 Cad. o. fi. et Bal. in c. naturales si de feu. sue. cōtro. inter dō. et
 agna. paulo post prin. et p Cano. in c. si. extra de fi. pte by. per
 Olda. Lau. in pti. xxi. inci. quidam rex. et Ang. in l. si nō lex
 ff. de here. insti. per dō. Benedictum de plumbino. in l. i. ff. de
 natali. restit. uendis. Immo fortius dixi valde nō. bal. in l. pte
 scriptione. C. si cōtrarius vel vti. publi. in. v. col. vel ego dico qd
 d. l.

etiā in priuilegijs vbi dicitur qd si aliquis impetrat a princl
pe se legitimari dicēs se natū ex soluto et ex soluta cū esset na-
tus ex adulterio q talis legitimatio non valet nec tenet quod
dictum bene notabis ad predictōrū cōfirmationē. Glo. in ver.
in rem dicite vt melius dixi et declarant in euidentialibus po-
sitis supra. in prin. huius tex. ¶ Glo. in ver. alijs quibuscūda mo-
dis diuiditur fm in in duas partes principales. In prima de-
clarat tex. in specie. quattuor modis. In secūda declarat tex. in
genere. scōa ibi et vt breuiter dicā. illa prima pōt subdiuidi in
quattuor particulas prout quattuor modis declarat in specie
alium tex. partes p se patent. scōa ibi vel dic hec oīa. tertia ibi
dic ergo. quāta ibi idem de interdictis. ¶ In ea. gl. ibi qd re-
probo quia et quo dicitur q. hāc prima expositio neqz habet
quod tex. noster in verbo et alijs quibuscūda modis debeat in-
telligi de quasi contractu. et de quasi maleficio. gl. hic impu-
gnat. tñ ea sequuntur cōmuniter hoc. hic ea rōne. qz cū iuriscō-
sultus in d. l. j. in prin. ff. de ac. et ob. dixerit q obligationes na-
scentur aut ex contractu. aut ex maleficio aut ex varijs figuris
causarū. et iuriscōsultus a. d. l. j. vñqz ad l. ex maleficio. i. p. p.
tractauerit de obligationibus que sunt ex contractu et de obli-
gationibus que sunt ex maleficio postea. §. si quis obiensis in
d. l. ex maleficio vñqz ad finē legis. incipit tractare de obligas-
tionibus que sunt ex quasi contractu de obligationibus q fiunt
ex quasi maleficio. et sic ibi psequitur tertiu membrū. §. et vā-
rijs figuris causarū. ergo de mēte iuriscōsulti est q obligatio-
nes que sūt ex quasi contractu et ex quasi maleficio dicātur oriri
ex varijs figuris causarū. cū sequētia habeat declarare pcedē-
tia. vt. l. si seruus pulari. §. si. ff. de leg. j. et ista sūt originaria rō-
dy. hic quā ceteri oīs hic ponūt et sequuntur. et p hanc rōnem
tenet etiā istam expositionē Bar. in d. l. j. in prin. ff. de ac. rob.
in. i. col. Nec obstat predicta expositio in reprehēso gl. nostre
dū dicebat q appellatione cōtractus veniūt quasi cōtractus. et
appellatione maleficij veniūt quasi maleficij. qz fm dy. hic et
expresius fm Joā. fab. hic nulla lege reperitur qd appella-
tione cōtractus vel maleficij veniāt quasi cōtractus vel qm ma-
leficij nisi p subauditionē. vt faciat gl. hic in iuribz p eum alle-
gatis. dicit tñ qd pro gl. facit vñqz ex in. l. ex cōtractibz. ff. de
ac. et ob. nā actio tutelę est ex quasi cōtractu. et tñ tex. ibi appel-
lat tutelā cōtractū. ad idē etiā pro gl. facit. nā negotiorū gestor
quasi cōtrahit in. §. i. supra. de ob. que ex quasi cōtractu. et tñ
tex. appellat illū cōtractū in. l. sed cū aliquis. ff. de nego. gest.
preterea pro gl. facit. nam heres aduendo dicitur quasi cōtra-
here. l. ex maleficio. §. heres. ff. de acti. et obli. §. heres quocqz
supra. de ob. que ex quasi cōtractu. et tamen lex appellat talem
aditionem contractum in. d. l. apud iulianum. §. si. et in. l. seq.

parua. ff. ex qui. cau. in pos. eatur. sed ad ista iura licet docto-
res hic in specie nō respondeant. potestis dicere q proprie ap-
pellatione cōtractus nō venit quasi cōtractus. sed impropie
prout in iuribus supra proxime allegatis. ita dicit glo.
no. in. l. omnem in glo. si. ff. de iudi. et Bar. in. d. l. apud iulianū
§. si. accedat glo. no. in. c. si. in verbo cōtractus. extra de fo-
compe. que nō dicit q appellatione cōtractus largissime ve-
nit quasi cōtractus et omne illud vnde obligatio oritur per
d. l. omnem statit ergo ex predictis conclusio contra glōfā nō
stram q appellatione cōtractus non veniat proprie quasi cō-
tractus. Et per hoc infert hic Ang. de are. t. q. statutus locū
in contractu non haberet locum in quasi contractu. cū in sta-
tatis verba debeant proprie intelligi. et proprie appellatione
cōtractus non venit quasi cōtractus. Unde fm eū. t. si sta-
tuto caueatur q mulier non possit contrahere sine cōsensu duo-
rum consanguineorum poterit tamen quasi cōtrahere. et sic
adire hereditatem sine cōsensu consanguineorum. secus tñ
dicit Ang. de are. cen. Si statuto caueatur q mulier nō possit
se obligare sine dicta solennitate. quia tunc mulier non possit
adire vel altere quasi contrahere sine solennitate statuti. quia
obligaretur. Adde q stante primo statuto de quo supra. l. q.
mulier non possit contrahere sine cōsensu duorum consangu-
neorum quod tamen possit adire hereditatem. hoc idē in ter-
minis tñ Bar. in. d. l. apud iulianū. §. si. motus. quia adire he-
reditatem est impropie cōtrahere. et statuta debent accipi in
propria significatione. et hanc eandē partē sequitur Bal. in
ge. et Jmo. in. l. mutum. §. i. ff. de acqui. here. per rationē Bar.
de qua supra. Et vltra eos pro hac opi. Barto. vñ optime facit
re quod voluit Ab. Panor. in. c. si. extra de fo. compe. post glo.
ibi vbi voluit q licet quo ad sortiendū forum omnis obligatio
habeatur pro contractu. tñ fm eum si statuta diceret aut fa-
ceret mentionem de contractu intelligeretur de contractu vñ
pro citroqz obligatorio. et sic de cōtractu proprio allegat. l. la-
beo. §. contractum. ff. de ver. sig. tñ contra hoc dictum Panor.
facient multa que infra subiiciam. Sed ipsemet bar. in. l. mo-
re. in prin. ff. de acqui. here. arguit ad partes. Et primo q stan-
te predicto statuto non possit mulier adire hereditatem sine cō-
sensu consanguineorum. adducit tñ q adire nō est contrahere
sed quasi cōtrahere. in contrariū q non possit facit fm eum qd
pro contractu accipitur omnis obligatio. d. l. omne. ff. de iud.
et mulier aduēdo se obligaret. postea his adductis ibidē bar.
nihil firmat. sed ipsemet bar. alibi contra morem suum sibi cō-
trariū in. d. l. mutum. §. i. ff. de acqui. here. tenet totum oppo-
situm eius qd supra primo retuli. l. q. stante statuto de quo su-
pra mulier non poterit per se simpliciter adire hereditatem. nisi

Intelligi
gl. quō autē
hāc sint lict
ligēda. vide
do. alēda. de
imol. in pñ.
lxxij. i. iij.
r. vñ. co. i. q.
pte. 2 in pñ.
xl. ij. col. ea
parte. et pñ.
cir. l. iij. pte
2 do. vi. palz
leo. in pñ. lxx
vi. inter pñ.
do. Alexāda
iij. iij. partē

a ¶ Pro ex-
pila vid de
alex. in cōli.
xlvij. in. iij.
col. in. i. pte.
zin pñl. lxx.
in. iij. col. xi
pñ. cvi. i. pe.
co. ea. pte. i.
et in cōsil.
lxxxvij. l. fi. i
ij. parte.
b ¶ Et si sue
vid. o. alex.
in pñ. xcviij.
i. fi. iij. pte. z
l. pñ. clxxxvij.
l. iij. co. i. a. ij.
pte. et in pñ.
clxxxix. in. i.
z. ij. co. i. iij.
parte. z i. pñ.
xviij. in. iij. co.
ea. parte.

adest cū solennitate statuti. et sic cum consensu consanguineo-
rum. et hoc dicit probari in. d. l. more in prin. ff. de acqui. here.
ego teneo hanc victimā opt. bar. teneant ceteri quicquid velint
f. q. stante statuto de quo supra mulier non poterit per se qua-
si contrahere et sic nec hereditatem adire. nisi interveniēte so-
lennitate statuti. et pro hac parte fundanda moveor tali funda-
mento + vbi quis in statuto vnica tantum ratio reddi potest
illa habetur pro expresse + et ex ea arguitur extensioe glo. est a
que in communi ad hoc allegatur pro singulari. in. l. pñ. in. C. b
de fideicommiss. et ibi expresse Bald. qui illam glossā. ad hoc
notat. et ibi dicit q. isto casu ista non erit interpretatio extensi-
ua sed intellectiva. et idem q. illa glo. tenet Bal. licet de illa nō
fuerit pro tunc memor in. l. maximum vitium in. iij. col. ad fi.
C. de lib. prete. vbi pro hoc allegat multa iura. et Bal. in. l. fi. ff.
de here. insti. et Joan. de 3mo. in. iij. col. et Bal. in. aut. quas
actiones. C. de fa. san. ec. in. iij. col. in. iij. q. et Raph. cu. et pau.
de ca. in. l. si vero. §. de viro. ff. sol. matri. et licet glo. illa soles
at allegari pro singulari et licet glossa illa michi hoc non dicat
sed bene expresse eam notat bal. ibi addo tamen aliam glossā
consonam + magis expresse in cle. l. in. ver. eligatur extra de
elec. iunctis ibi notatis maxime per pau. de eleaz. cum ergo
illius statuti de consanguineis adhibendis in contractibus
mulierum illa sola ratio fuerit. ne mulieres per fraudem + cir-
cūventionem defraudentur. vt est text. in. l. transactionem. et
illum ad hoc ibi no. Bar. C. de transac. cum ergo illa ratio ha-
beat locum. ita in quasi contractu et sic in hereditatis ad-
tione sicut et in contractu. ergo statutum illud extendem⁹ ad
quasi contractum. Non ob. fundamentum eiusdem statuti Bar.
in. d. l. apud iulianum. §. si. et aliorum contrarium tenentium
scilicet t. q. adire hereditatem est improprie contrahere. et sic
quasi contract⁹ dicitur improprie contractus q. improprie nō
habeat locū in statutis. q. rñdeo q. fūdāmētū de quo §. q. cum
in hoc statuto nō possit assignari nisi vnica rō q. ex identitate
rōnis illius dz fieri extensio etiā ad cōtractū improprie. et pro
hoc adduco qd notabiliter voluit Bal. in. rub. C. de pac. vbi vo-
luit q. si post statutum mulier phibeatur cōtrahere sine cōsen-
su propinquo. q. etiā intelligetur prohibita ois conventio
ad liberandū + tñ liberatio nō est proprie cōtractus. d. l. labeo
§. cōtractū. §. q. ex quo est identitas rōnis ipse bal. extendit illud
statutū etiā ad cōtractū improprie. ergo idē dicemus + in isto
casu nō ad idē facit qd no. dixit Bal. in. l. pactū qd dotali. C. de
collatio. in. xi. q. vbi voluit q. statutū illud phibens mulierem
cōtrahere sine cōsensu consanguineorū. habeat locū in distrac-
tibus + pñr i renūciationib⁹. mor⁹ q. statutū illud puidet imbe-
cillitati mulierū. q. rō pñssionis habeat locū in casu renūciatio-

nis. z. si cōstat + q. distract⁹ + renūciatio⁹ nō sunt pprie pñra
ctus. l. fi. quā ad hoc ibi no. Bal. C. de interdi. matri. et. d. §. cō-
tractū. et sic ex identitate rationis extenditur illud statutū ad
cōtractū improprie. ergo idem dicemus + in casu cōtrario. Ex
predictis potestis elicere q. in statutis potest fieri extensio ad
casum improprie ex identitate rōnis q. vnica tñ ratio pñr in sta-
tuto illo reddi. + de predicta qñtione principali vide etiam. d.
4. Abb. panor. in. c. qua fronte in. i. col. de appel. + Aduertite
tamen q. dictū statutum phibens mulierē contrahere sine
consensu pñinquo intelligitur de cōtractib⁹ inutilib⁹ + dz a
a nos. b. ita dixit not. Bal. p. illā tex. in. l. neq. C. cōtrahen. z cō-
mit. stipu. Et p hoc infero vnā limitationē ad cōclusionē quā
supra tenui + q. stante statuto de quo supra mulier tñ poterit
sine solennitate illius statuti adire de pñ hereditatē lucrosā.
et multo magis opulentam. Et hoc in terminis istis et in spe-
cie tenet expresse Ang. in. d. l. muto. §. i. et. ff. de acqui. here. et
Ang. z 3mo. in. l. iij. ff. de excep. + Et que dicatur hereditas lu-
crosa et que opulenta habeatis glo. no. quam reputat Bal. ibi
singularem in. l. fi. quis mihi bona. §. si filici seruus i verbo be-
reditate. ff. de acqui. here. ¶ Itē aduerte q. statutum de quo
supra dz itelligi de cōtractu qui fit circa res et bona nō aut de
contractu qui fit circa personā. + z iō stante dicto statuto mu-
lier tñ poterit cōtrahere matrimoniu sine consensu duorū con-
sanguineorū. ita Bar. in. l. in copulandis per illū tex. C. b. nup.
4. Et vni supra dixi scdm Ang. de are. t. q. si statutum diceret
q. mulier non possit se obligare sine consensu duorū consan-
guineorū. q. isto casu non possit de per se adire hereditatē. q.
adeundo se obligaret. Addo q. ad hoc bene facit quod no. vo-
luit bar. in. l. si vnus. §. pactus. ff. de pac. in. vi. col. vbi fortius
voluit q. si stāte statuto de quo §. in terminis illis non possit
etiam mulier aliquem liberare. et hoc etiam tenet ibidē Bal.
putarem tñ q. in terminis illis statuti q. statutum illud posset
notabiliter limitari vt non habeat locum in obligatione de-
scendente ex delicto vel quasi delicto. nam crederem q. etiam
non interueniente solennitate illius statuti + pñr nō interue-
nientibus cōsanguineis. q. nīhōminus mulier obligaretur
ex delicto suo. z ex quasi delicto. mouet me illud qd in simili-
dem⁹. q. phibitio legis vetātis minorē et prodigum se obli-
gare non refert ad obligationē ex delicto vel quasi. vt no. glo.
l. i. qd i tantā. in. gl. magna. in. iij. q. C. vñi. z ibi bar. l. iij. col.
et bar. in. l. is cui bonis. ff. de ver. ob. in. vlt. col. in. ver. quero nū
qd pñg⁹ delinquēdo obliget. Et p hac limi. adduco in simili
optimū tex. i. l. §. si ex pte. §. ff. ff. q. cū eo. ¶ Illud q. supra
opportune vidim⁹ an statutū faciēs mentionē de pñactu extē-
dat ad pñactū improprie possit hic applicare illam. q. ¶ An

a ¶ Renun-
ciatio adde
do. alex. de
imo. l. l. fi. v.
n⁹. §. pact⁹
in addi. ad
Bart. ff. de
pac. z pau. d.
ca. i. pñ. xi. z
§. distractu
bal. i. cōci. i.
ci. i. dei noie
amē. ille dñ
hāberē.
b ¶ Et dam-
nosus. Sed
nūqd tale
statutū hēat
locū i renū-
ciatioe scēz
p filia pñi vñ
de d. alexā.
de imo i pñi.
xxix. ipe. co.
i. iij. pte. vbi
etiā qd siue
lit vendere
vni pñquo
et nūqd sta-
tutū quēs
in pñactib⁹
hēat locū in
pñactib⁹ in-
ratis a mis-
re. vide p eū
in pñi. cvi. in
vl. co. in. iij.
parte.

statutū illud extendat ad stipulationē q̄ est ipso iure p̄tractus
vt vult Bar. in. l. si non donationis. C. qd me. cā. de qua. q. vi.
de te per Jo. de imo. in. l. v. in prin. ff. de verb. obli. ¶ Itē an illū
statutum extendatur ad donationē. et ad transactionē qui im-
proprie dicuntur contractus vt est glo. no. in. l. cōtractus in glo.
sa. i. C. de fi. instru. videte ibi p̄ Bal. in. ff. col. in ver. quid ergo si
statutū dicit. ¶ In ea. gl. ibi. ff. de ac. r. ob. l. i. in prin. habetis
ex glo. ¶ q̄ cōditio furtina dicitur ori ex varijs figuris caus-
sarū. et p̄r q̄ nō ori ex cōtractu vel quasi ex maleficio vel qua-
si. idē tenet glo. in. l. si p. fure. §. fi. in glo. fi. ff. de cōdi. fur. et idē
vltia est tenere glo. in. d. l. in punci. in glo. i. magna paulo post
prin. ff. de act. r. ob. Et quō conditio furtina dicitur ori ex va-
rijs figuris causarum declarat p̄bat p̄allegata glo. in. d. l. si
p. fure. §. fi. r. d. gl. in. d. l. i. in prin. et istud idē tenet Galy. in.
d. l. si p. fure. §. fi. nō per rōnem dicitur glo. sed p̄ aliā rationē
nam illa dī esse. ¶ actio personalis q̄ habeat cōm vel originē a
contractu vel quasi a delicto vel quasi. vt hoc ter. illa vero dī
realis actio q̄ habeat causā vel originē a iure quod dī habeat
in re vt hoc eodē ter. et. l. i. C. de ali. iudi. mutādī cā fac. si ergo
inueniatur aliqua actio q̄ habeat virtutē sua cā et origine illa
dicitur nasci proprio quidā iure ex varijs figuris causarū. et
hoc est qd voluit p̄prie dicere iuriscōsul. in. d. l. i. in prin. sed
cōditio furtina est hīc nō ex parte rei p̄ditio furtina dī ori
ex maleficio. ex parte vero actoris oriatur ex dīto. hinc est q̄ so-
li dīo competit. l. i. ff. de p̄di. fur. ergo conditio furtina dicitur
ori ex varijs figuris causarum. et per hanc rōnem etiam indi-
cit in hanc partem Ang. de arc. hic. Contrarium tñ. l. q̄ cōdi-
tio furtina oriatur ex maleficio et non ex varijs figuris causa-
rum tenet gl. i. l. seruus quem a me in prin. ff. de ac. cū. in gl.
parula in verbo non haberet quam allegat Ang. de arc. hic.
et ante eam. Nico. de nea. hic et hoc idem tenet Wy. et Jo. fab.
hic. p. l. si ambo. §. quoti. ff. de p̄pen. ap. l. i. mulier. §. hec actio.
ff. rerum amo. per quas. l. idem tenet Bart. post antiquos et
mod. in. d. l. i. in prin. ff. de ac. et obli. in. l. col. et idem Bart. in.
d. l. si p. fure. §. fi. et idem Bart. in. d. l. si ambo. §. quotiens.
qui etiam ibi no. ad hoc illum ter. et Bar. in. d. l. si mulier. §. hec
actio. sed i veritate ille leges nō multum urgent pro hac parte.
et ad eas potest facilliter responderi prout etiam respondebat
Ang. de arc. hic. nam in. d. l. si ambo. §. quoti. in ver. idem est be-
ne dicitur q̄ si agatur conditione furtina ita habeat locum cō-
pensatio sicut si ageretur actione que oriatur ex delicto puta ac-
tione furti. non autem dicitur q̄ conditio furtina oriatur ex deli-
cto immo potius ter. ille videt sentire contrariū eodē mō in. d.
l. si mulier. §. hec actio. bene dicitur ¶ q̄ actio rerum amotarū
ita finitur anno sicut cōditio furtina. nō aut dī q̄ cōditio fure

qua oriatur ex maleficio. et licet supradictum esset q̄ actio re-
rum amotarum nasceretur ex delicto non de conditione furti-
na verbum nullū. Concludendo igitur dico q̄ quis possit tes-
neri q̄ cōditio furtina oriatur ex varijs figuris causarum per
rōnes glo. supra allegatarū. tñ de ea non potest loqui ter. in. d.
l. i. in prin. eo q̄ ille ter. loquitur de obligationibus q̄ oriatur
ex varijs figuris causarū. non autem loquitur de actionibus.
et p̄pter hoc Bar. ibi impugnat quoddam exemplū per. de bella
per. intelligētis illū ter. loqui de actione in factum per. l. faci-
mus. C. de sac. san. eccle. prout. §. ante est itellerat illam ter.
glo. in. d. l. si p. fure. §. fi. in gl. fi. ad fi. gl. in rub. ff. de pact. et
pe. de bellap. Ja. de rane. et Rodul. de auri. hec scdm q̄ eore
fert hic Nico. de nea. nam dicit Bart. q̄ exemplū illud de actioe
in factum non potest conuenire ad. d. l. i. in prin. cū. l. illa loqua-
tur in obligationibus et exemplum predictum in actionibus
¶ In fi. glo. tenete quod supra tenui. ¶ Glo. in ver. nullo iure
diuido in duas partes. In prima collige ex ter. vnum notabile
In secunda contra illud notabile oppo. et sol. secundū ibi sed
oppo. ¶ In ea. glo. in finalibus verbis ibi. teneris. ergo es
obligatus non sequitur per hanc glo. facit nam cum ille tes-
neatur solam officio iudicis quā ad restitutum vt dicit gl.
certe ¶ officium iudicis nullam presupponit obligationem.
qui per collusionem in fi. ff. de act. emp. l. quintus. ff. de annis
leg. nisi largo modo secundum q̄ dicit Bar. in. l. i. ff. de iniur.
rijs. et ad hanc glossā que disputat ¶ an ille qui tenetur actio-
ne reali dicatur obligatus. vnde glo. §. e. in prin. in glo. fi. in
verb. debetur. in prin. et ibi opportune dixi. hanc tamen glo.
volentem q̄ actio realis nullam presupponat obliga. quidā
reprehendit et Rodul. de auri. secundum q̄ cum refert Nico. de
nea. hic et ponunt etiam hanc reprehensionē Jo. fab. et Ang. de
arc. hic. ¶ nam actio de peculio dicitur actio in rem. l. quesi-
ta. in prin. ff. de pecu. et tamen illa actio presupponit obligatio-
nē qd p̄i quia ei accedit fideiusso. vt. l. creditor. ff. ad mace-
luncta. l. fideiusso. obligari. §. fideiusso. ff. de fideiusso. Itē p̄
q̄ pōt deduci in cōstitutū vt. l. i. §. fi. r. l. seq. ff. de p̄sti. pe. §. p̄
ista non recedatis a gl. nra quam tenet ceteri cōmuniter doc.
hic et p̄ ea est text. apertus in hoc. §. nō in k. nullo iure obliga-
tū est. et nō ob. p̄mū de actione de pecu. q̄ est in re et p̄supponit
obligationē q̄ ei accedit fideiusso. q̄ r̄ideo etiā fatēdo q̄ ac-
tio de peculio sit in re quod tñ nō firmo. sed dicitur vt per Bal.
in. l. pe. C. quod cum eo. tñ nō est p̄petuo. l. ḡnalter verum illū
quod postea ipsi dicit. accedit fideiusso. ergo p̄supponit obliga-
tionē. nā clarū est ¶ q̄ officii iudicis nullā p̄supponit obliga-
tionē vt iurib. §. prime allegatis et tñ officio iudicis et non
deseruiet alicui actioni accedit fideiusso. vt no. Bar. i. l. marz

cellus. in. ij. col. ff. de fideius. per ter. in. l. cū quis. §. si quis pro
reo. ff. de solu. z. est casus scdm est in. l. pecunie. §. si. iusto. §. pe.
ff. de r. sig. que lex pecunie sūis nō inducā p Bar. tñ optime
pbat hoc modo inducēdo. † nā fidei cōmissa de iure. floz. pe
tebant officio iudicis non iure actionis. ita dicit ter. in. d. l. pecu
nie. §. prescriptionis qui est. §. pe. p Bar. allegatus. z. ibi gl.
declarat ergo fidei cōmissa non petebātur nisi officio iudicis.
z. clarū est q pro fidei cōmissio accedit fideiusor. eo q fidei cōm
missa dicunt esse debita vt dicit ter. in. §. si. illius. l. pecunie. er
go officio iudicis bene accedit fideiusor. et istud idem scz q of
ficio iudicis possit accedere fideiusor. z. etiā Bal. in. d. l. pecu
nie iuncto. §. pe. est. z. in. l. eius. C. qd cum eo. et ibi sentit no. q
etiā actioni reali q nullā p supponit obligationē vt hoc ter.
possit accedere fideiusor. qz ille qui tenet actione reali largo
modo dicitur obligatus. Non ob. vltimū † q actio de pecu
lio possit deduci i constitutum: qz rīdē q etiā omne illud q
largo modo est debitum potest deduci in constitutū. l. i. §. de
bitū. ff. de costi. pecu. et sic etiā actio realis posset in constitutū
deduci. cum largo modo p supponat obligationē vt milies di
ctum est. ¶ Aduertite tñ dñi supradicti de actioe de peculio ne
erretis. † q actio de peculio. z. eodem modo quod iussu. de in
rem verso. et eodem modo in iustoria. exercitoria. et tributaria.
non sunt proprie actiones sed adiectiones siue qualitates ac
tionum de quo est glo. no. in. §. si. in verbo directe infra quod cū
eo et glo. in. l. si tamen. §. he actiones in glo. i. ff. de exercito. et
ext. in. l. iij. §. cui congruit. et ibi gl. in verbo mandati. ff. de pe
cu. cū alijs concoz. ¶ Glo. in verbo. possideat diuiso in duas
prout duo extrema ponit que requiruntur in actione in rem.
secunda ibi: item ex parte rei. ¶ In ea. glo. ibi et. §. qd ait vult
glo. q in actione in rem ex parte actiois requiratur alterū duorū
q dñum vel quasi dñū. in hoc glo. reprehēditur per Dr. hic
qz immo. † actio in rem cōpetit ei qui non habet dñū nec quasi
dñū vt pz in actione in rem hypothecaria. q cōpetit creditori. p
pignore in quo impossibile est q creditor habeat dñū vel qua
si. l. exsertate. §. latimus. ff. de excep. rei iudi. et. l. debitor. i. n.
ff. ad trebel. † 3te confessoria est actio in rem z. tñ non competit
ratione dominiū vel quasi sed rōne iuris seruututis q dñs ha
beat vt in. §. eque. f. eo. §. ab istis impugnationibus defende
bat hāc glo. Nico. de nea. hic dicebat q l. glo. loquuta sit gñā
liter de actioe in rem dñz tñ simplr intelligit de actione in rem spe
ciali. z. sic de rei ven. directa vel vtili. de qua tñ loqitur iste ter.
z. sic prima pñaria nō obsāt. Sed si isto modo intelligeret
ista glo. ista gl. male diceret in alio dum dicit de benefidei em
ptore qz nō ē verū † q benefidei ēptori cōpetat directa vlt vti
lis rei vtdi. §. si sibi competit publiciana. vt in. §. sed iste. f. eo. et

ita in hoc glo. reprehēditur per Jo. fab. et Ang. de are. hic.
Sed si intelligeremus glo. prout iacet et sic generaliter de ac
tione in rem verum esset q benefidei emptori competere ac
tio in rem. i. publiciana que est actio in rem. d. §. si iste. z. hoc mo
tuū non oblatet. Sed tñ bene obsarent motua Dr. supra
relata. dicite ergo scdm Dr. et Nico. de nea. hic q in actione
rem gñāliter sumpta requiritur alterum de quattuor vel do
miniū directū quo casu competit directa rei ven. vt hoc. §. no
stro. et. l. i. C. de ali. iudi. muta. cau. fac. et. l. in rem in prin. ff. de
rei ven. vel vtile dominiū quale est illud quod habent emphy
teota z. superficiarius quo casu competit vtilis rei ven. l. i. §. si.
ff. si ager vecti. vel emphi. pet. et. l. i. in prin. et. §. qd ait. ff. de su
perfi. vel quasi dominiū quale est illud quod habeat benefidei
emptor qui nondum vñcepit: quo casu competit publiciana.
vt. di. §. sed iste in fra. eo. vel necesse est q habeat aliud ius
in re vt ius seruututis et tunc habeat confessoria vt. d. §. eque
infra. eo. vel ius pignoris et tunc habeat seruianam seu hy
pothecariam vel quasi seruianam vt. §. item seruiana infra. e.
¶ Item est ad aliud circa hanc gl. diligenter aduertendū glo.
dicit de quasi dñio aut enim glo. intelligit de quasi dñio p vti
li dñio. et glo. male dicit z. reprehēditur per Jo. fa. z. Ang. de
are. hic. quia benefidei emptor. de quo etiam glo. dicit non ha
bet vtile dominiū: qd clare pz. quia si haberet vtile dominiū
preferretur domino directo vt est text. in. d. l. i. §. si. ff. si ager ve
cti. vel emphi. pe. et tamen hoc est falsum. quia benefidei em
ptor et sic habens publicianam regulariter excluditur a vero
dominio. l. pe. et si. ff. de publi. nisi in casibus enumeratis per
glo. in. d. l. pe. ergo non est verum q benefidei emptor habeat
vtile dominiū. Si vero glo. intellexit de quasi dominio put
verba sonant. et sic non pro vtili dominio etiam male dicit z. re
prehēdit hic per Nico. de nea. quia immo emphyteota z. su
perficiarius de quibus hec glo. dicit habent vtile dominiū
et nō quasi dominiū. d. l. i. §. si. ff. si ager vecti. vel emphi. pe.
et. d. l. i. in prin. et. §. quod ait. ff. de supfi. et dicit Nico. de nea.
q ab hac impugnatione non posset hec glo. defendi et sic quo
modocumqz intellexerimus hanc glo. dum dicit de quasi do
minio non poterit gl. euitare aut effugere reprehēensiones do
ctorum. Ego tamen reperio Bal. qui hic per alios non allega
tur in. c. i. §. i. iuxta prin. in. ti. de inuesti. de re. alie. facta in vñ.
feu. ex verbis cuius potest elici defensio glo. no. stre. † nam se
cundum eum quasi dominiū potest duobus modis intelli
gi large. et hoc modo appellatione quasi dñij 3° venit nēdum
vtile dominiū qd habent emphyteote et superficiarius. §. etiā
quasi dominiū qd habet benefidei emptor. et hoc mō saluabi
tur glo. hic. pōt z. secundo mō intelligi quasi dominiū stricte z

¶ Domi
niū. vide do.
alex. d. mo.
in 2. fil. xxix.
in r. co. i. ij.
parte.

tunc capitur cautus pro eo quasi dñio qđ hz bonefidel empfor
et ita stricte nō itellexit glo. hic. ¶ Et de directo dñio vel vili
dominio Item 2 de quasi dominio habetis glo. no. in l. minor
§. si seruus. ff. de euit. in glo. in ver. si ingerit. et ibi bar. decia
rat in quo ista differant inter se. Et alibi dicit glo. valde no. in
l. u. §. quidam. ff. de interdictis. quod sicut est dare possessionē
et quasi possessionem. et dominium et quasi dominium. ¶ Ita
etiam est dare proprietatem et quasi proprietatem. ¶ Et ad hoc
illam glossam reputat singularem Bal. in d. c. i. §. i. in prin. iux
ta prin. de inue. de re aliena facta. Sed de hoc qđ sit dare pros
prietatem et quasi proprietatem allego tex. expressum. in c. si.
extra de iudi. et proprietatis dicitur dominium quod multis mo
dis acquiritur. ita eleganter dicit. pau. de elez. in commen
to rubrice extra de causa posset. et propue. de quo tamen vide
te Bal. in l. i. pe. in. pe. col. c. si a non compe. iudi. fue. appellatū
et ibi ponit ¶ an appellatione proprietatis significetur dire
ctum dominium vel vtile dominium. an vero neutrum ipsoru
et per Bal. in l. cum res ad fi. C. de proba. et videte bal. in l. lo
corum. C. de omni agro deserto lib. xi. ubi per illum text. dicit
qđ tantum est dicere proprietatis possessio. ¶ Item est dicere do
minus rei. et dicit Jo. fab. hic qđ verbum proprietatis videtur
in esse in ipsa re ¶ cum proprietatis rei dicatur illa cuius domi
nium nullius est vt in §. lictorum supra. de rerum diui. §. ver
bum dominij videtur esse in persona illius ad quem dominium
pertinet per tex. in l. si tibi fundi in verbo proprietatis. ff. que
ad. vfu fr. am. h. §. fin. et ¶ frequēter ppietas p dñio capia
tur. l. proprietatis. C. de pba. ¶ ¶ In fi. glo. vult glo. qđ actio
ne in rem ex parte rei conuenit requiratur alterum duorum. scz
possessio vel quasi possessio. hec glo. videtur posse reprehendi
fm dy. hic nam possessoria que est realis actio competit cōtra
eum qui nec possidet nec quasi possidet. sed inquirerat vel ino
lestat eum qui habeat ius seruitutis vel non prestat ei debita
patientia iuxta §. eque. l. e. pōt tamē fm eum glo. saluari vt p
cedat in actione reali. que cōpetit pro re corpali. nō autē actio
ne reali cōpetente p rebus incorporalibus puta p iuribus vt
pro iure seruitutis. nam illa datur aliquando etiam possiden
ti contra eum qui non possidet nec detinet sed tñ inquietat di
eto. §. eque. infra eod. posses etiam ad saluandam glo. dicere qđ
loquit de actione in rem speciali s. sic de rei vocatione et il
la nūqđ cōpetit nisi contra possidentem vel quasi. pro clario
tamen intelligentia totius huius glo. et materie. §. huius o
ffert se opportune hic examinanda materia rei vendica. quā docto
hic prolixo sermone et per multas qñsiones expediunt. et inter
reteros. Jo. fab. Nico. de nea. hic hanc materiam lōgo pñe
sario prosequunt. Ego ea diuinarat attinsam que putabo ne

a ¶ Et qñ
pprietate.
an sit dare p
prietate et q
si ppietate
vide do. ale.
de iur. i. pñ.
per. l. r. co.
in. ij. pterbi
etia pōt an
appellatōe
ppietatis
venit qñ p
prietate.

cessaria pro habendis fundamentis huius materie. et que pu
tabo proficere ad habendam intelligentiam eorum que hic in
glossa tanguntur. Duo ergo in hac materia principaliter expe
diam et his prout occurreret connexa et succedanea applicabo.
primum erit que requirantur ex parte actoris ad hoc vt pos
sit sibi competere rei ven. Secundum que requirantur ex par
tere ad hoc vt possit contra eum rei ven. intentari. ¶ C. Cir
capitū dicit secundum oēs hz qđ ex parte actoris requiritur
dñum vel quasi prout etiam dicit glo. nostra et intelligite qua
si dñum pro vili dñio vt declarat Barto. i. d. l. i. C. de alie. iud.
mu. cā fac. et sic rei ven. competit et qui habeat directū domi
nium vel ei qui habeat vtile dominium. Et dicit Jo. fa. in a. q. pñ
cipali in prin. qđ ille dicitur habere directum dominium qđ ha
ber plenum dominium et nullum alium superiorem habeat quā
tum ad dominium. Sed quando aliquis hz alium superiorem
in dominio tñc non dicitur habere plenum dominium sed vtile
vt emphiteota et superficiarius. De quo tamen dicit vt per
Bar. in l. si quis. et in §. differentia. ff. de acqui. pos. et per Bal.
et Saly. in l. traditionibus. C. de pac. ¶ Et iuxta predicta que
runc hic doc. pone qđ actor a principio tempore porrecti libelli
non erat dominus sed post litem conte. pendente litē superue
nit sibi dominium. an sufficiat vt possit iequi condemnatio cō
tra reum. et in hac glossa in l. si rem. et in glossa fina. §. de pig.
acti. expresse firmat sic. Nos breuiter concludere cum bar. in
l. et. an eandem et actiones in pe. colum. ff. de exce. rei iudi.
aut ille qui non est dominus a principio petit simpliciter et ab
solute se declarari dominum non expressa causa in specie sed i
genere et tñc ex iure dominij posset impuenientia pcedet pde
natio. et de hoc est tex. in c. abbate sane in fñi. de re iudi. in. vi.
et dicit hic Jo. fab. qđ contra decisionem illius capituli tāqđ
contra stimulam durum est calcitrare. et ponit Imo. in d. c.
abbate sane super vlti. glossa aut ille qui non est dominus per
tit se declarari dominum ex causa speciali et specifica puta
quia dicit se emisse rem illam quam petiit semprenio et tunc
si superuenit sibi ius ex causa de preterito quia res erat sibi
vendita ante ceptum iudicium sed nondum tradita. ¶ et isto
casu tale ius superueniens proderit vt ex eo possit sequi con
demnatio. alias autem si ius superueniat ex cā de presenti. et
tale ius non pdeset actori et in hanc sententiam videtur efs
fectualiter se conformare dy. Nico. de nea. et Ange. de are. hic
Jo. fab. sit dubius et nihil clari firmer de quo. §. videte Bal.
late disputatē i. l. i. C. de alie. iud. mutādī cā tacta in. ij. col. in
ver. vño principio videamus de processu et ibi late disputat de
opi. Immo. ad. d. c. abbate sane videatis etia Bald. subtiliter lo
quentē in l. i. in. ij. col. C. de execu. rei iudi. et dixi de hac mate

a. C. Sibi p. dest. adde si gularit. do. Alex. 3. mo. i. 2. si. cler. vi. ad si. i. ij. pre. vbi pōit nū mirabile q. insuperue. nēs lite pē. dente ex cā de pterito p. destr. iō filu. agens ex te. namēto pōt lite pendēte repndiare z adire ab in. testato z ob. tiner.

ria. 3. eo. ti. in prin. sup. gl. magna si. i. ver. debet ate si. C. Unde in perpetuo nota p. maxima limitatione predictorum q. illud 68
quod supra dixi f. 3. cōter oēs t. q. ius superueniens actori post
litē coram iudice ordinario. secus autem si ageretur coram iudice
delegato coram quo ius superueniens etiam ex causa de
preterito. nihil tamen sibi prodest propter dolum impetratōis
iudicē delegatum cōtra eum contra quē tempore impetratio
nis nihil questiois habebat. ista sunt singula. limitatio Bal. in
l. prescriptio. C. si contra ius vel vti. pub. in pe. col. in. viij. q.
pro qua limitatione dicit ibi Bal. videri casus no. in. c. si. de re
scrip. subijciens hoc esse multū tenēdū menti quia est magna
limitatio multarum legum. de qua tamen limitatione videte
Lnd. ro. tenentes contrariū in. l. si titius. ff. de ver. ob. C. Quid
autem esset in casu e contrario t. si actor in principio tempore
pōt recti libelli. 2. sic tempore cepti iudicii erat dominus postea
lit. cōte. desijt esse dñs an nihilominus possit fieri cōdenatio
cōtra reū cōnectū prima frōte videretur dicendū q. sic p. ter.
qui videtur expressus in. l. ij. ad si. C. de litigiosis in verbo lite
nihilominus peragenda. Sed paucis concludendo vos tene
te cōtrariū vt tenet cōter doc. post. dy. hic per tex. in. l. tignis.
S. si. ff. ad exhi. et per tex. meliorē in. l. si seruus. in pn. ff. de cō
di. fur. et ibi istud idē tenet Bal. et Bar. in. d. l. i. et an eandē
actiones et videte bal. in. d. l. i. C. de ali. iudi. mutā. cā fac. in pe.
nul. col. in ver. si. ij. quero quid e contra. Ad ob. d. l. ij. nam ideo
ibi lis suo marte peragitur quia venditio ibi facta rescinditur
per. l. si. illius ti. et sic res ad p. no. rez statum in quo erat tēpore
cepti iudicii et sic ad p. no. rez dñum redigitur. et ita soluunt
cōmunitter doc. hic vt dy. z Bal. Jo. fab. et Nico. de nea. C. Et
ex hac sol. elicio limitationem ad conclusionem predictam vt
no. pcedat qñ ille qui desijt esse dñs denuo postea est etiā pos
setus dñs qz tūc etiā debet sequi cōdenatio et medium tēpus
nihil obstat. d. l. ij. C. de litig. z bñ facit. d. l. tignis. S. si. ff. ad exhi.
C. Secūdo intelligite predictā cōclusionē t. vt pcedat quādo
actor facto suo p. no. rez desijt esse dñs. sec. aut si desijisset esse dñs
actor ipsius rei contenti eius culpa dolo vel mora qz tūc poss
set sequi cōdenatio cōtra reum fm Jo. fab. hic qui ad hoc al
legat. l. item. si verberatus. S. si. cum. l. seq. ff. de rei ven. Adde
vos tex. in. l. si seruus in pn. et ibi bar. ff. de cōdi. fur. et ad ideo
est tex. in. l. si p. no. acceptum. ff. de rei ven. quem ad hoc ibi pon
derat et reputat no. Bar. et ibi per illuz tex. subdit no. bar. q. ex
ceptio superueniens pendente iudicio contra actorem. q. cul
pa rei non potest per ipsum reum opponi de quo tamen dicit
vt plenus p. Bal. in. d. l. i. in pe. col. C. de ali. iudi. mutā. cā fac.

Et per hoc sunt expedita requisita ex parte actoris. C. Ultimo
quia vidimus supra q. reuen. non competit nisi ei qui habeat
directum dñū vel ei qui habeat vtile. T. Reliquū est vt videat
mus qualiter. et quibus modis possit pbari directum vel vti
le. Et gñaliter. C. Modos quibus acquiruntur dñia de iure gē
tium non dico pro nunc habetis in titulo. ff. de acqui. rerū do.
71 mi. per totū. et titulo. 3. de rerum dñi. per totum. C. T. 2. Modos
autem quibus acquiruntur dñia de iure ciuili enumerat glo.
ordi. et magistra. in. l. i. in prin. in verbo nostre. ff. de acqui. re.
do. et bar. in. l. in rem in prin. ff. de rei ven. Et quantum ad dire
ctum dñum si loquamur in rebus que in nullius bonis sunt
quarum dñum de iure gentium primo occupanti acquiritur
vt sunt fere bestie gēme lapilli. et similia. vt in. S. fere cū seq. et
S. item lapillis. 3. de rerū dñi. et in his fm Jo. fab. in vlti. col.
hic modus probandi est aptus et facilis qz si probō me acce
pisse feram dico me p. balle directo domi. vos in hoc dicite me
lius fm bar. in. l. rē q. nobis in vlti. col. ff. de acqui. pos. C. Ad
nertūm esse quia quedam sunt res in quibus ex rei qualita
te probatur eas esse in nullius bonis vt in lapillis inuentis in
littore maris. d. S. item lapilli. et in feris bestiis. l. i. in fin. cum
l. seq. ff. de acqui. re. do. et in insula nata in mari. l. adeo. S. insula.
ff. de acqui. re. do. et in similibus. et in istis clarum est q. p. bā
do apprehensionem probō dominium directum per illam re
gulam iuris gen. que est q. ea que in nullius bonis sunt occu
panti conceduntur. Quedam sunt res in quibus ex rei qualita
te nou. p. batur eas esse in nullius bonis. imo natura rei rez
pugnat vt in domo in territoris. et in aliis speciebus que nō
per naturam sed per factū hois. pducuntur in esse. et in istis
si res non est mea debeo credere illam esse alienā. l. cum quere
batur. C. vnde vi. et in istis dicit bar. vbi supra. qz difficile est p
bare rem in nullius bonis fuisse per solam apprehensionē nō p
batur dominium posset tamen fm eum tribus modis probā
ri rem in nullius bonis fuisse. Sed in istis tribus modis per
apprehensionem non acquiruntur directum dominium sed vti
le. primo si probetur dominium habuisse rem p. derelicto. l. i. 2.
per totū ti. ff. p. derelict. Secundo si res erat tributaria puta ex
forma statuti. et tunc si res vacauit biennio presumitur habi
ta p. derelicto. et apprehendens possessionem biennio p. scri
bit p. ter. no. in. l. qui agros. C. de omni agro defer. lib. xi. 2. hoc
reputat bar. esse bene no. Idem etiam firmat et latius p. enet
bar. deducendo hoc ad p. actiam in. d. l. qui agros per illum
tex. Et idem bar. in. l. si de eo. S. i. ff. de acqui. pos. et bal. in. l. no
ignorant. C. ad exhiben. licet hoc impugnet Ang. et Imo. in
d. l. si de eo. S. i. ff. de acqui. pos. Si vero res nō esset tributaria
vt sunt cōter p. dia per italiā tunc etiam p. bar. in. d. l. rē que

a. C. Whi. vide tu latif. sine firma nū in suo an. reo repto. in ver. dñuz. p. batur vbi ad saturita. tē hz materi. am. p. batio. quō z qñ dis. catur. p. batio. directū dñis. vlti. co. i. iij. pte. et in pti. ea. parte.

nobis esset tertius modus. vt officio iudicis fiant publica bñs
numenta sue. pclamata q qui vult dicere tale rem suam cōpa
reat infra certus terminū anteq̃ ab alio possideatur certe nul
lo in eo componente dicitur bar. se putare q̃ constaret rem in nul
lus bonis fuisse ar. l. locorū. C. de omni agro deser. lib. xi. c. l. i
eo tēpore. C. de remis. pigno. licet ipse Bar. in. l. nā et si fur. i. p. n.
ff. si cer. petā. et in. l. si duo in prin. ff. vti possi. vltus sit sentire q̃
etiā ex sola possessione etiā non factis proclamationibus pre
sumatur quis dñs si non apparet alius antiquior possessor. et
hoc fm videtur verius p ea q̃ tradit Bar. in. l. quidaz in suo in
prin. ff. de condi. insti. Subdit etiā hic Jo. fab. q̃ si vellem dice
re habere directe dñum eo q̃ dicerem me emisse a domino ne
cesse esset q̃ tria pbarē. primo q̃ redēs fuisset dñs. scō q̃ res
fuerit mihi tradita. tertio q̃ precii soluerim. Adde h̃ his req̃
sitis esse ter. in. l. cū res. et ibi glo. no. C. de pba. et ibi Bar. post
bal. Itē probatur directū dñum si probō q̃ possederim rem o
bilem bona fide spacio trium annorū cū p vsucapionem acq̃
ratur directū dñum. l. traditionibus. et ibi gl. et doc. C. de pac.
et aut. nisi tricennalis et ibi gl. et doc. C. de bo. ma. et. l. iij. et ibi
gl. et doc. ff. de vsuca. dominum aut vtile. pbaretur si probare
me possedisse rem immobilem cū tri. annorū inter presentes et. xx.
inter absentes cū fm iura cōia p p̃scriptionem acquiratur dñu
um vtile et nō directum vt tenet gl. p̃callegat et in eisdem lo
cis Bar. et alij doc. et idē etiā in p̃scriptione. xxx. vel. xl. anno.
Et iuxta hoc dubitabat Jo. fab. hic quid si aliquis non pro
baretitulum. sed pbarer q̃ ipse et p̃decessores sui tenuerūt rē
illā tanq̃ suā per tātū tēpus q̃ hominum memoriam excedit
an p hoc p̃betur dñum dubitabat et sub dubio forte dicit pos
se sustineri q̃ sic cum per tantū tēpus sicut amittitur dñus. ita
etiā acquiritur. Adde etiā q̃ illo casu p p̃scriptionē tāti
temporis acquiritur dominū directum. licet vt supra dixi fm
communes conclusiones regulariter per p̃scriptionē nō acq̃
quiratur nisi vtile et ita exp̃sse et nō tenet bal. in. l. traditionib
us in antep̃. col. C. de pac. p ter. in. l. hoc iure. §. ductus que
ff. de aqua quoti. et est. quā. l. bal. non inducit. Si ego induco
vt hoc optime p̃bet. Nā ibi dicit q̃ longinquitas tāti tēpo
ris habet vim constituti p̃ constitutum habet vim p̃sūs. l. i.
in prin. ff. de consti. pecn. et et cōfessus inducit directū dñum vt
voluit Bal. in. d. aut. nisi tricennalis. Et vltra p̃callegata si vult
tis videre alios modos quibus probetur dñum videte etiā
late bal. in. l. iij. in. ij. col. C. de pig. ac. bal. in. l. ob maritorū post
bar. C. ne vroz pro mari. et aliquid per Ang. de are. et Jo. de pla.
hic et bal. in. l. iij. in prin. ff. de re. di. in aliquibus cōfessionibz
ibi etiā ponit an in dubio p̃sumatur res esse nullius bonis
et ibi etiā subdit q̃ in dubio res particularis p̃sumitur q̃

73
74
75

fuerit in bonis alicuius quo ad dñm particulare videte etiā
bal. in. l. cū super. C. de reiven. et ibi est ter. q̃ dñum etiā pro
batur per testes et instrumenta immo probatur dñum p indi
cia vt. l. i. iudicia. C. de reiven. et ibi declarat Bal. qualis debeā
esse illa iudicia. et omnes modos quibus probatur dominū
ponit specti. in. ti. de loca. §. si. ver. lvi. et in ti. de ac. em. §. sequi
tur. ver. sin autem velis. Et an ex eo q̃ quis possidet rem plu
matur q̃ sit dominus vel q̃ fuerit dominus vide late Bar. post
glo. in. l. quidam in suo in prin. ff. de condi. insti. et Bar. in. l. ob
maritorum. C. ne vroz pro marito et bar. in. l. a diuo pio. §. q̃
si super. ff. de re iudi. Bal. in. l. i. iudicia. C. de rei vēdi. et late Bal.
in. l. i. in. ix. et. x. col. C. q̃ accn. et Spec. in ti. de p̃misio et secun
do decreto. §. restat per. sed nunquid. et ponunt bal. et Ang. de
are. i. §. sic itaq̃ infra. eo. et ibi latius dicant. Et ista sufficiant
quantum ad ea que requiruntur ex parte actoris. ¶ Cū
mus nunc ad secundum principale. scilicet ad ea que requiruntur
ex parte rei ad hoc vt contra eum possit rei. ven. intentari. Et
glo. nostra fm q̃ in ea vidimus requirit alterum de duobus
si possessionem vel quasi. Et intelligite quasi possessionem pro
eo qui dolo desit possidere qui conuenitur perinde ac si possi
deret. l. qui dolo. et. l. i. parem. ff. de regu. iur. et. l. i. sin autem. §. sed
si quis. et. l. i. si quis dolo. ff. de reiven. et ita declarat Bar. in. l.
unica. C. de alie. iudi. mut. causa fac. et sic habetis q̃ ille qui do
lo desit possidere habetur pro possidente. Nunquid tamē sta
tutum faciens mentionem de possessore habeat locum in eo
qui desit possidere. vide Joā. an. in regula pro possessore de
reg. iur. in. vi. in mercu. ¶ Aduerte tamē q̃ illud quod dicitur
¶ q̃ reuendicatio datur contra illum qui dolo desit posside
re est verum si dolo desit possidere post litem cōfessi. sed si dolo
desisset possidere litē cōte. tunc contra eū nō p̃petit reuēdi. sed
actio in factuz ad interesse ex titulo de ali. iudi. mut. causa fac.
Ita notabiliter et mirabiliter domi. Abb. p̃anor. in. c. i. in. iij.
col. in. ij. oppo. de alie. iur. mu. cā fac. ¶ Item aduerte q̃ possi
dens tempore prime citationis si postea desit possidere p̃esu
mitur in dolo ¶ secundum Bal. in. c. i. ad si. de iur. ¶ Qualis
ter autem et per quem modum probatur quem dolo desisse
possidere dic h̃ Jo. fab. hic et Bart. in. l. petitorio in prin. ff. de
reiven. si reo denuncianeram me velle talem rem vendicare. et
ipse postea alienauit. vel si post datum libellum vel postq̃ diri
mo p̃rurū ei libellus ipse alienauit. per id quod in simili dixit
gl. no. r. i. l. fulcimus. §. quid sit latitare. i. verbo animo. ff. ex q̃
cau. in pos. ea ponit Wy. in regula pro possessore circa pun. de
reg. iur. in. vi. Spe. in ti. de emp. et ven. §. nūc dicendū ver. si nū
quid et idē dixit ipse Bar. in. d. §. q̃d sit latitare. et idem Bar.
in. l. nō solum. §. morte. in. xiiij. co. ff. de oper. no. nū. Et quid de

a ¶ In do
lo. ad des
ly. i. c. aduer
sario tuo. de
excep. i. i. co
lū. et do. ale
xan. simol. i
cōfil. lxxvij.
iij. pte. et ad
de oldr. i. q̃

Jason super ti. De actio.

eo qui nō per doli sed lata culpa deſijt poſſidere an habeatur pro poſſidente ita vt contra reū poſſit ſaltem vtilis reuendica-
tio intentari vide Jo. fab. hic 2 Bar. remiſſiue in. l. qui reſtitue
re. ff. de rei ven. et bal. in. l. vnica. C. de alie. iudi. mu. cā fac. 2 vi
de et. no. optimum. in. l. qui pentoio. §. i. ff. de rei ven. ¶ Ad
uerte tñ hic qd eſt dare caſu in quo teneur i. l. qd poſſedit ¶ Quia
ſine dolo et ſine culpa deſert poſſidere. i. habuit malum 2 vi-
tioſum inſitumiter. eſt in. l. ſi vi me deieceris. ff. de vi et vi ar. hic
iſto caſu nō oportet dolum probare et hoc reputat Jo. fab. hic
eſſe bene no. ¶ Et aduerte qd i. in eum qui dolo deſijt poſſide-
re datur reiye. nō directā directo. ſed directā vtiliter vt tenet
glo. noſtre cōter et cū eiſ cōter citramon. vt eſt gl. noſtra rñbi
bar. in. rub. ff. de rei ven. et glo. i. in. l. curatore. ff. de neg. geſt. li-
cet vlttramon. tenuerunt qd imo iſto caſu nō debet duri directā vti-
liter ſed vtilis tñ vt reſerunt doc. in locis pæalle. Et iſtud ſecū-
dum firmitur apud bar. in. l. qñ. §. in iulianus. ff. de aqua plu. arc. 2
et contra iſtū qui dolo deſijt poſſidere iuratur in lite per acto-
rem. et tanti condemnatur a iudice ſm ſormam. l. qui reſtitue
re. ff. de rei ven. ¶ Et iuxta iſta dubitant hic doc. omnes. actū
eſt directā rei ven. contra eum qui tempore porrecti libelli poſ-
ſidebat poſtes lit. conte. dolo deſijt poſſidere. an poſſit contra
eum ſequi condemnatio ex directā rei ven. contra eſt intētata
que a prin. competeat. an vero ſit opus vtilem intentare vel
ſaltē directā vtiliter. Effectus eſt inaximus vt intelligam⁹ an
poſſit ſequi condemnatio virtute directe intentate et ex prima
iſtantia. an vero ſit opus nouis iſtantia et nouo iudicio. bre-
uibus cōcludendo tenet Dy. hic qd poſſit ſequi cōgnatio vir-
tute directe intētate etiam ex illa eadem iſtantia. et dicit eſſe
de hoc caſum in. l. qñ. §. iul. ff. de aqua plu. ar. et hoc tenet cō-
muniter doc. hic. Ad hoc bene facit quia directā et vtilis ſunt
qualitates actionis que qualitates nō hñt iſtantia vel iudici-
cū diuerſificare. l. i. dilectis. §. ſi detracta. ff. de nora. pterea qd
ſi aliter dicerem⁹ ſequitur ſm Jo. fab. hic inaximū abſurdū qd eſ-
ſet in pte rei conuēti eludere pceſſū actoris ſi ſtatim deſine-
re poſſiderē annullare pceſſum directe rei ven. 2 iſtā etiā par-
tem tenet Cy. in. l. vnica in. vñ. q. C. de alie. iudi. mu. cā fac. 2 vide
etiā tenet Bar. et late diſputans in. d. l. qñ. §. iul. licet dicat il-
lud. §. iul. allegatum hic per Dy. nihil pbare. de quo etiā vide
bar. in. rub. ff. de rei ven. ad ſi. et in. l. i. in. vi. col. ff. de ac. et ob. 2
bal. in. l. curatore tñ. vl. col. C. de neg. geſt. et Eng. in repe. l. ſi
quis in. §. differētis. in. xvñ. col. ff. de acqui. poſ. et bal. in. l. mo-
te lit. C. de rei ven. et vide inter ceteros Nico. de nea. hic in hoc
puncto reſerūt varias antiquoz opi. ¶ Limitabitur tñ pcedi
etā cōcluſionē vt. pcedat qd a principio competeat directā ſi po-
ſtea tempore ſententie competeat vtilis. et in iſtis teeminis

Omnium actionum. fo. xxxij.

C. E.

no. dictū Bar. et nunq̄ delendum memoria l. l. si dubitetur. Ita demum. ff. de fideiuss. et hoc perpetuo no. q. vtilissimū est in actu practico vt conuentus nunq̄ neget se possidere ne inci- dat in penaz. d. l. si. sed simplr neget narrata in libello. put nar rantur esse vera. et dicit ibi Jmol. afo se fuisse bene lucratum de dicto iho. et hoc etiaz sequitur ipse Jmo. in. l. sed hoc ita. ff. de re iudi. ¶ Et ex predictis omnibus potes in actu practi- co colligere optimam cautelam in practica. fm quam etia d- cebat Ange. de gre. hic vt actor qui reum conuenit semp a p- cipio iudicij faciat interrogari reum an possideat vel detineat talem rem. qz intendit intentare contra eū actionem in rē. nāz si cōuentus dixerit se possidere. poterit postea actor sectare cō- tra eum agere. qz etia si in veritate non possideat tamē est oīno condēnāndus. qz ex hoc qz in iudi. rēdit se possidere dī liti se ob tulisse. l. is qui se obtulit. et. l. sinatū in pūm. ff. de re ien. secus tamē esset si nō appareret vel probaretur qz reus in iudi. dixerit se possidere. qz tūc non posset reus condēnari. etiam posito qz extra iudiciū dixisset se possidere fm bart. in. d. l. is qui se obtulit. posset tamen reus qui in iudi. dixit se possidere cuz nō possideret reuocare responsionem suam ante lit. conte. et non posset et esset absoluehdus. d. l. si is qz se obtulit. sinatū ipse re- cōuentus neget se possidere. et tūc si hoc verum esse compertū sit. non est vltorius contra eū procedendū sinatū compertum sit eū mentiri. qz immo possidet certe cōiunctus de mēdacio sus- tinebit penam. d. l. si. ff. de re ien. declaratam vt supra. prime et pulchre declarant qz pūnabitur possessione et illa incōtū- ti in actorem transferetur. ¶ Successive iuxta predicta qz su- pra vidimus qz re ien. cōpetit cōtra possidentem vel eū qui do- lo desit possidere. ¶ Querunt hic doc. nunqd re ien. detur cō- tra nudum detentatorem. puta colonū depositarium et si mī- les. et de hoc est tex. no. qz sic in. l. officii ad si. ff. de re ien. quē Ange. de are. hic dicit esse meliores de cor. iur. bñ facit tex. in. l. fiventri. § in bonis. ff. de pūm. credi. et hoc etiam tenet bal. in. l. i. §. vbi in rē ac. in. iij. col. in. ij. q. q. ¶ Et ex hoc infertur qz mul- to magis daretur re ien. cōtra eū qui naturaliter tñ possides- ret vt est emphiteota vsfructuarius. et siles fm bal. in loco proxime preallegato. et hoc etia tenet Jo. fab. hic per. d. l. offi- cium et bar. post glo. in. l. pōponius. §. si is qui precario ad fin. ff. de acqui. pos. et Ange. in repe. l. si qz vi. §. differētia in eodez titulo de acqui. pos. in. xviij. col. quātū tñ est ad detētorē Jo. fab. hic refert doc. iur. cano. in. c. qm̄ frequēter. §. quod si super extra vt lit. non conte. tenere qz predicta procedunt. s. qz possit agi ptra detētorē qñ est incertum vtrum possideat vel detine- at. q casu dñ verū est qz pars pot agere ptra eū. ita tñ vt pcedat fm formā. l. i. §. vbi rē actio. ¶ Et aduerte qz lex illa si signa-

ris nec alibi reperitur in corpore iuris ciuili secundū qz in ea Bar. exorditur. alias aut si actor sciret eū detinere z ageret: ca- deret a cā. que sentētia secundū Jo. fab. potest esse vera in his qui noie alterius detinent. vt in colonis propter quos inuēta sunt illa. l. i. §. sic in alijs. puta si rem apud te deposuisssem vel tibi commodassem et eam vendicare clarum esset qz non habet locū illa. l. i. §. quoniam mutata sententia subdit Jo. fab. hic qz in omni casu detinens qui habet facultatem rei restituende te- netur et potest conueniri nisi nominet actorem et dominum in iudicio. et dicat se velle rem defendere. quia tunc bene proces- detur secundū formā. d. l. i. §. Adde istis qz ange. in. l. pōpo. §. is qui precario. ff. de acqui. pos. dixit fm Jmo. in. d. §. quod si su- per. qz tūc demū cōtra simplicē detētorē agi potest reali. quā- do dubitatur an ipse possideat vel detineat. et in hoc cōcordat cū verbis Jo. fab. supra relat. subdit postea ang. qz demonstra- to per eū qz merā detētionē habet debet absolui ab observa- tione iudicij. Et subdit qz poterit etia sivelit dñm nominare in iudicio. et eū defendere per. d. l. i. §. fm Jmo. i. d. §. is qui precar- io. et melius dixit qz immo ad hoc vt veniat absoluehdus detē- tatoz debet oīno noiare dñm in iudicio si vult euitare iudicijs p. d. l. i. §. vbi est bñ debet qz de necessitate importat. l. sepe an- 101 dñi cesare. §. de of. pñ. et. l. i. §. C. de pig. ¶ Aduerte tñ qz illd qd dixit qz ptra detētorē datur re ien. pcedit nisi vere possides- offert se liti. quia tūc talis detētorē nō poterit pueniri. Ita vo- luit no. Jmo. in. c. cū super in gl. cōsulerit extra de sen. et re ien. 102 di. et Jmo. in. l. sepe. ff. de re iudi. in vltima carta. ¶ Qualit̄ autem fiat executio in re ien. intētata cōtra nudū detentatōrē ponit Bal. in aut. ei qui. C. de bo. aut. iudi. pos. in. viij. col. et ibi 103 dicit qz actor mittetur in illā afininam detentationē. ¶ An autē sententia lata contra istum alieno nomine detinētē. puta contra colonū facta exequi. et re ad actorē trāslata faciat prin- diciū dñi saltem in possessione ponit bar. in. d. l. i. §. vbi in rē ac. in. iij. col. ad si. et ibi post Jmo. determinat qz nō. de quo eti- am p Bal. et bar. in. l. officium. ff. de rei vendi. et bal. et Jmol. l. peregre. §. quibus explicatis. ff. de acqui. pos. et bal. in. d. l. i. §. in. x. q. ¶ Et ex predictis omnibus habetis conclusiue qz re ien. datur contra illum qui naturaliter z cuiuslibet possidet vel naturaliter tantum. item contra eum qui tantum detinet. ¶ Quid ergo si aliquis non possidet nec detinet habet tamē fa- cultatem rei restituende quia potest rem habere quando vult an possit conueniri re ien. de hoc habetis glo. no. quod sic in l. pōponius. §. si is qui precarie in gl. si. ad quā se remittit bar. in. d. l. officium. Adde tamen qz contrariuz tenet bal. in. c. quo- nia frequenter. §. qd si super in. vi. col. vt lit nō cōte. Ultimo du- 104 bitat hic doc. ¶ an re ien. ppetat ptra ciuili tñ possi. dubiū

facit qz civiliter possidens non habet facultatē rei restituende,
qz ipse nō possidet nec detinet re. ergo vñ qz nō possit teneri p.
d. l. officii in fin. gl. tangit qz nō firmat in d. si is qui precario
et glo. in d. l. ij. C. vbi i rē actio in glo. i. disputat arguēdo ad p.
tes qz postmodum nihil firmare vñ. sed gl. in rub. ff. de rei ven.
expressse firmavit qz sic. l. qd rei vendicatio ppetat cōtra tantū
civiliter possidentē. qz istud tenent cōter doc. hic. vñ. Ric. d. nea.
Jo. fab. Ang. de are. 2 bar. in d. rub. ff. de rei ven. 2 bar. in d. q.
his qui precarij. 2 bar. in d. l. ij. in vl. col. et ibidem bal. in. iij.
col. l. i. q. 2 p hoc dicit oēs esse casū in l. cuiusqz. §. si. fund.
ff. de vñ. 2 in l. iij. §. si. ff. ad echi. de quo etiam videte per do.
Ant. de bu. in. c. i. extra de re iudi. 2 in d. c. qm frequēter. §. qd
si iup extra vt lit. nō cōte. p Bal. in l. cōfētāneū i. v. col. C. quō
2 qñ iij. p Spec. in tit. de ac. emp. §. sequitur. vñ. sed nūqd per
ang. in repe. l. si quis vi. §. dñia in. xvi. col. ff. de acqui. pos. per
Ang. 2 Jm. in l. serui noie. ff. vñ. cap. 1 Et aduerte qz si iste
civiliter possidens habet facultatē rei restituende tunc res est
plana qz potest fieri executio contra eū. si vero non habet facul
tatē rei restituende. tūc secundum Jo. fab. hic si petitur ius qd
civiliter possidens dicit se habere in re. 2 tūc illud ius restitu
re. vñ. melius illud ius pmittere. et ad hoc qz in sola civili cas
dat restitutio allego glo. no. l. permittit in. §. species in glo. si. ff.
de acqui. pos. cum illa restitutio possit solo verbo fieri. Reperto
tamen qz Bal. alibi in aut ei. qui. C. de bo. aut. iudi. ix. col. d.
git 1 qz in reiven. intentata contra civiliter tantū possidentem
fiet executio hoc modo qz inducetur actor in fundum non cor
poraliter detentaturus sed perinde civiliter possessorus. alle
gat no. in d. l. ij. C. vbi in rem actio. et ad hoc quod pro sola cis
uili consequenda possit iudex mittere in pos. tenet et probat ip
se. Bal. in d. l. ij. in. iij. col. in. i. q. et ibidem refert Guil. de cu. 2
tenent qz si civiliter possidens non habet facultatem rei resti
tuende debet prestare cautionem. qz si res ad eum perueniat.
qz eam restituet sicut cū agitur ad seruum qui est in fuga. l. si
a bonefidei. et. l. si non custodiendus. ff. de rei ven. licet bal. ibi
dicat qz ille. l. i. loquitur in re mobili in qua bene prestatur cau
tio de qua supra. secus est secundum eum in re mobili. cum il
la se exphbeat et iudex possit mittere in pos. civilem. ¶ 1 2
quid autem sententia lata contra civiliter possidentem pñdi
cer naturaliter possidenti habetis glo. qz nō in d. l. pōpo. in. §.
si is qui precario i gl. si. ad si. et ibi Bar. in si. de quo etiam per
Ang. in pñlegata repe. l. si quis vi. §. differentia. de acqui. pos.
in. xvij. col. ¶ 1 2 An aut possidens civiliter tantum possit ipse
intentare reive. dic qz sic ita est glo. no. in l. clam possidere. §. q
ad nundinas. ff. de acqui. pos. in glo. si. magna in verbo nec clā
post medium. et ibi Bar. in vl. col. ponit etiam Bar. in l. i. §. in

terdictum. ff. vñ. pos. et ista sufficiant quantum ad ea que req
runtur ex parte rei. et consequenter per ista sit expedita hec no.
materia rei ven. ¶ Glo. in verbo corporalem que secundū oēs
dñt ter. debet precedere aliam glo. in verbo possideat quā. §.
proxime legimus. sed ego habeo causā psequendi. nō est ta
menvis in hoc. hec glo. vult qz in corporalia non possunt vñ
110 cari. 1 et sic habetis qz rei vendi. non datur ad incorporalia
illud tamen limitabitur nisi incorporalia veniēt accessorie ad
rem corporalem. puta si peterem castrū cum iuribus 2 pertine
tis fm Jo. fab. hic in. iij. q. prin. quam ponit in materia reive.
allegat Jm. in. c. cum ad sedē. extra de resti. spo. Ad do qz ad
hoc bene facit. l. i. §. hoc interdictum iuncto. §. si fundus. ff. de
vi et vi ar. vbi licet illud interdictum non detur nisi pro rebus
immobilibus. tamen datur etiam pro rebus mobilibus in cō
sequentiā venientibus. et ita per istas. l. tenet Jo. de Jmo. in. c.
examinata extra de iudi. motus etiā per ibi no. et per no. p Jm
no. in. c. cū venerabilis. extra de relig. domi. de quo etiam per
Ang. in repe. l. si quis vi. §. differentia. ff. de acqui. pos. in. xij.
111 col. 1 et qz valeat dictus libellus. peto castrū cū iuribus 2 per
tinentijs tenet Bal. in l. edita. C. de eden. in repe. paduana. in
xix. col. ¶ Glo. fin. in verbo dicat. vult qz reus non consentit
rei ven. non habet necesse probare se dominum immo nec al
legare. quia actor non probante reus est absolvendus etiam
si nihil ipse prestiterit. d. l. qui accusare allegata in glo. de quo
tamē dicite vt plenius per doc. ibi vbi est materia. et ibi p bal.
Ex cuius dictis posset hec gl. multipliciter limitari sed vos di
cite fortius qz immo etiam si reus assumpsisset in se onus pro
bandi et arctasset se ad probandum de iure suo. et non proba
ret qz tñ propter hoc reus non deberet condēnari nisi actor ex
aduerbo de iure suo probasset gl. est no. in l. circa. ff. de pba. in
112 glo. si. quam glo. Bar. ibi no. et reputat mentitenendam. 1 et
qz reus possit in se onus probandi assumere est etiam gl. in l.
si. in verbo scripturam. C. de fal. 2 gl. no. l. c. ex insinuatione. et
tra de procur. in glo. si. in verbo probare. magis tamē caute fa
ceret reus secundum Ang. de are. hic si a principio nihil faciat
donec viderit an actor probauerit intentionem suam vel ne et
tunc contra eum exceptiones suas paret vt. l. exceptionem cū
ibi no. C. de proba. et ad gl. illam in d. l. circa vide no. per Bal.
in l. cum papinianus in. iij. col. C. de sen. et interlo. em. iudi. et
Bal. in l. frustra. C. de proba. 2 ibi etiam no. subdit bal. 1 qz in
113 causis summarijs in quibus iudex habet maiorem pñtē. po
test iudex statuere terminū ad probandum tam actori qz reo. et
vtrumqz astringere onere pbandi qd no. et p ista sint expedit
114 oēs glo. huius. §. nostri cū earū materijs. ¶ 1 Extra glo. doc.
a hic ponit qualiter formadus sit libellus in rei vñ. Antea tñ

si ¶ In rei
vñ. Quid do.
alex. d. iij.

in pñ. c. x. c. c.
in. ij. pte. et i
pñ. xxi. i. vii
col. i. i. pte. z
quid dicit de
beat i tali li
bello. vide p
eñ in pñ. xci.
ff. c. pte. z i
d. pñ. c. x. c. c.
l. iij. col. ea.
pte. z qualis
agat i reye.
vide p eñ in
c. x. c. c. l. iij.
in. i. col. ea.
ij. parte.

Nullus
sed qro nun
qd qñ libel
lus est i tept
pbatōes di
cū esse i tepte
ad hoc vt in
alio iudicio
pducit vel re
peti possint
vis do. alex.
de imo. i. pñ.
xxv. iij. i. vj.
col. in. i. pte.
z in pñ. lxxv.
v. iij. in. vi. co.
in. iij. pte. vj.
pñ. etia nū
quid alia a
cta in defecu
ta valeant.

veniam ad formatiōē specificā non omittā aliqua generalia
ad intellectū eorū que in libellis cōter apponi p̄suerunt vel
debent. In primis igitur adduco in mediū verba illa magi.
Bar. in. l. si prius. ff. de oper. no. nū. in. x. col. in. ver. v. op. q. con
fessoria d̄y p̄poni verbis zc. vbi no. dixit aduertendū esse. t
q̄ sicut arg. logicorū habet maiorem p̄positiōē minore z cō
clusionē. et ex istis effectualiter consiluit argumētum ita apud
legistas libell^o effectualiter debet ex tribus cōstare. primo ex
narratione facti et illa habetur pro maiore. secundo ex cā siue
ex medio cōcludēdi et illa cā est loco minoris p̄positiōis. ter
tio ex ipsa p̄clusionē. Et quēadmodū apud logicos ex minor
sequitur necessario cōclusio argumētū. ita ex dicto medio cō
cludendi sequitur necessario cōclusio libelli. Oportet ergo fa
ctum taliter narrari q̄ ex eo aliqua cā resultet. et i cā in sit me
diū concludendi et deinde concludatur. Quantum est ad p̄mū z
secundum et dicite breuibus q̄ factum debet aperte et con
gruenter narrari z p̄sumodum talis cā exp̄m̄i ex qua sequi
tur conclusio et ex qua possit actio resultare. et ideo dicit bar.
in. l. certi conditio in p̄m. ff. si cer. pe. in. i. col. t q̄ semp in li
bello est attendendum mediū concludendi. Et q̄ ad cognoscē
dū diuersitatē actionis debemus inspicere medium concludē
di. idē etiam no. Ang. in. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acqui.
pos. ad fi. l. i. vi. lec. z Barto. l. i. ij. ad fi. C. de peti. here. z do. Ant.
de bu. in. c. si. in. v. no. extra de iudi. z idem do. Anto. i. c. ex par
te el. i. in. v. z vi. no. extra de fo. cōpe. z bar. in. d. l. si prius. in. x.
col. Et p̄opterea dixit gl. no. l. i. in p̄m. ff. de eden. in glo. mas
gante medium quod si peterem a te. x. q. rex est in franciā.
vel quia ego sum hic. ista cā esset inepta et sic libellus non pro
cederet. Adde similem glo. in. l. ij. §. circa in gl. i. magna. ff. de
doli. excep. t Et aduerte diligenter q̄ quando cā inepta est ex
p̄ressa in libello libellus est ipso iure nullus et etiam parte non
opponente. ita voluit no. bar. in. l. edita. C. de eden. in. iij. col.
ad fin. allegando no. in. d. l. ij. §. circa. et idem tenet bal. in. d. l. i.
edita in repe. paduana. in. xvj. col. et do. Anto. de butr. in. c.
dilecti. extra de iudi. et facit. quia quando actor exp̄m̄it causā
sā in neptam. alio casu constat de euidenti calumnia libellans
tis q̄ non est qñ cā non exp̄m̄itur. z ad hoc bene facit tex. in
cle. cōstitutione in glo. verbo de nouo extra de elec. licet cōtra
riū teneat s̄ulg. in. d. l. i. in p̄m. z in. d. l. edita. ¶ Unū tamē
perpetuo tene mēti q̄ si iudex videt male actum ex vna cā. tñ
ex actis apparet q̄ potuisset ex alia cā bñ agi. q̄ licet ex illa cā
nō possit cōdēnare. tñ d̄y in snia iudex referuare ius illud agē
di ex illa alia cā. ita voluit no. bar. in. aut. sed z si quis in. ij. co.
C. de secū. nup. z hoc reputat ibi bal. esse no. dignū. ¶ Unū
etiā perpetuo no. q̄ si agēs deducat ynā causam. z p̄bet aliam

q̄ licet non possit sequi condemnatio in petitorio tunc bñ pos
set sequi condemnatio in possessorio. ita ling. dixit Bal. in. l. h.
l. i. col. C. de anna. excep. z ibi etiam Ang. Aduertendū est etiā
secundum doc. in. d. l. i. in p̄m. ff. de eden. t q̄ in actione reas
li causa p̄xima et immediata ex qua oritur ipsa actio. puta
rei vendi. est dominium. t causa vero remota est ipse contra
ctus ex quo acquiritur dominium. In actione vero personali
causa p̄xima et immediata actionis est obligatio. causa ve
ro remota ex qua oritur obligatio est contractus. prout etiā di
xit gl. no. in. l. et an eandem. §. actionis in verbo singule caus
se. ff. de excep. rei iudi. et communiter concluditur per doc. in.
l. i. in p̄m. post glo. no. ibi t q̄ in reali sufficit exp̄m̄ere causā
sā p̄ximam scz dominū. non autem requiritur q̄ exp̄m̄atur
causa remota scz ipse contractus. t In p̄sonali autē necesse est
q̄ exp̄m̄atur cā remota. si ipse contractus. de vtroz videt eē
casus in. d. l. et an eandem. §. actiones et in. c. abbatē sane de
rei iudi. in. vi. et ita tenet bar. et alij. d. l. i. in p̄m. et bar. in. d. §.
actiones. Et est ratio diuersitatis secundum Cy. in. d. l. edita
in ver. ij. iuxta hoc. t Nam actio realis semper est vniformis
et eiusdem nature a quocunq̄ contractu habuit originem. §.
actio personalis potest esse diuerse nature. nam quedā est bo
nefidei quedam stricti iuris. idcirco interest rei conueni
q̄ in actione personali exp̄m̄atur causa remota scilicet ipse cō
tractus vt cognoscat an cōueniatur ex contractu stricti iuris
an vero ex contractu bonefidei iuxta. d. l. i. in p̄m. z hoc etiam
visus est sentire Bart. post Sui. de suza. in. d. §. actiones in. l.
col. ¶ An autem in actione personali sit etiam de necessita
te causa p̄xima scilicet ipsa obligatio exp̄m̄enda. z licet glo.
p̄realligata in. d. l. i. in p̄m. visa sit tenere q̄ sic. communiter
tamen tenetur cōtrarium vt ibi tenet bar. et alij. eo quia si cau
sa remota exp̄m̄atur. s. contractus ipse libellus postea p̄ressi
ptiue concludet q̄d satis est. l. oēs. §. lucus. et ibi Bar. ff. que
infr. au. cre. nam ius p̄sumit q̄ si vendi z tradidi tibi librum.
q̄ tunc fueris mihi obligatus ad precium. z q̄ etiam de p̄es
senti sis mihi obligatus nisi cōtrarium p̄betur arg. l. i. in fi.
et. l. siue possideris cū ibi no. C. de proba. t Et vltra p̄dicta qua
lia debeat esse hec causa que est exp̄m̄enda in libello actionis
p̄sonalis vide do. Abba. panor. in. c. i. in. l. col. ad fi. d. libel.
ob la. Et aduerte q̄ quando in libello exp̄m̄itur causa p̄xima
vel remota. d̄y ita exp̄m̄i q̄ non habeat vim alicuius nega
tionis circa ipsam obligationem. vnde si dicerē in libello peto
ate cētum. quia illa tibi mutauit ad ea fuisi mihi obligat.
ista verba fuisi obligatus habet negationē annexā q̄ de p̄es
senti nō es mihi obligatus et sic habet negationē annexā cir
ca ipsam obligationē. pñ libellus non p̄cederet nisi ad iudicē.

es de pñti mihi obligatus. Secus esset si solum diceret peto
decem q: tibi mutui. ista enim verba q: mutuam nō habet
negationē annexam circa obligationē ipsam. Ita nō dixit Cy.
in d. l. edita in. iij. q. pñ. et Bart. qui Cy. refert in l. certum. §.
pe. ff. de confes. et Bal. in d. l. edita repe. paduana in. xvij. col.
¶ Quid autē si libellus proponatur generaliter nulla caus
sa expressa an procedat si non opponatur a parte glo. pñalle
ga. in d. l. i. in pñ. tenet q: sic illud ibi. firmat Bar. in. viti. col.
et dicit esse tex. de hoc in. l. si. C. de anna. excep. et ibi etiam sen
tit glo. i. mag. ad fi. et dicit Bart. hoc etiam expressum probari
in. d. c. abbate sane de re iudi. in. vi. ¶ Et aduerte diligenter
q: ista exceptio libelli non continentis causam specificam nō
potest opponi nisi ante lit. conte. nō autem post Ita voluit val
de nō. Bar. in l. exceptionem in. iij. col. C. de proba. ¶ Item
aduerte q: reus i oppōnēda huiusmodi excep. debet esse inli
tum cautus. Nam debet simpliciter dicere q: libellus nō pos
cedit ex eo quia generalis et obscurus et non habens causam
specificam. non autem debet petere declarari libellum aut pe
tere ab actore q: exprimat causam. quia isto modo iſtuet acto
rem. et isto casu iudex non debet dicere q: libellus declarē
sed debet secundum exceptionē oppositam a reo pronuncia
re reum non teneri respondere libello et absolueri illum ab ob
servatione iudicij. et condēnare actore in expēsis. iuxta. l. i. §.
i. cum ibi nō. post glo. ff. si mē. fal. mo. di. r. c. examinata. extra
de iudi. ista sunt nota. verba spec. in. ti. de libel. conceptio. §. fi.
ver. sis cautus. et idem voluit do. Anto. de bu. in. c. si. extra de
libel. oblat. et idem nō. pau. de cast. in. d. l. edita. circa finem.
¶ Circa conclusionem libelli dicite illa que requiruntur de
necessitate in libello. Nam habet necesse actor in libello con
cludere puta dicere. quare peto reum. condēnari. vel equipol
lentia verba. l. si. C. de fideicom. liber. iudex enim non interpo
nit officium suum nisi quatenus petatur. l. iij. §. hoc autē iudi
cium. ff. de damno infec. et. l. vt fundus. ff. communi diuidun.
Et dicit hic Ange. de are. ¶ q: in libello est semper diligenter
aduertendum ad conclusionem. cum secundū eū conclusio sit
ea que regulat ampliat declarat et restringit ipsum libellū. al
legat Innocen. in. c. super litteris. extra de rescrip. et Bart. in
l. aurelius. §. Stich. ff. de liber. lega. Et ibi Barto. dicit q: ex cō
clusionē libelli apparet qualiter precedentia intelligantur. et
Inno. in dicto. c. super litteris dicit. ¶ q: qñ vnū narratur in li
bello et aliud concluditur. q: isto casu debet potius inspicī cō
clusio. et dictum istud Innocen. refert etiam Bal. in dicta. l. edi
ta. in repetitio. paduana in. xi. col. et Angel. in consilio. xvj. in
cip. pro decisione questionum in. i. colum. in fi. Et adde q: quē
admodum in libella debet attendi conclusio et non narratio.

a ¶ In expē
sis. Et hoc
idē tenet fe
ly. in. c. signi
ficatib. i. iij.
col. s. quita
dclaratio. §.
lib. obla.

Ita eodem modo in exceptionibus secūdo do. Abb. panor. in
c. parte B. in. ij. no. de fo. compe. post fede. de se. in. pñ. xxiij.
et q: conclusio tñ attendatur est tex. fm q: ibi pulchre declar
at Bal. i. l. iij. ad fi. C. de petitio. heredita. ¶ q: si in libello pñ
datur per duo diuersa media q: libellus non pñce. et si a par
te excipitur ante lit. conte. si autem vna esset conclusio licet es
sent due cause cōcludendi. tunc bene procederet libellus cum
libelli conclusio sēper sit spectanda. allegat Innocen. in. d. c. super
litteris. Et alibi dicit Bal. in. l. domum in. i. col. C. de reuendi.
¶ q: si in libelli narratione et in eius causa apponatur verbū
generalissimū et latissimū q: illud debet intelligi et restrin
gi secundum conclusionem q: que in libello semper debet atten
di. subiūgens quod si sicut declaratur conclusionem ita cō
clusio conclusio declarat causā ¶ Et adde q: conclusio non solū
debet attendi in actionibus vt. §. dixi. sed etiam in exceptionibus
secūdo Bal. in. l. cum vltra. C. de nō. nūme. pecu. ¶ Et dicit nō.
Bal. in. l. consentaneū. C. quomodo et quando iudex. in. iij. col.
in. i. q. post vltimum nō. quod si in narratione apponatur ali
qua verba necessaria que postmodum in conclusione omittū
tur. q: iussit. quia ex narratione inferatur conclusio. et de hoc
dicit esse tex. nota. in. d. c. abbate sane. Et hoc dicit facere con
tra poteros aduocatos qui litteras et syllabas aucupātur.
¶ ¶ Unum etiam diligenter nō. q: si actor in libello solum pe
tat actionem pronuncari sibi competere. q: procedit libellus
et est idem q: petere reum sibi condēnari. Ita voluit valde nō.
Bart. in. l. si finita. §. eleganter. ff. de dam. infec. in. v. col. q: dicit
etiam bene nō. et intellige vt ibi per eum et illud dictum alijs se
quantur ibi. ¶ Circa tamen illud quod dixi conclusionē de
necessitate requiri in libello aduerte. quia gl. in. c. quia pñsus
latus. i. q. iij. videtur sentire prima opi. magis cōmuniter tenet
vt late examinat do. Anto. de bu. in. c. examinata extra de iudi.
et ibi refert opi. multorum. Illa tamē glo. posset saluari in
sente possessoris recuperande. quo casu in odiū violenti in
satisforis procedit libell' ab ipso cōclusionē fm Imol. sub dubio
tamē forte in. d. c. examinata. vel potestis et melius dicere fm
bal. in. d. l. edita in repe. paduana in. xv. col. q: glo. in. d. c. quia
pñsul. velit libellū procedere quādo vltra narrationē appona
tur aliquod pregnans verbū sonans in cōclusionē. et tñ pce
dat libellus. vt q: dico conqueror de ticio qui me spoliavit tñ
possessio. vel conqueror de ticio cui mutui. x. nō restituit nā
verbū conqueror habet vni cuiusdā cōclusionis. et ita loquatur
illa gl. Secus si simpliciter narrata esset spoliatio fm eū. Et ex
istis solut. potestis elicere duas limitatiōes ad cōm. opi. de q:
§. q: habet. q: conclusio de necessitate requiritur in libello. ¶ ¶

a ¶ Cōclus
sione. Sed
si conclusio sit
gnalis. vide
do. Alex. de
imo. in. pñl.
exci. in. viij.
col. in. l. pñs

a In criminalibus ad dedo. fra. rei. l. oim. c. d. testa. q. p. clusio i criminalibus potestatu p. d. b. sup. q. b. oibz et singulis.

tio limitate dicta comunem opi. et multu no. vt non procedat si libellus offertur in presentia principis. quia tunc sufficit factum narrare absq. conclusionem. istud est quod signater z multum egregie voluit Inno. in. c. j. extra deli. cote. z de hoc singulari dicto Inno. facit mentionez Ang. in. l. oim. c. de testa. z cu eo simpliciter transit. **¶** Quarto ex primo limita predictam comunem opi. vt no procedat in criminalibus in quibus bene procedit libellus sine conclusionem fm Bart. in. l. quid ergo §. pena grauior in. ij. col. ff. de his qui no. infa. z Bar. in. l. libellorum in si. punci. ff. de accus. z Bart. in. l. ij. §. si publico. in. iij. q. ff. de adul. z Cy. et bal. z Salp. in. l. in causis post glo. C. de accusa. et Cy. in. l. nec exemplum. C. de fal. et bal. in. l. et si seueris or. in. iij. col. C. de infa. et bal. in. l. si quis se. C. de accusa. et bal. in. l. certi conditio in prin. ff. si certum petatur. et Ange. in. d. l. edita. Et isti mouentur per plures rones. quas videte ibi per eos. inter ceteras bart. in. d. §. pena grauior. allegat hac rone na in iudicijs vel causis criminalibus agitur de vindicta publica. l. i. citatio. §. quod illicite. ff. d. publica. quo casu iudex ex officio suo potest et supplere et procedere nemine petente. l. co. gruit. ff. de offi. presi. et no. bar. in. d. l. iij. §. hoc autem iudiciu in. ij. oppo. ff. de d. infec. et ideo conclusio omilla nihil habet nocere. et per hanc rone in fert no. do. An. de bu. in. d. c. examinata. q. in oibus casibz in quibus iudex potest supplere ex officio de quibz plene per bar. in. d. §. hoc aut iudiciu. no requiritur conclusio in libello. ideo tunc si conclusio esset inepta nihil noceret qui iudex posset sup. narratione facti formare sententiam. et hoc est bene menti tenendu et ideo no. idem do. An. to. in. c. j. de lit. contes. subdit etiam do. Anto. in. d. c. examinata ad limitatione predictae cois opi. q. vbi agitur de re spiritus li. vel vbi agitur inter religiofos vel vbi factu cora papa pponitur conclusio. de quo tamen dicite vt ibi per eu. **¶** Vtru autem in libello q. proponitur a reo. et sic in libello exceptionu requiratur conclusio videte Bar. per multa iura cocludentez q. non in. l. i. in prima allegatione in. ij. col. in. fi. ff. de excep. et bal. in. d. l. edita in repeti. paduana in. xvi. col. et Ang. in. l. emptor. C. de prescrip. longi tempo. et do. Anto. de but. in. c. extra de lit. testa. **¶** Aduertatis tñ circa dicta ad aliquas quotidianas clausulas quas valde vtile est apponere in libello z interdu est necessarium. **¶** Vtile est ergo in conclusione libelli apponere clausula ista. peto reu conuentu condenari ad bandu et soluendu. et ita cogi copelli tñ q. b. bar. in. l. i. de exec. rei iudi. tener clausula ista esse eo mo in libello necessariā. et ibi dicit per illu tex. quod si aliquis in libello peteret tñ cogi et copelli. et non peteret condenari q. libellus no pcederet. et idē tenet Bar. per illu tex. in. l. si cu nlla. ff. de re. iu. z idē tenet Ric. de uen. l. i. §. si.

ff. de vul. et pup. Contrarium tamen tenet Bal. in additione Specu. in titu. de sen. in. xviij. col. i. et contrarium tenet. d. Anto. de but. in. c. examinata. extra de iudi. in. ix. col. i. ver. sed est dubium. vbi dicit q. talis libellus sustinet. eo quacitate intelligitur petum condennari. ex quo alias non potest peti cogi. argu. l. illud. ff. de acquiren. heredi. et idem videtur sequi Joan. de imo. in. d. c. examinata. z idem tenent Jmo. et Ra. Cuma. in summa in punci. per illum textum. ff. de re iudi. prout eos refert Ange. de are. hic qui circa hoc plurima verba effundit. et ista secunda pars contra Barto. videtur esse communior. et de iure magis vera. pro qua facit optime. quod vult ipse Bar. post antiquos in. l. et ex diuerso. §. i. in. i. col. ff. de rei vendi. **¶** Vbi dicit quod eo ipso quod agens petitione hereditatis vel rei vendi. agit ad restituta. rei videtur petere q. iudex pronunciet et ipsum heredem vel dominum. quia istud est antecedes no. q. si iudex hoc non pronunciaret expresse scilicet agentem esse dominum videretur pronunciare tacite condemnando ad restitutionem. et hoc idem sequitur Jmo. post doc. in. c. ij. de libel. obla. pro hac etiaz parte optime facit glo. la. vbi dicit no. in. c. constitutus ante finem in. versu. iuxta ratam extra de re. lig. domi. que no. vult q. vbi quis petit rem fibi restitui z ad restitutionem illius rei obtinendam erat primo necessaria rescissio contractus cuius occasione reus rem tenet satis videtur petendo restitutionem rei peteret rescissione contractus q. erit preambula. ideo secundum do. Anto. ibi **¶** si minor tanq. lesus in contractu puta venditionis petit rem quam vendidi sibi restitui satis videtur petere per restitutionem in integrum. id est rescindi contractum. pro effugiendis tamen his amaritudinibus vtile erit clausulam illam apponere. dicit tamen su. pra. eo. §. i. ij. col. proxime precedenti **¶** q. si actor in libello solū peteret p. nunciare actionez sibi copetere esset idē q. b. petere rei sibi codenari. et ita retuli velle not. Bar. in. l. si finita. §. ele. gater in vlti. col. ff. de d. infec. **¶** Dicit etiam Bar. in. l. i. c. de execu. rei iudi. ad finem se putare **¶** q. si libellus in libello vtaf. istis verbis peto reum cogi et compelli et ad predicta codennari q. libellus sustineretur non obstante preposteratione. idē etiam tenet Bar. in. l. i. si cum nulla. ff. de re iudi. de quo etia per bal. idē tenentem in. l. conuenticulam. in. v. col. C. de epi. z cle. et Bal. in prima constitutione codicis. §. quibus. et Bal. i. auc. dos data ad fi. C. de dona. ante nup. et Bal. in. d. l. i. c. de execu. rei iudi. et de clausula partem condemnatam peto cogi et copelli. videte bal. in. l. vniu. ff. si ce. pe. **¶** Vtile etiam est imo necesse. in conclusione libelli adijcere clausulam et peto in expensis ipsum reu condennari q. si clausula ista non apponatur i libello licet iudex possit ex se s. suo officio condennare victu i expensis.

que facte fuerunt post litem contestatam in tra. l. ediles. §. i. ff. de ed. edicto. tamen si iudex non condēnat nihil potest sibi imputari nec p hoc tenetur victori ad interesse propter omisā condēnationē expensarū illa est determinatio Bar. post Dy. in l. iij. §. hoc aut iudicū in pe. col. ver. v. querit Dy. vtrum. ff. de dam. in fec. et Bar. in l. propter andū. §. sin autē aliter utra ad fi. c. de iudi. vbi dicit q debemus esse cauti vt in libello petamus reum condēnari in expensis facis et faciēdis vsq ad finem cause prout etiam sentit glo. in c. fi. in glo. fi. extra de rescript. et idē tenet Bar. in l. non quicquid. §. i. ff. de iudi. et eum Bar. transit etia do. Anto. de bu. in c. finem litibus. in antepe. col. extra de dolo. 2. conti. et ibi etiam pe. de ancha. et ibi etiam pau. de lra. in. iij. col. 2. vide Spe. in ti. de offi. iudi. §. deferunt. ver. hoc aut Inno. i. c. gratis. extra de resti. spo. Bal. in l. si post glo. in pe. c. qñ puoc. non est necē. et bal. in l. sanz. cimus. C. de iudi. in. iij. col. in. viij. q. et in l. i. in vlti. col. ff. de aris. om. iudic. et vide Jmo. post alios in l. paulus. la. i. ff. de re iudic. et glo. no. in l. i. si quis missum. §. iudex. ff. de dā. in fec. in glo. sing. in verbo ante iudicium. Dicit tamē multū nota. bal. in d. l. propter andū. §. sin autē alterutra. in vlti. col. qñ quis requiritur petitio facta a parte ad hoc vt iudex possit et teneat condēnare in expensis q tamen credit q sufficeret implicita et tacta petitio. vnde fin enim. si reus vel actor petit pro sententiam ferri sub ista indefinita peti. includeretur causa principalis et expensarū quod bene notā. f. Multū etiam esset vtile apponere semper in fine libelli clausulā illā valde salutārē super quibus omnibus et singulis peto ius et iusticiam mihi ministrari. de qua habetur per oēs in. c. iij. dilectus extra de ordi. cog. post. Jmo. 2. hosti. ibi. et ibi est tex. in prin. in verbo. iusticiā sibi fieri postulabat. sed est textus in. c. ij. extra de offi. ordi. in ver. petent iusticiam. et textus in. c. a. extra de offi. dele. quem no. do. Abb. panor. in. i. no. et ibi etiam do. Anto. de bu. 2. Jmo. et tex. in. c. ecclesie sancte marie el. i. extra vt lit. penden. et ibi do. Anto. de bu. Et dicit Abb. in. c. fi. in. fi. de ius reituran. qñ actor in libello appositū ista verba se petens sibi per predictis sibi ius et iusticiam ministrari dicitur iudicē interpellasse et sic poterit iudex supplere et impartiri officii sui nū et si a'iter a parte non petatur quod not. Et in ista clausula est quēdammodū est i herba betonica fin do. Ant. 2. do. Abb. panor. in. d. c. cū dilectus in pe. car. magna in. xxxij. colū. reuerentem Jac. cald. ibidem dicentem se alias in. q. de facto contingente obtinuisse per illam quotidianam clausulam. peto mihi iusticiam ministrari. f. qñ si actor in libello intentauerit petitiorum et possessorium. et concludat expresse in possessorio et addat in fine libelli clausulam illam petens sibi iusticiam mi

a Mini
strari. videū
de. d. Jaso.
may. l. i. pe
tes. C. d. pac.
vbi pleni. 2
frā. are. in l.
edita. C. de e
ad. ai. l. certi
§. si nūmos.
Aut. et. d. in
fin. ff. si cer
pe. 2. ad hūc
q ibidē ad
eū dixi iap.

ministrari q poterit postea super petitōis probationes indacē
re. et super eo poterit per iudicem pronunciari. quia illa claus
sula potest vtriusq scilicet et petitōrum et possessorium comp
lecti. et hoc dicit Ange. de are. hic esse valde singulare in pras
ctica. Et est ista decisione refert ibi do. Abb. panor. posse inferri
q ibi ex narratōne facti possunt elici plures actiones quas
tum alique sunt apte alique sunt inepte. et si fiat conclusio in
eaque est inepta et apponitur clausula illa petens iusticiam
sibi administrari. q valebit libellus et sustentabitur ex apta
actione et super apta actione poterit fieri probatio et sequi cō
dēnatio. ad hoc dicit bene facere dictum illud no. Jmo. in
c. in presentia in fi. extra de renuncia. vbi dicit q si iudex in sen
tentia exprimat duplicem causam. et vna sit contra aliam se
cundum q sustentabitur sententia ex causa que est secundam
ius et alibi dicit Jo. de imo. an. l. qui rome. §. duo fratres. ff.
de verb. obli. q istud dictum Inno. legisse cōmuniter ignorat
sed istud idem dicit apud legistas Bar. in l. iij. §. ignominie. ff.
de infam. immo. plus dicit Bal. in l. circa fi. c. de ma. vind.
velle singulariter Jmo. in. d. c. in presentia q si iudex in sentē
tia dicat quia per tales testes probatum est iudicium esse debito
rem. ideo eum condēno q si tales testes dicunt se nihil scire
q tamen sentētia valet que teneret nulla causa expressa. f.
Et per supra scripta scilicet per clausulam illam salubrem peto
mihi iusticiam ministrari dicebat Ange. de are. hic vñ quod
reputat ipse perpetuo notandum. q quādo ignoras que actio
vel quod remediū debet tibi competere. vel quomodo debes
concludere in libello vel quia factum sit multum intricatum.
vel propter multitudinem factorum vel dubietatem iuris cō
siliū est q factum diligenter narres. 2 postea nihil specificū
concludatur. sed loco specificē cōclusionis apponatur simpli
citer in fine libelli clausula illa. super quibus omnibus et sin
gulis peto ius et iusticiam mihi ministrari simul diuisim cor
poratim et alternatiue. singula singulis congrue referendo.
et omni modo meliori via et forma. 2c. nā talis clausula est tē
te potentie 2 tante importantie q videtur deducta omis actio
et omne remediū competens et resultans a narratis. d. c. cū
dilect. de ordi. cogni. quia si dicta clausula operatur q super
omnibus narratis possit probari et iudicari. etiam quādo est
facta conclusio in specie in aliquo narratōrum et inepte. vt su
pra retuli secundum. d. abb. panor. post Jo. cald. certe multos
magis quando in specie in aliquo narratōrum non concludi
tur et de clausula omni meliori modo vide do. Alexan. in con
silio. cy. incipi. in causa et lite vertente in. iij. volu. cum con
cordia. et f. ad predictam clausulam peto mihi ius et iustici
am ministrari vltra preallega. vide bal. i. repetitio. l. incerti. C.

a Cēdm
ius. ad hūc.
are. in l. i. si ce
plagia. ad
fi. ff. d. hūc
obliga. 2. l. i.
tute. l. i. co.
de acquirē.
posse. 2. do.
Bar. fori. in
c. fil. claus.
cipien. v. ta
bula. ver. 2.
ad hūc vide
tur in. ij. pte

b Cēdm
meliori mo
do ad are.

in. l. certi. §. si nūmos, si cert. petat. et fely. in. c. cū sup. de offi. deleg. i. iij. colum.

De interdictis in vlti colū. i. v. q. et bal. i. l. edita. C. de edē. i. re ti. perusina. in. vij. q. prin. ad fi. bal. in. l. ius pluribus. circa fi. ff. de iust. i. iure. vbi visus est dubitare de ista clausula et senti re q. tatus sit illam non apponere tamē eam finaliter saluat r approbat de qua etiam clausula vide per Jmo. in. l. i. cum nul la. ff. de reg. iur. vbi etiam ponit t de illa clausula non tantum dicto modo sed etiam omni alio meliori modo quo fieri potest quā clausula est etiam vtile addere in libello. Et adde q. illa clausula est multum utilis ad sustinēdū libellū: et interpretan dum eo modo quo fauorabilis potest iuari intēti actoris. vt per dū. An. de bu. i. c. lfe. de dila. i. c. examinata. circa mediū. de iud. Bal. in. l. vniū. in. iij. col. ff. si cer. pe. d. Alex. in. cōsi. vi. in. iij. volu. incipi. circa p. cessum. in. iij. col. faciunt no. per doc. in. c. ij. de ordi. cog. dō. Alexan. in. cōsi. cxiij. in. iij. vo. incipi. p. redditione consilium t. Solet etiā in fi. libelli apponi hec clau sula peto cōdēnari fm formā iuris et statutorū de qua clausu la dubitabat Ang. de are. hic i. dicit. q. si potes nō debes appo nere ista verba in libello. q. si statutum aliud disponat q. ius cōe videris intentasse duo remedia cōtraria quod non potes. l. i. cum materia. C. de fur. si nō statutū disponit idē qd ius cōe et tūc granaris i hoc q. cogaris vnu remediū eligere iuxta. l. qd i herede. §. eligere. ff. de trib. t. si vero hec clausula appona tur alternativē scz fm formā iuris vel statutorū libellus vide tū incertus t nō pcedere. iuxta. l. pretor edicit. §. q. sit pretor ff. de iur. i. sic incidere in dubitationē tenete vos indubita ter dictam clausulam posse pcedere q. text. est. l. i. ij. C. quē ad . tes. aper. in ver. fm. li. moresq. locor. facit. l. fi. C. de inin. rita ex p. p. f. firmat Bar. in. l. rēti amo. quidez la. i. ff. rerum amo. ad fi. et ibi respōdet ad ea que in cōtrariū adducebātur per Jac. de are. i. videas Bar. i. repe. l. de quibus in. vij. col. ff. de legi. si tamen est repe. Bar. et late Bal. i. Jmo. i. Cuma. in. l. galli. §. si eius. ff. de liber. i. posthū. Ubi etiam ponit quid iuris quan do clausula illa ponitur nō copulatiue sed alternativē et Bal. in. l. obseruare. §. p. f. i. c. ff. de offi. procon. i. leg. in. xxxij. q. et Bal. in. l. sed i si quis. §. quēstio. ff. si quis cau. i. bal. in. l. i. c. cōpen. in. xij. col. i. bal. in. l. vniū. ff. si cer. pe. i. Bal. in. l. i. in. iij. colū. C. de pba. et bal. in. l. edita. in repe. paduana in. xvi. colū. vbi dicit valere libellū peto cōdēnari fm leges et cōsuetudines Et dicit bald. in extranagāt de pace p. hātē in ver. fm leges i cōsuetudines argu. illius ter. t. q. si petatur causa determina ri fm leges i cōsuetudines locorum potius debet determinari fm bonas consuetudines q. fm leges. i. dicit bald. in. l. iij. C. de nuptijs. t. q. si peto aliquē puniri i. fm formā statutor. i. cō suetudines q. si non constat de consuetudine q. punitur extra ordinem. Ad predicta optime facit quod voluit bart. in. l. i. §.

si publico. ff. ad. l. i. in. l. de adul. in. v. col. vers. iij. quero vbi dixit t q. inquisitio potest cōcludi hoc mō. super quibus oibus in tendit procedere et punire fm formā iuris vel statutorum. Cō sicut etiā per nōnullos addi in fine libelli illa clausula saluo iure addendi minuendi mutādi. t. que clausula nūq. opera tur. t. nam ante lit. cōfessi. potest libere sine illa clausula muta re corrigere addere. vt est glo. in. l. qui familie. ff. fami. here ces. cum. nisi libellus sit per aduersariū acceptus q. tunc non pos set amplius corrigi vel mutari etiā ante lit. confesi. iuxta no. p. bal. in. l. cū p. cū. C. de lib. causa. t. t. Jdeo cautela est vt repac cepit libellū in passibus punctis et articulis p. e. facitibus t. m. ita bal. Jmo. i. Cuma. in. l. gallus. §. quidā recte. ff. de libe. et posthū. p. vout refert ang. de are. hic si vero post lit. p. testa. ve lit emēdare vel corrigere nō pōt etiā si esset appositā illa clau sula saluo iure addēdi vel minuēdi. et ita tenet bar. et alij in. l. i. edita. et bar. in. l. nō solū. §. morte. in. x. col. ff. de ope. no. nū. et in. l. cū p. cū. §. si dñs. in. ij. col. in. eo. et in. l. nēsenius. in. i. col. ff. de nego. gest. et de his habet Cano. glo. oz. in. c. inter di lectos. in ver. iur. addendi. extra de fi. instrū. de quo etiā p. bal. in. d. l. edita. in repe. paduana. in. l. i. et pe. carta magna. et in re pe. perusina. in. xxx. col. et Jo. mo. et Jo. an. in. c. gñali in mer curia. de reg. iur. in. vi. per bal. in. l. tres denūciationes. in. fi. C. quō et qñ in. Ang. in. l. si qd intētiōe ābigua. ff. de iudi. Ang. in. §. oēm. i. auc. de litig. dō. An. in. c. cū. x. ferra. extra de cōsi. t. Limitabat tñ p. dicta multū no. Bal. in. d. l. edita in repe. pa duana. in pe. carta ver. itē dubitat de clausula saluo iure addē di et diminuēdi. vt predicta pcedant qñ dictū est saluo iure ad dēdi q. tūc ad ius seretnlr protestans. et ius nō vult posse mu tari libellū post lit. cōfessi. t. secus aut si diceret saluo mihi ad dēdi arbitrio et diminuēdi quod dictū si est verū est singula tñ p. veritate est periculosū cū etiā verbū arbitriū intelligatur fm ius et nō fm merā voluntatē iuxta ea que dicit Bart. i. l. i. ff. de leg. ij. et bart. in. l. si sit. de lega. in. princ. et in. l. alio. ff. de ali. et ciba. t. cōtra illud dictū bal. firmat expresse Ang. de are. hic dicebat etiam bal. in. d. l. nēsenius. in vlti. colū. post hō sū. in. d. i. inter dilectos. extra de fid. instrū. t. q. dicta clausula saluo iure addendi et diminuēdi operatur hōc notabilē effectū. q. il le qui sic protestatur nō videtur agere cōnepe sed diuisim. nec videtur se alstringere. et idē etiā dixit Bal. in. d. l. edita. in repe titio. paduana. in loco et vers. p. rime alle. t. t. xpulitum est et vtile et necessariū apponere in libello nō alstringens se ad pro bandū non necessaria. sed ad ea tñ que sufficiant ad victoriā causa obtinēdam. q. si hec clausula nō apponatur tenet actor probare oia in libello deducta. i. ita no. dixit Bar. in. l. diu. in. l. i. col. ff. de re iudi. de qua et elaper Cano. in. c. cū delecti. extra

a C. Saluo iure q. clau sula vide spe ly. in. c. expte de rescip. in. h. copai. iij. col. i. m. c. h. gñificantibz de libe. obli. i. fi. et i. c. iter dilectos de fi. instrū. glo. in. x. addēdi. t. i. c. passioa lis. d. excep. c. iter mona steriū i. l. co. de re iudi. et i. c. excoicacō d here. i. me. i. colū. b C. Nō pōt vide plene p fely. in. c. si gñificantibz i. i. col. h. ad illā materiā vbi an et qñ emēdari pos sit t qñ nō t qd i civilē et qd i criminali ran q nō mu tari et qd sit mutatio ran q additv de trahit libel s lo. dicat mu tare ibidē in. x. colū. ver. circa mutas tionē. t. i. xij. col. ver. vñ yltra omnes C. Arbitrio quod dictū

Bald. refert
etiam refertur
L. afr. l. c. qm
cōtra inver.
petitōes ad
finem.
d. l. Mastris
ges. d. virtu
te huius clau
sule vid. do.
alex. d. mo. i
cōsi. l. r. l. ii.
co. l. ii. pte. z
in cōsi. vi. in
liij. co. in. liij.
parte.

de dolo. et contu. Et dixit plus ange. de are. hic q. re. tenetur p
bare oia deducta i libello siue sint deducta p modū substantie
siue p modū qualitatē. siue principaliter siue scilicet. de quo
tū vide late bal. in. l. i. in. viij. col. z seq. C. q. accu. nō pos. Quid
in reo an teneatur pbare. posito etiā q. in se spiserit onus pro
bandi dixi oportune. §. eo. §. sup. gl. si. in. ver. dicat. nō repetō a
plius. In proposito tū nostro reperto q. bal. in. l. i. non ideo. C. de
lib. cā. tenuit q. clausula ista nō asstringēs se ad pbādū nisi ne
cessaria. zc. nūq. prodest cū necessitas pbādū sit imposita a iu
re et hoc dicit notā dūm. sed nihil allegat ad hoc. Tencendo tū
q. dicta clausula nō asstringēs se ad pbādū nisi necessaria sit vti
lis. vt p dicit. et ista est cōis opi. C. l. m. ita hic valde not. nō pce
dere qn aliquid negatiue pponeret qno casu licet factū sit in se
affirmatiuū. tū nūq. videtur se asstringere ad onus. pbādū. istud
est qd nota. voluit Bal. in. l. cū te. in. vlti. verbis. C. de pba. z ibi
etiā Cy. quod verbū tene cordi. Successione in pba has clausu
las in libello apponi cōsuetas dicebat Ang. de are. hic q. bō
nomie cōiter additur illa clausula. et predicta fuit sepius cōfer
sus in pfecta testū fide vgnōrū. zc. quā clausula dicit tpe ita
persuā immo ne ciuā. q. per eā instruitur aduersarius de pro
bationibus suis. z fin eū sufficit dicta cōfessionē extrastudicia
lē probare postea in pcessu cause etiā si hoc nō exprimat in li
bello. z debebat seq. pdenatio. ego puto q. iura istā clausula sit
oia vtilis. et ad hoc adduco decisionē expressā et in terminis
spe. in. ti. de teste. §. i. ver. sed pone egi vbi notabiliter dixit q. si
fuit cōfessio in tū extra iudiciū etiā parte pte. et in pfecta
testū q. si de tali cōfessione nō fecit mētiōē in libello qd. p
batio cōfessionis facta postea in pcessu nihil pdest actori de
quo latius ibi per est. et cū spe. etiā videtur cōcordare. d. An.
de bñ. an. c. examinata. extra de iudi. bñ facit q. decidit bar. in.
l. si ita stipulat. §. grifogonus. i. vlt. col. ff. de ver. ob. C. Ad
uertēdū est etiā circa hanc materiā libellorū. q. in causis ciuili
bus nō est necesse inserere in libello locū aut tempus celebrati
contractus fin bart. in. l. i. in. p. in. pe. col. ff. de eden. quod in
relligie et limitate vt ibi p. et adde bar. in. l. rō. §. si per ven
ditōrē ff. de actio. emp. p. per illū ter. no. ibi q. in libello nō est
ponēdus locus. sed inspicitur loc. ille qui erit vtilior actori
vile est necessariū declarare id quod in libello petitur. l. z rem
ff. de reuend. et est talis declaratio faciēda cū duobus demon
strationibus vel duab. coherētis siue duobus cōfinibus fin
bar. post glo. in. l. forma. ff. de censu. et bar. in. d. l. i. in rem. et la
te ipse bar. in. l. de mon. falsa in p. in. ff. de cōd. et de. in. pe. col.
et videte glo. et doc. in. c. ij. de libel. oblā. Quod multū signāter
limitate nisi actor illas demonstrationes ignotaret. z ita iura
ret. vt. c. i. §. si quis or. et ibi glo. in. ver. iurati. ff. de pos. de quo

vide Cy. qui hoc declarat in. d. l. edita. in. viij. col. ver. mune re
stat videre spe. in. titu. de lib. concep. §. iuxta. ver. sed i quo p
derit. C. t. Nomen aut actionis non est hodie necessariū in li
bello exprimere. sed sufficit libellū proponere z taliter factum
a narrare q. ex eo resultet actio. c. dilecti. extra de iudi. ita se hab
bet cōis opi. vt tenet Bart. in. d. l. i. in. p. in. ff. de eden. in. pe. col.
post glo. ibi et alij cōiter. et Bar. in. l. cū mota. arg. illius ter. C.
de transac. ad filer in. l. gallus. §. si cuius in. ff. de l. r. posthu.
et ibi laze Jmo. z late p. Cano. in. d. c. dilecti. et Cy. Bal. z alios
in. d. l. edita. et dicit bar. in. l. i. in. p. in. q. ita obseruat cōsueta.
Et per hoc a inferebat ibi barto. post Jmo. in. c. examinata. et z
tra de iudi. t. q. si hodie exprimeretur in libello actio z inepta
nō in victaretur libellus q. si sine illa expresse actionis pce
de hodie libellus vt dixi. ergo eodem modo procedet si expia
tur et inepta iuxta. l. vnicā. in. p. in. C. de reu. ac. accedit glo.
no. in. l. vni. ff. si cer. pe. in. glo. magna ad fi. et ibi Bal. et Ang.
et glo. no. in. l. qui test. §. i. in verbo posse. ff. de te. et glo. illa no. i
§. multis in verbo trāsit. supra. de lib. quā gl. in multis locis
bal. summe cōnēdat et dicit singularē in. l. cōfessio. in. v. colū.
C. quō et qn i. ter. et Bal. in. l. i. in. vlt. col. C. de iur. ephi. Bald.
in. c. i. §. si quis vero. de pace iur. fir. z ibi idē tenet Bar. in. l. i. in
sulā. ff. de p. r. p. ver. et illud cōfiteuit magis cōiter tenet. p
ut etiam tenent Bal. et Ang. in. l. i. in. vlt. col. C. de iur. ephi. Bald.
in. c. i. et ibi dicit Bal. q. istud dictum Jmo. in. d. c. examinata est
singularē. idē tenet etiam Ang. Bal. Jmo. in. l. i. ita stipu
latus. §. grifo. ff. de ver. obli. in. no. et ibi etiā Jmo. reputat illud
dictū esse singularē et Jo. an. in. addi. spe. in. titu. de actio. z pe.
§. sequitur. ver. si per hoc Jo. de i. mo. et Abba. pan. in. d. c. exa
minata. quō Ant. de bu. ibi referat opi. aliquorū qui tenet cō
trarium. et nihil clare firmat glo. in. d. l. i. in. p. in. ff. de eden. in
glo. magna circa fi. vbi Ang. tenet cōtrariū eius qd dixerat tū
pra. et cōtrariū etiā tenent Ang. in. l. i. per illū ter. C. de foimul
lis. et in. l. si ci. ca. C. de do. promiss. glo. et Ange. in. l. vlt. C. vt
que defunct. aduo. et cōtrariū etiā tenet spe. in. ti. de ac. et pe. §.
seq. ver. pe. et bal. sibi cōtrarius in. l. et sine scriptura. in. vlt. col.
C. ad tre. et in. l. certi cōdi. §. qm. ff. si cer. pe. z glo. in. d. l. i. C. de
for. cōmunis tamē opt. magis se habet vt supra dixi. z videbi
tis in locis pallegetis. t. postremo iuxta hanc materiā lib. no.
q. ista lata sup. in pto libello est ipso iure nulla. nec ex ea orit
actio in factū vel officiū iudicis ita est glo. supra. de obli. in. p. in.
in glo. in verbo. fm ad fi. in verbis illis itē per cōpetentes actio
nes fm qd allegat Bal. in. l. actori ad fi. C. de re. ere. z dicit q. il
le glo. est sing. et nō esse alibi in mūdo. alit ē etiā bal. in. l. ex
hoc iure. ff. de iust. z iur. i. pe. col. z i. l. pe. circa pnc. eo. ti. z Bal.
in rep. l. i. in. xliij. col. ff. de iure i. z d. An. i. c. examinata. extra

a C. In. c. di
lecti. z ibi
vide fely. in
p. in. z circa
finem.

b C. Nulla.
vide. d. Ale.
de i. mo. i. p.
et reu. in. i.
col. in. ij. pte

Jason super ti. de actio.

de iudi. et pro hac glo. facit tex. optimus in l. si. in verbo nihil agit quem ad hoc ibi ponderat Bald. ff. de liberis et posthu. illa glo. iuratur. Bal. in l. certa ratione. C. qñ prout. nō ē ne cessē. et Bal. in l. i. ad finē. C. de re iudi. et Bal. in l. pe. in princ. ff. de iusticia et iure ut pcedat qñ inepitudo esset expressa l. i. bello secus si libellus esset tacite ineptus tunc vsqñ l. i. Adde etiam q̄ exceptio ineptitudinis libelli potest qñcuq̄ opponi etiam post finiam s̄m Bal. post 3a. bu. in l. i. in antepe. col. C. de p̄tcura. et Bal. in auc. si quis litigatū. C. de ep̄sco. audi. rbal. in l. i. C. vt que defunt aduo. et Bal. in d. l. edita. in repe. padua na. in. rr. col. et etiam in. xxiij. col. et idem Bal. i. l. i. C. de forma lis. et in l. exceptionem. in. iij. col. C. de probationibns. et q̄ ex ceptio ineptitudinis libelli possit opponi post finiam tenet etiā p̄e. de ancan. de. constitutionē. extra de elec. t̄ pro sustentatio ne tamē libelli licitū est verba ip̄tupare et libellū sustinere ita a bar. per illū tex. i. l. si olei. C. locati. et Bart. in l. i. per illū tex. C. de his qui ex publicis fōciñs. lib. x. et Bar. in l. fed. et si posses. s̄m. q̄ t̄rē si iurauero. ff. d. iureiur. et Bal. in l. i. C. vende. libe. cū multis alijs similibus con cor. in quibus t̄ libellus potest sus tineri si verba sunt talia q̄ possunt interpretari etiā ex senten tia et reduci ad vias iustas. Ita colligitur ex verbis Inno. in c. conquerente. extra de offi. ordi. et ibi per 3mo. et expresse. d. An. in c. constitutus extra de relig. do. Et dicebat Bal. in l. fin. C. de compen. in fi. pe. col. t̄ q̄ pōt sustineri libellus grosso mō qñ nec debet nocere talis loquēdi simplicitas. Et ista suffi ciant pro generali instructione et gñali doctrina cuiuslibet li belli bñ formādi et rite recteq̄ cōcepti. Et Reliquū est mō vt videamus in specie qualis debet esse forma libelli in re iudicatione. et breuiter dicās q̄ actor d̄z demonstrare rē quā p̄tendit vēdicare duob⁹ modis vñ mō q̄ pōt iuxta ea q̄ dixi. S. i materia libelloz. postea debet ostēdere se dñj simplr nō expressa cā spe cifica per ea q̄ dixi. S. in materia rei vēdi. circa requisita ex pte actoris. Utile est ēr p̄z Ang. de are. hic q̄ oia ista simul ponat. scz rē quā petit ad se spectare iure directi dñij vel vtilis dñij. vt quasi dñij. de qua clausula dicā oportune. in. §. sed iste. j. e. De hunc debet dicere qualiter rem illā reus cōuētus detinet et ha bet facultatem rei restituende. vel q̄ dolo desijt habere et pos sidere iuxta ea q̄ dixi supra. in materia rei vē. circa requisita ex parte rei conuenti. posremo debet petere se declarari dñm se cundum Bar. an. l. et diuerso. §. i. per illum text. ff. de rei ven. et Barto. in l. pōponius. §. i. et ito per illū tex. ff. de p̄. cur. Dicebat tñ Ang. de are. hic q̄ possit etiam libellans cōcludere per hec xba q̄re peto p̄ vos pñficiari et declarari dictā rē ad me specta re petere iure directi dñij vel vtilis vel quasi dñij. de quo an p̄ cedat dicei. §. sed iste. j. e. Et i pallegat. locis. dicebat ēr bar.

ac sustine
re. adde do.
Ale. de imo.
in pñ. cxi. i
ij. col. in. i.
parte.

§. Omnium.

fo. xliii.

posse pcedere libellū illū antiquozū qui in rei vendi. solū per tū possessore cōdēnari ad restitutionē rei. nā sc̄m bar. ex quo actor petit reū cōdēnari ad restitutionē rei p̄ oñs videtur pe tere se pñunciari dñm q̄uis hunc libellum antiquozū dānet Joh. fab. hic et videas Nico. de nea. qui circa hoc refert mul tos antiquos. et circa hūc libellū. vide q̄. s̄. dixi i materia libel loz circa clausulā illā peto cogi et cōpelli. plus dicit doc. vt. d. An. et 3mo. i. c. ij. de libel. ob. q̄ sufficeret in libello dicere pe to talē rē p̄ rei ven. Et Mos tñ aduertite circa restitutionem rei petite siendā q̄ l. 3o. fab. hic post p̄e. de bellap̄r. simpliciter dicat q̄ resō rei petite venit sienda officio iudicis. nō aut iure actōis. et ita asseueret tenere cōmūē cursū causarum. tñ vos habetis bart. tenētē cōtrariū q̄ imo talis resō venit sien da iure actionis si bene inspicatur in l. si prius. ff. de oper. no num. in. xiiij. alias. xviij. col. i. ij. q̄ cum ibi pulchre ponderat. Nino. et cū defendit licet cōtrariū tenēt p̄t. et q̄. in l. si qd. C. de serui. et Bal. in l. harum. ff. si serui. ven. in. fin. de quo vide Specula. in titu. de officio iudicis. §. de serui. vers. post sentē tiā. p̄ Ang. in l. si quis vi. §. differētia. ff. d. acquirē. possessio. l. ix. colum. putarem ego ad dandū has diffultates tūm esse si actor prius petat se declarari dñm vt dixi : de hinc successi ue petat reū cōdēnari et condemnatum cogit cōpelli ad rem petitā restituendam p̄dicta p̄cedūt quādo actor vult rem solū petere. t̄ Quid aut si velit etiā fruct⁹ petere quomō erit formand⁹ libellus est materia valde proliza in qua re perio doctor. multum variasse. Verum quia iste. §. satis dotis habuit et forte amplius q̄ exigeret. p̄cedam in hoc vltimo remissive. t̄ In primis sciendum est fruct⁹ posse peti aliquā do de per se p̄ viā actionis scilicet per reuendic. aliquādo so lum per officium iudicis secundum q̄ declarat glōsa valde po ta. magistra in l. et ex diuerso. in principio. ff. de rei vendi. in glōsa magna in verbo noui habēdā. et ibi bar. et si q̄ dē fructus debēt iure actionis et si p̄ rei vendicationē possent peti non tamē repeti poterant simul. sed tunc opus erit nouo libello se cūdi q̄ decidit Barto. in dicta. l. i. et ex diuerso. §. vbi autem. in prima colum. per tex. exp̄essum in l. fundi. ff. d. exceptio. t̄ per alia de quibus ibi per cū. si aut fructus debentur solo officio iudicis vel petūt solū officio iudicis qd fieri pōt etiā qñ de bēt p̄ viā actōis. vt vult ibidē no. Barto. tūc est dubiū q̄liter debet formari libellus. et in hoc bar. cōtra mox suum repetit sibi cōtrariū. nam Barto. in l. i. in principio. ff. de edendo. in. iij. colum. tenet q̄ possit peti res cū fructibus ide perceptis. et quod nō sit necesse exprimere quātitatē fructuū si ipse bar. in. d. §. vbi aut in secunda colum. tenet q̄ immo debet declarari quantitas fructuum qui petuntur qñ sunt fructus p̄cepti de

ac petere
nūquid aut
in libello de
beant peti
fruct⁹ et quō
t̄ qñ. vñ do.
Ale. dīmo.
i pñ. xc. i. vl.
col. in. i. pte
vbi ponit
quod debet
fieri cōdēna
tio d̄ fructi
b⁹ et tñ b⁹
cōsumptis.

preterito. si quis essent fructus percipiendi in futuro pēdēte lite
tū non est necesse q̄ certa quantitas exprimat. q̄ illa actor pro:
babilitate ignorat secundum eum de quo puncto si velis vide:
re videas Cy. in l. certū in fine. C. de rei vendicatione et Cy. in
l. cum propria. et ibi Bald. C. si quis alia. vel siquer late Imo. l.
l. si filius. in prin. ff. de ver. obli. vbi refert Bal. in hac materia
variantem per Imo. in c. gratis. extra de restitu. spoli. 2 in c.
tanta. extra de excessu. prelatorum et late per Angeli 2 Imol.
in l. si homo. ff. de re iudi. et angel. de are. hic cum cocor. i his
locis per eos allegat. Et pro evitandis hīs dubitationibus
mihi placet modus practicandi positus per Ange. de aretio.
hic vt dicatur peto rem in conventum condemnari ad restituē
dum rem petitam vnam fructibus perceptis a tanto tem:
pore citra qui ascendunt ad quantitatem deductis omnibus
impenfis. et etiam deducta parte laboratoris. item peto fru:
ctus qui percipi poterunt per quemlibet diligentem virum
qui possunt ascendere ad certam quantitatem. item etiam pe:
to fructus percipiendos lite pendente prout de debita quan:
titate fructuum et eorum estimatione probabitur et liquide:
bitur in processu taxatione boni iudicis semper solus. et per
hunc modū omnis scrupulositas evadetur Dicebat etiā Bar:
to. in d. §. vbi aut. in l. si colum. precedere libellum alternativē.
peto fructus si extant et si non extant estimationem d quo ha:
bes gl. in l. divorzio. §. ob donationes. in glo. 1. ff. solu. matri. et
ibi per Bar. et Ange. et latius p Imo. hoc limitantem. Et An:
aut iudex possit cōdēnare rem in fructibus nō petitis ab actor:
re. vide Bal. in l. properandū. §. finantem alterutra. C. de iud.
et m. l. in vlt. colum. C. de fructu. et lit. expen. Et an penden:
te iudicio foris possint postea peti fructus et alia accessoria.
vide Ange. i repeti. l. i. C. de iudi. Et quid si nō peto fructus. s:
tantum rem an veniant fruc. accessio. ad rem vide Barto. in l.
ij. C. de peti. her. et Cy. in l. nō est. C. familie her. et ci. Et quid an
ten in sententia an teneatur iudex in sententia exprimere cer:
tam quantitatem fructuum. vide Bar. in dicto. §. vbi autem. 2
Imo. in c. iter dilectos. extra de do. Baldus post Eul. in l. iij.
C. de fructu. et lit. expen. et vide tex. nota. in l. in summa. §. qui
sortis. ff. de regu. iuris per quem tex. tenet ibi Ange. Et q̄ non
valet sententia condēnatio te ad restituendum rem cum fruc:
non expresse quantitate fruc. et ita dicit fuisse iudicatum in ipso
advocare. Et Unū tñ pēpetuo diligenter nota. q̄ si iudex in sē:
tētia simpliciter dicat. pēdēno te vt restituas rē intelligit etiā cō:
dēnare in fructibus qui de iure veniūt Et ppter verbū restitu:
as qd plenum h̄ significati. istud est qd signanter voluit bal.
in rub. C. de fructu. et lit. expen. quod dictū bene nō. 2 p ista cō lau:
de dei et eius matris Virgins Marie sit expeditus iste. §.

Eques. Tex. iste in prin. in ver. eque seipsū continnat
hoc modo. nā sicut in §. precedentī tractatum
fuit de actionibus in rem. ita etiā tractatur in hoc §. in hoc tñ
est dētia. quia in §. precedentī dictum est de actionibus in rem
que competunt pro rebus corporalibus hic vero ponitur de
acti. in rem que cōpetunt pro rebus incorporeis. Et ad eundē
tñ huius §. 2 eius materie premittebat hic Dy. 2 post eū alij
3 Jo. fab. Nico. de nea. Ang. de are. Et q̄ habemus tria genera
servitutū. qdā sunt psonales mere. quedam psonales sed non
mere. q̄ etiā possunt dici morte quedā etiam mere reales. et
ista tria genera servitutū ponit etiā glo. supra de ser. in prin. in
glo. i. 2 glo. 2 Bar. in l. i. ff. de ser. ti. general. 2 bona glo. in l.
si quis vnas edes. i verbo persone. ff. de usufruc. 2 Bar. in ru:
2 bi. C. de usufru. Et Servitutes ergo mere psonales sunt q̄
cōsistunt in persona alicuius vt in servis nostris. et dicuntur
mere personales. q̄ debent a psona psonē 2 sunt inseparabiles. 2
de hac servitute non tractatur hic. sed habetur vt su. de iure.
perlo. et in ti. ff. de sta. ho. 2 in §. preiudicialis. §. eod. Sed ad
perte q̄ ista non est servitus formalis scdm q̄ capis servitus.
in materia nra bene potest dici servitus cālis. qd declaro. nā
quemadmodū reperitur duplex usufru. formalis. s. cālis. vt
in glo. i. vt su. de usufru. in §. ius. in fi. 2 formalis nihil aliud ē
q̄ ius vtendi fruēdi. vt su. de usufru. in pn. et in l. i. ff. de usufr.
3 Et et dicitur formalis q̄ est forma quedā a proprietate separa:
ta cum apud vnum sit ppuetas apud aliū sit usufruct. et iste
usufr. non est servi. vt. §. subijctam. Et quidā est usufr. cālis. 2 est
4 ille quem dñs met pcepit ex fundo suo. 2 dñs cālis. q̄ dependet
a cā. hoc est a proprietate. Et iste etiā usufr. nō est servitus. vt
est tex. no. in l. vti frui in prin. ff. si usufr. pe. et rōnem assignat
ibi text. q̄ fundus suus non potest dici sibi ferre. et de hoc
duplici usufr. est glo. ordi. in l. i. de usufru. i prin. in ver. ius. Ita
in pposito nostro non possumus dicere q̄ dñs in seruo suo h̄
servitutē formale. q̄ cum servus sit dñs nō pōt dici q̄ dñs h̄
servitutē in re sua. d. l. vti frui. in pn. et. l. in re cōi. ff. de ser. vbi
predio. sed ex quo est servus pōt talis servitus respectu dñi dī
ci casualis cum dependeat ex causa hoc est ex dominio. et ista
5 sunt ex mente Jo. fab. hic Dicebat tamen ipse Jo. fab. p posse
dari casum vbi servitus sit formalis et mere personalis 2 de:
berētur a psona psonē. qñ alicui legaretur ope vel ministeriū
serui. quia tunc est servitus formalis. quod patet q̄ legatari:
non est dominus serui nec talis legatarius censetur usufru:
ctuarius cū tales ope serui transmittantur ad heredes lega:
tarij. l. i. ff. de usufru. legato. 2 iste casus 2 istud exēplū videre:
tur posse inordinari ex verbis ang. de are. hic Et q̄ ministeria
6 seu opa seruoꝝ fm eum non sunt aliquo modo servi. sed que

dam obligatio personalis. nam cum ista servitus non extingatur morte eius cui debetur. d. l. ij. ergo non est personalis. et hoc est quod dixit glo. in d. l. si quis vnas edes. ff. de usufr. et hinc est contra prohibentem vti tali ministerio servituti non datur coëssoria. sed actio iniuriarum. vt. l. q. pendente. ff. de ac. emp. et. l. iniuriarum. §. si quis me prohibeat. ff. de iniur. et hanc opi. refert Ang. hic tenere p. e. Cy. bal. et Sal. l. d. rub. C. de usufr. Ego teneo exemplum et casu Jo. fab. et pro eo sustinendo puto q. opera et ministeria suorum sint servi. vt tenet Bar. i. rub. C. de usufr. post Dy. i. hoc. §. nostro. et q. hoc sit verum patet q. hic ponitur in numero servitutis psonaliu cu iurisco. l. lib. ff. ponat inter servi. personales titulu de operis servitutum. et No ob. q. hec servitus non extinguatur morte. q. rñdeo secundus Bar. in. d. rub. q. l. non extingatur morte eius cui debetur extinguitur tñ morte servi. et ita etiã rñdet. Dy. et Jo. fac. hic vel postea dicere q. illud quod dicit q. servi. personalis extinguitur morte eius cui debetur verum est quando est mirta. quia debetur a re persone. si aut sunt mere personales servitutes. tñ non extinguntur morte eius cui debentur. et ita est casus in. d. l. ij. ff. de usufr. le. Nec ob. scdm et q. agatur actione iniuriarum. q. rñdeo. q. d. l. qui pendente. et. d. §. si quis me prohibeat. q. dicunt q. si q. phibeat me vti re mea quod contra est possu agere actione iniuriarum. no negat tñ. qn etiã contra prohibentem vti tali ministerio vel opa servituti cõpetat esset confessoria. et tñ dicit scdm q. habem servitutes psonales s. nō mef. psonales. et sunt ille q. debent a re psona. vt servi. vñs. usufru. et habitatio ideo autē he servi. ap. personales. eo q. cū persona extinguntur. l. sicuti. §. si. q. qui. mo. usufr. amit. et. l. nō solu. §. tale. ff. de l. leg. et. l. q. d. l. autē dicuntur nō mere personales eo q. non debentur a persona persone. sed a re persone. verū quia glo. in. d. l. si quis vnas edes vult q. sint tñ quattuor iste servi autes nō mere psonales. s. usufr. habitatio et ministerii seruo. Dubitabat hic Jo. fab. et de nōnullis cõcessiōib. an dicat servitutes psonales. puta si cõcessisti mihi q. in nemore tuo accipias tot ligna q. sufficiat p calefactione hospitij mei vel si cõcessisti mihi q. hauriam aquam de puteo quē habes in domo. et tenet ipse q. sint servi. i. his et in similib. quicquid dixerit gl. in. l. pecoribus in gl. si. ff. de servi. ru. predi. et glo. in. l. mella. §. si. ff. de ali. et ciba. leg. in verbo persona. et ita dicit tenere cōem vñm causaru. et huius investigationis est magna imo summa utilitas q. si dicim⁹ has esse servitutes p eis cõpetit confessoria actio ptra quēcuq. si nō nō sūt servitutes s. simplices cõcessiōes nō possent agi nisi cōtra illū qui cõcessit et nō ptra aliū vt. l. gari. ff. de annis leg. §. in. l. si. §. i. ff. de ptrahe. emp. et ita declarat Bar. l. d. l. mella. §. si. qui tenet p illa iura cōtrariam opi. scz

q. imo nō sit servit⁹. et p eis nō possit agi nisi ptra cõcedentē. et nō cōtra aliū et cū. Bar. videt cõcordare bal. in rub. C. de usufr. vbi et q. si tu cõcessisti mihi q. ex fundo tuo omni anno possem percipere vñā corbē frumētū q. ista est servit⁹ innōciata ex quo ex ea non orit cõfessoria cōtra tertiu possidentē. q. ista confessio magis respicit obligationē personale q. servitutē. sed ipse bal. in. l. si. C. de cōdi. in de in. iij. colū. fuit sibi cōtrari⁹. et tenet q. iste sint servitutes reprobata glo. in. d. l. pecoribus. vñ dicit q. si possu omni anno ex agro tuo accipere vñam corbē frumētū erit servit⁹ q. debebit a re psona. Eodē mō fm cū si desmthi servitutē coquēdi panē i furno tuo p tota mea familia. q. ista est servit⁹. l. §. scdm est. Cy. teneat ibi ptra rñu. et tñ Subdit et ibidē Bal. q. est servi. si cõcessisti mihi q. possem trāsire per pontem tuū sine solutiōe gabelle mercū. et propterea subdit Bal. alias fuisse magnā questionē in his terminis. Teneti enim cõcessiōe placentiis transitū per quendā pontē. et concedebat absq. solutiōe alicuius vectigalis postmodū pons ille factus est de offio paduano. paduani petunt vectigalia a placentiis. placentiini dicūt se nō teneri. q. ista servit⁹ fuit eis ppetuo cõcessa. paduani autē dicūt q. ista nō est species servitutis. s. fuit quedā obligatio personalis: que non sequitur fundum. quid modo iuris sit. vide vti tibi per eum et videtur inclinare q. ista sit servitus et q. ad eius observatiā paduani tenentur Et ibi etiam dicit Bar. q. et exigendi pedagia non est servitus. q. naturalis servit⁹ est pati et non exigere. Uterū alibi ipsemet Bal. dicit in. l. prima. in. ix. colum. C. de servi. et aqua dixit et q. si sū obligatus dare ecclesie in signum subiectionis vel fidelitatis decem annus q. ista non est servitus. sed dicitur quasi servit⁹ reperio postea q. imo in. l. apud iulianum. §. si quis alicui. ff. de legatis pzo concordat hanc varietatem doctorū quē pzo fuit inter Roma. et Johannem scdm q. d. refert glo. in dicta lege pe coribus. et glosa in dicta lege mella. §. finali et nam dicebat ipse q. aut in cõcessiōe venit aliquid indeterminate q. potest accipere determinationem fm necessitatem persone. tunc censetur servitus personalis. quia in effectu est servit⁹ vñs. Puta concedo tibi q. omni die possis ire ad ortum meum et capere tot fructus pzo vsu tuo. et tunc ista erit servitus personalis vñs secus si in cõcessiōe veniat aliquid omnino indeterminate. puta si cõcedo tibi vt liceat tibi omni anno capere tot fructus et non dico pzo vsu et tunc ista nō sit servit⁹ sed potius quoddā personale. et mihi placet opi. Bar. in. d. l. mella. §. si. q. si cõcedat facultas aliqd faciēdi in alienovel ex alieno ei qui non hz viciniū prediū q. ista non dicatur servitus q. cū nō hz viciniū prediū ad cuius utilitatem servitus illa constituitur relinquit q. non erit servitus. sed ius quoddā psonale

prout etiā tener glo. in d. l. §. si qd alicui. Secus si habet vicini
 predium cui dicta seruitutē acquirit prout etiā voluit glo. p.
 allegare. in d. l. pecoribus. et in d. l. inella. §. si. ¶ Limitare
 hāc opt. vt nō procedat simpliciter quādo cederetur tale iura
 ad cuius acquisitionē nō est necessariū viciniū prediū prout est
 in seruitutibus mixtis siue nō mere psonalibz an vñfructus
 vsus et habitationis qz tūc tenerē distinctionē 3o. de imo. su.
 pra relata. ideo putare in casibz supra relatis per 3ob. fab. et
 Bal. qz illa nō possūt dici seruitutes. sed iura psonalia vt pter
 predictis et videtur esse text. in d. l. gaus. ff. de an. leg. et in d.
 l. si. §. i. ff. de cōtrahē. emp. allegatis supra p. bar. ¶ 1° dicitur
 qz habemus seruitutes mere reales quales sūt ille qz debet
 tur a re rei. et puto qz tribus ex causis dicatur mere reales. p^{ri}
 mo qz debentur a re rei. 2° qz sine rebus et sic sine p^{ri}o
 situi nō possūt. qz nisi sit p^{ri}o dñans cui seruit^{us} acquirit^{ur} et p^{ri}
 diū seruiens cui seruit^{us} imponatur nō pnt haberi vtes p^{ri}stui
 §. he aut serui. in si. de serui. et l. quotiens. la. in prin. ff. d. fuit.
 3° tertio qz psonas nō comitatur immo trāstet ad qños res va
 dat et sic res ipsas comitantur. la. vñ cōst. in si. fūduz. l. si cū
 fūduum. ff. de serui. ru. p^{ri}o. ¶ 2° hāc serui. qdā hnt cām cōtinuā
 qdā quasi cōtinuā et quedā discōtinuā sūm quod d declaratur glo.
 magi. in l. seruitutes magna. in prin. in glo. magna. ff. d serui.
 ritu. generali ¶ et qñ seruitus dicat habere cām p^{ri}nuā. 2° qd
 dō cām discōtinuā d declaratur Bar. magi. l. l. §. C. de serui. 2a qua
 et ibi Bal. in. ij. et. ij. col. ¶ 3° p^{ri}mitte p^{ri}nuā ad tex. ¶ qz ha
 ri serui. inere realiū. quedā sunt vbane quedā rustice. vbane
 sunt que p^{ri}us vbanis inherēt et rustice que p^{ri}us rusticas
 et non intelligas predia dici vrbana qz sint in vrbe. vel rustica
 qz sint in rure. ¶ si illud dicitur vbanū prediū qz hz aliqd edi
 ficiū etiā si sit in villa et sit edificiu in quocūqz loco possit dici
 prediū vbanū. si vero prediū sit sine edificio b^z rusticū etiā si
 sit in vrbe qz vbanū prediū nō locus sed natura facit. ita d^z de
 claratur iuris cōsultus in l. vrbana p^{ri}dia. ff. de r^uro. sig. 2° tex. in §. p.
 supra. de serui. facit tex. l. vrbana familia. in prin. ff. de r^uro. sig.
 ¶ Et aduerte qz si vis cognoscere an seruitus sit rustica vel v
 bana. debes inspicere re cui dabitur serui. qz seruitus denomi
 nat a p^{ri}o cui dabit^{ur}. 3ta dicit gl. i. l. i. in gl. p^{ri} illū tex. ff. de serui
 ritu. v. p^{ri}o. ¶ hīc est qz l. vbi sit seruit^{us} rustica. vt supra de fin.
 in p^{ri}o. t. i. in prin. ff. de serui. rusti. p^{ri}o. t. i. si seruit^{us} vie debeat
 vni domui cēbatur serui. vrbana inspecto fūdo cui dabit^{ur}. 3ta
 dicit gl. no. in l. p^{ri} filie. in ver. plen^{ius}. ff. de sui. leg. 3^ous. 2^oico.
 de nos. hīc post Rodul. de aurica. velit qz si debeo seruitutē vie
 vel tincris per fūdu meū ad domū tuā. qz ista dicatur seruit^{us}
 rusti. inspecto solo qd d^z seruitutē. subiacet vñū qd est mihi mi
 rabile qz indistincte qd seruitus dabit solo sēp dicit rustica si nō

¶ **Discōti**
nuā q̄ aut dī
cant seruītu
tes h̄re cām
cōtinuā. vi^o
fely. i. c. de
quarta in fi.
xiiij. colū. de
prescrip.

debeat superfluitate puta signi mittendi vel stulicidij recipiendi
quod sic dicat vrbana hoc pbat ipse ex l. serui. predictior. ff. de ser-
u. l. incipio primo intellectu glo. ibi. Nam ibi dicitur seruantes p-
dictos. quedā cōfiliū in solo r. quedā in superficie et glo. ibi in p-
mo intellectu et ponit. i. quedā sunt rustice et quedā vrbane.
ergo bene vult qd seruuit. qd sūt in solo sint rustice et que sūt
in superficie sint vrbane. sed illa prima expositio ibi reprehēdit
per glo. auctorē et Bar. ibidē et alios teneantis ergo qd vt su. dicit
putat etiā tenuit ipsemet Alex. de neapo. sibi et triu. in §. pōio
id vt su. de serui. ritu. generali. Pro supralicriptis ergo oibz in-
tribus in corporalibus. r. sequētur per inferis seruutibus siue
sunt merpionales siue reales siue imite. + Pro dicit sunt due
actiones. quaz vna appellat confessoria et est illa qd cōpetit p-
dicti seruutis sibi deberi. Alia appellat negatoria qd cōpetit
pndēti nullā seruutem debēri. de quibus late. §. sub iur. i. c.
¶ His ergo ad euidētiā oportuit sic cōmissis iste §. cōi diuisi-
ōe diuidit in tres partes principales. In prima ponit d actio-
nē pfectiua. In scōda de actiōe negatoria. In tertia pōit differe-
tiā inter actiōnē in rē cōpetentē. p rebus corporalibz et actiōnē
in rē cōpetentē p rebus incorpōralibz. scōda ibi pira ē. et tertia ibi
qd genz actiōis. In prima pars principalis subdiuidit in tres par-
ticulas. In prima ponit d serui. psonali. In scōda de serui. res-
tistica. In tertia de serui. realibz vrbana. scōda ibi vel p fundū
tertia ibi eius quozqz generis. Rursus tertia pars principalis
subdiuidit in duas pticulas. In prima facit qd dictū est quia
ponit pñam. In scōda ab illa dñia ponit excepionem. tertia ibi
sane vno casu. ¶ Istē §. multis modis sūmā p dōc. hic tñ eū
summo hoc modo. + Agēti p iure seruutis sibi debite. siue
sit psonalis. siue realis vrbana cōpetit actio in rem cōfesso-
ria hoc pmo. ¶ Eodē modo cōtra negati seruutis debita
siue psonale siue reale vrbana siue reale rustica ppetit actio in
rē negatoria. hoc scōdo. ¶ Illi actiōes reales cōpetentes pñ-
o istis iuribus incorpōralibus danf possidēti. qd nō est in alijs
ppetētibz p corporalibz qz illa nō danf possidēti vno casu ex-
cepto. hoc dicit. iij. vñqz ad §. sed iste. ¶ In ter. ibi forte circa hāc
dictiōnē + forte aduertit qd vñqz lex vel statutu vñqz ista dñ-
ctiōe forte bz intelligit vt idē velit dispoñere in eū in quo est ap-
posita illa dictiō forte qd dispoñit in eū in qd est appositā dñ-
ctiō forte de hoc est ter. in cle. i. cñi gl. nō. in §. forte. extra de ap-
pel. ¶ + In ter. ibi picipiendi que differētia sit inter ppectū
+ lūmē habentis ter. et ibi glo. et Bar. declarant in. l. lūmē. ff.
de serui. vñqz. r. ter. in l. inter seruutis in eo. ti. r. gl. l. de pu-
pillo. l. pñ. i. ver. lūminibus. ff. de ope. nō. nū. ¶ + Que aut dñ-
ctiō sit seruutis lūminū r. seruutis vel lūminūz officia. habet
nō ter. in l. lūminū que est l. iij. r. ibi glo. r. Bar. declarat. ff. de

serui. rusti. predi. ¶ In ter. ibi prosciendi et in ter. ibi immittē
di. Dicite † q̄ dñs est inter pietū z imūm vt declarat u
riscōsultus in. l. malū. § inter imūm. ff. de ver. sig. ¶ Mo. p
mo ibi aquā ductū. q̄ aque ductus concessio est serui? rea
lis et rustica. concordat. l. i. in prin. ff. de serui. rusti. p̄dio. et. s̄.
de serui. in prin. p̄io clara tñ intelligētia huius nō sciendum
est q̄ aque ductus potest tripliciter constitui. Aliqñ concedi
tur ductus aque ei qui habet vicinū p̄dium ad vsum et cō
moditatē illius predij. z tūc res est clara q̄ hec serui. d̄ res
lis z rustica. et i his terminis loquunt iura p̄allegata. Aliqñ
cōcedit ductus aque et qui h̄z vicinū p̄dium cū pacto tñ q̄ tas
lis p̄cessio nō tñseat ad heredes. z tūc dicit q̄ etiā erit serui.
realis z rustica z ex natura seruitutis transmittetur ad herē
des. sed bene verū est q̄ hereditibus obstat exceptio. ita vō
luit glo. z Bar. in. l. pecoriūbus in glo. h̄. ff. de serui. rusti. predi.
et glo. in. l. mella. §. h̄. in glo. in verbo p̄fona. ff. de alimē. r̄ciba.
leg. Aliqñ et tercio conceditur ductus aque ei qui nō habet v
cinū p̄dium et dicite q̄ licet alteratio fuerit antiquas q̄
tñ ista nō dicitur seruitus realis. immo nec p̄sonalis sed est
quoddā ius p̄sonale. q̄ cū p̄sona extinguitur illa voluit glo. p̄
allegata et d̄ doctores de quo late et oportune dixi supra in
enūcialibus. ¶ Aduerte tñ q̄ in casibus in quibus dixi con
cessionem aque ductus esse serui. p̄sonalis. quod illi vāle de no
ta. limitatur q̄ nō procedat qñ cōcessio esset indeterminata re
spectu p̄dij dominantis qz tūc p̄sumit cōcessio p̄sonalis
vnde si concederem tibi ductū aque ad talē domū. et quocūq̄
volueris quoad illa p̄cessio nō respicit determinatē aliquē sū
dū certū. Ita nō dicitur esse seruitus realis imo dicit cōcessio
p̄sonalis q̄ nō tñssit ad heredes. imo extinguitur morte eius
cui est cōcessa tamq̄ morte v̄suarij. ita de his est ter. notabilis
z forte vnicus z singularis in. l. penul. q̄ incipit lucr. ff. de
serui. rusti. p̄dio. quō t̄r. ita declarat et intelligit ibi glo. in
verbo vbiq̄z z ibidem Bart. Est verum q̄ Joā. fab. hic in. iij.
col. aliter intellexit ter. illū. nam dicit ipse q̄ idē ibi illa cō
cessio p̄sumitur p̄sonalis. quia ille ductus aque nō respici
ebat commoditatē domus que nō idigebat irrigatione
aque idcirco p̄sumitur facta cōtēplatione persone. allegat
ad hoc in argu. ter. in. l. aquil. regulus. ff. de dona. vnde fm
eū s̄i. d. l. lucius ille duct? aque esset cōcessus ad aliquē fidū
qui indigeret irrigatione aque. bñ talis cōcessio diceret serui
tus realis. allegat. l. cū fundū eo. titu. nec fm eū est sienda vis
si dicatur cōcedo ductū aque ad talē locum. et vbiq̄z vis v̄
voluit glo. in. d. l. lucr. q̄ fm eū er quō certus loc? est designa
tus. v̄valere q̄uis postea clausula generalis subiciat. s̄ per
ista nō recedat ad opi. glo. et Bar. s̄. relata. ¶ Nec obstat d̄

dicebat Jo. fab. q. domus ad quā pcedebat ductus aque non
 indigebat irrigatione aq. ideo nō pōt dīci pcessus pteplatione
 rei. sed cōtemplatione psonae. q. dico q. h. domus non egeret illa
 aqua ad eī irrigationē poterat tñ egere aqua loco putei vel lo
 co cisterne vel ad purgationē cloacae que aīa tēdēt ad vtilitatē
 domus. ¶ Ad obstat dū dicebat q. ex quo certus locus est desti
 gnatus valere psonis postea clausula gñalis subiungatur q. fā
 teor. q. bene vsz nec hoc pōt negari et quo id exp̄lle dicit tex. in
 d. l. lucius. h. dico q. valet nō tñ p seruitus realis. h. tñ p
 cessio psonalis cū videatur cōteplatione persone esse concessa.
 ¶ 2. An autē si concessi tibi vsū aque dūcedē possū postea etiam
 alij cōcedere sine tuo cōfessu. de hoc est glo. in. l. aqua in glo.
 1. et ibi Bar. c. de serui. et aqua. et glo. in. l. in cōcedēdo in ver. mī
 nui. ff. de aqua plu. arcē. et in illis locis pcedit glo. et Bar. q.
 aut ista concessio. ij. nocet et cui primo fuit pcessus. q. sibi dimittit
 it de aqua. et tñc nō valet. d. l. in cōcedēdo aut ista scōba concessio
 nō nocet prime q. aqua pōt vsūq. sufficere et tñc valet. l. lu
 cio. ff. de aqua quoti. et l. ij. §. si aqueduc. c. de serui. rusti. p
 dio. et dicit Bar. in. d. l. in cōcedēdo et in. d. l. aqua. ita aīa de fa
 cto fuisse determinatū bononie. cū cōmunitas illa concessisset
 fratribus pdicatoibz aque ductū pro dūcēdo fabātepore quas
 drageme. et postea eīdē ductū aque cōcessisset fratribz mino
 ribus q. illa scōba concessio valuit ex quo aqua poterat vsūq.
 sufficere. ista etīa refert et ponit Bar. in. l. quominus. ff. de flus
 mi. in. v. q. ad finē. ¶ 3. An autē si concessi tibi vsū aque possis por
 tēre ut alij cōcedere vide glo. in. d. l. aqua. et ibi Bar. et glo. in
 l. ex meo. ff. de serui. rusti. p. dio. et bonas tex. in. l. i. §. illud la
 beo et ibi glo. in versicu. quo velint. ff. de aqua quoti. et essi.
 ¶ 4. Scēdo principaliter noto ex hoc text. q. pro seruitutibz
 personalibus vel etiam realibus rusticis vel etīa realibus vs
 banis competunt duae actiones concessoria scilicet et negotato
 ria. concessoria ei qui dicit sibi deberi seruitutē negotatoria au
 tem ei qui negat seruitutem esse debitam. concordat. l. ij. i. p̄l.
 ff. si serui. ven. et addite q. nō solum pro sup̄scriptis seruitutibz
 dantur istae duae actiones. sed etiam pro omni iure incorporeali
 fm Joān. fab. hic in. ij. colū. qui refert ista scētre docto. iuris cā
 nonici in. c. constitutus extra de religio. domi. allegat etīaz. c.
 35. veniēs extra de p̄scrip. quod capitulum nihil facit Et per hoc
 dicitur. q. oēs tenere q. pro decima potest agi concessoria.
 allegat docto. in. c. tñ et l. c. prohibemus extra de decimis. et
 p ista dicit Joān. fab. se credere qd pro iurisdictione et alijs iu
 ribus inceptabilibz potest agi concessoria nīhil tamē allegat. ad
 do ad ista ita tenere Bal. in rubrica. C. de vsufru. vbi dicit q. p
 iurisdictione et pro iure p̄stetandi quod cōpetit patrono eccles
 iae et similibz datur pcessoria cōtra impediētē. et ad ista accē

¶ Cōcede
re. vide do.
Alex. dīmo.
in consi. xxi.
iii. parte.

Ante que nota. Innocentius. i. c. de quarta. extra de prescriptione.
 Sed redeundo ad notabile. s. proxime positum pro eo clarior intelligenda oppono finem dy. hinc p. robo. q. actio cōfessoria sit superflua et inutilis. et hoc ostēdo a partib⁹ sufficiens enumeratis. Aut enim cōfessio servitutis est relicta in ultima voluntate aut inter vivos iuxta. s. finali. s. de servitutib⁹. si est concessa in ultima voluntate. et tunc pro tali servitute cōpetit actio personalis ex testamēto que durat. xxx. annis. lege licet. et. l. omnes. c. de prescriptione. xxx. annorum. aut est concessa inter vivos et tunc cōpetit actio personalis ex stipulatione quādo esset concessa per stipulationē. et illa actio durat. et. xxx. annis. vt iuribus preallegatis. Aut est concessa per aliu cōtractum puta emptionis tū cōpetit actio psonalis ex empto. que etiā durat predicto tēpore. et cū ergo ista actio psonalis nō duret nisi decē annis inter presentes. xx. inter absentes. vt est tex. in. l. si. cut. c. de servi. et aqua. et. l. corruptione. c. de usufructu. ergo ista actio cōfessoria que minori tēpore durat diceret inutilis cū illa psonales longiori tēpore duret. Nonnulli doc. quos refert dy. soluebat hanc difficultatē hoc modo aut nōdū servitus est pstituta. tūc p ea cōstitutā bñ cōpetit iste psonales actiones supradictę et pcedit et. s. formatu. Aut servitus est iā cōstituta. et tūc ubi late sunt et extincte ille actiones psonales. nā sicut per solutionē eius qd debetur ois tollitur obligatio vt. s. quāno. tol. obli. in pui. et cōsequēter tollitur actio. ita et per cōstitutionē servitutis tolluntur iste actiones psonales. ergo relinquuntur q sublati illis actionibus psonalib⁹ q ista actio psonalis sit utilis. sed fm dy. istud tenētes errāt in fūdamētis scy q p cōstitutionē usufructu. extinguitur actio psonalis q istud est extra. l. corruptione. c. de usufructu. Nec ob. ex fūdamētū q per solutionē eius qd debetur ois tollitur obligatio. qz in hoc quantū est ad terminos nostros vehemētē errāt qz si loquamur in rebus corporalibus. et tūc qz in eis est dare verā traditionē et sic verā solutionē. bñ verū est q solutione tollitur ois obligatio et sic actio. si vero loquamur in reb⁹ incorporealisib⁹ put in terminis nris. et tūc qz in istis nō est dare verā traditionē. relinquuntur q per traditionē factā eo mō quo pōt nō tollitur actio psonalis. nā in incorporealisib⁹ traditio nō pōt vere et realiter fieri. sed sit pstitūdo patētia. et sic patētia habetur p traditionē. l. quoties que est. l. p. fi. de servi. et. l. iij. s. dare. fi. de usufructu. sed ille qui tenetur ad patētia nūq̄ perfecte tradit qz hodie patētiatur forte nō patētiat. et ideo sēper durat illa actio psonalis. ista oia habētur p glo. in. d. l. corruptione in ver. altercati b⁹. vbi dīq̄ per Bar. et p glo. in. l. pluribus. s. et si placeat in ver. pfirmatur ff. de ver. obli. et plene per Bar. in. l. ii. s. i. ff. de verbo obli. Idicebat ergo p solutionē predictę oppositionis dy. qz utilis est hā

bere confessoria pro servitute iā cōstituta qz agere actione psonali pro qua servitus debeatur. qz facili⁹ est defendere illud quod iā habeo. qz coniequi de nouo vt aliquid mihi cōstitutū et cōsequēter utilis est cōstitutā servitute cōservare qz petere vt de nouo pstituat. et cū hac solutione transit simpliciter ad. hic. ista solu. dy. qz per alios non repēdatur tū mihi placet. Primo pñi psupponit solutio ista q cōfessoria sit tū utilis. sed ego. s. ostēdam q immo est necessaria. preterea et fortis psupponit dy. in hac solu. qz pro servitute iā cōstitutā et cōsequēter pro servitute cōservanda solū cōpetat confessoria et nō actio psonalis qd nullatenus pnto verū. qz vt. s. dicebā statim. Si aliquis tenetur cōstituere servitutē et illam cōstituat qz iste tenetur ad prestandam patētia etiā post cōstitutionē servitutem durat actio psonalis. ergo ita pōt intētari illa actio psonalis sicut et cōfessoria. Et pro solutione ergo dicite t q actio cōfessoria nēdū est utilis sed etiā est necessaria. qd apte demonstratur. nā ille actiones psonales nō datur nisi contra cōstuentē nō autē cōtra extraneū. sed ista confessoria datur ne dū cōtra cōstuentē. sed etiā cōtra quēcūq̄ aliu impediētē vt est tex. in. l. i. si quis diuturno. s. si. ff. si seru. vt. ergo apparet eā esse necessariā ita soluat Jo. lab. et Nico. de nea. hic. Considerabaz posse huc colligi aliā notabile solutionē ex verbis Bar. in. d. l. corruptione. vbi voluit et reputat hoc esse mirabile. qz ista actio personalis de per se duret. xxx. annis. l. si. cut. et. l. oēs. c. de servi. xxx. anno. tū si illa actio personalis sit iuncta cū reali et servitus nōdum sit cōstitutā sed cōstitutā q illi actioni psonali eodē tēpore pscriptur quo et reali. et istud idē videt sentire glo. in. d. s. finitur in verbo per modū. s. de usufructu. et ad. l. iij. in vlt. col. C. quod me. causa. et hoc modo cessaret dicta op. p. s. facta dī dicebatur q actio psonalis cōpetēs pro servitute cōstitutā durat longiori tēpore qz ista realis actio cōfessoria q istud nō est verū qz personalis est ista realis prout in terminis nostris. Ego tū nō teneo hanc solutionē eo quia cōtra Bar. est cōis opi. doc. nā venerunt Bar. t q actio psonalis cōpetēs pro servitute pstituta tollatur eo tēpore quo tollit ipsa servitus et cōsequēter. x. an. inter presentes. xx. inter absentes. vt supra dixi. doctores cōiter tenēt cōtractum et volūt qz si seru. est iam cōstitutā. tunc bene volūt q actio psonalis tollatur tanto tēpore quanto tollitur ipsa seru. et cōsequēter. x. annis inter presentes. xx. inter absentes. Si autē servitus nō est pstituta tūc actio psonalis cōpetens p ea cōstitutā nō tollatur minori tēpore. xxx. an. et ideo est diuersitas qz quando seru. est cōstitutā pscripta servitute et sublatā. necessariū ē dicere q etiā sit pscripta actio psonalis pro ea cōpetens. alias illa actio esset frustratoria. sed qd servitus nō fuit pstituta nō possum⁹ dicere q sit sublatā vel

prescripta. l. i. in fi. ff. qui. mo. usufru. amit. in. l. si partē. in. p. ff. quēad. serui. amit. ergo seruitute nō prescripta bñ dicimus actionē psonalē durare. xxx. annis. istud in primis t3 glo. hanc differētia cōstitutus in. d. l. si partē. in. p. in. verbo ius. 7 glo. in. d. l. corruptionem in verbo altercatibus. et ibi istud t3 p. c. Cy. Sul. Ray. et Saly. et Ange. in. l. i. in. v. col. c. de annali except. post glo. ibi in verbo p loco. 7 pau. de ca. etiā idē tenet in. l. si putatio ista habere licere. §. si quis. ff. de ver. obli. l3 Bal. in. d. l. corruptionē in. vl. col. multū arguat p ista parte. 7 nihil clari 7 firmiter. ¶ Ultimo noto ex hoc tex. in ver. gen9 q7 ista actiones. s. negatoria et cōfessoria dantur et possidēt. ad idē est tex. in. l. i. et si torte. l. sciendum. ff. si serui. ven. 7 ibi Bar. et Bar. in. l. i. vti frui. §. vtrum aut per illū text. ff. si usufr. pe. et Bar. in. l. si prius. ff. de ope. no. num. in. v. oppo. p. me partis principalis. et p ista dicebat Bar. in. d. §. vtrū aut q7 quāuis aliquis comes possideat comitatu suum: tamen potest petere vt declaretur comes. ¶ Repertio tamen alibi text. istum 7 concordantes supra allegatos multum eleganter et singulariter limitari per Bar. to. in. l. fi. ff. de alie. iudi. mutā. cā fac. arg. illius tex. vt non procedat quando habēs cōfessionē vel negatoriā cederet rē alteri cā mutandi iudicij. q7 ille in quē facta est alienatio si possideat nō pōt scitare p̄fessoria vel negatoriā quāuis alias regulariter tales actiones competant etiam possidēt. secus tñ esset fin Bar. si nō possideret arg. l. pe. eiusdē ti. quam Bar. ibi reputat singularem. ¶ Glo. in ver. altius. pro expeditione istius gl. op ponitur cōtra tex. nam cū imperator. in. p. in. §. nostri. vīq7 eōtra tractat de cōfessione. ergo videtur q7 exēplum illud. §. altius non tollendi pro quo competit negatoria sit male positus hic inter exēpla p̄fessorie. p. cui9 solutione facta est glo. nostra que dupliciter intellexit istud exēplū. 7 ideo diuiditur in duas ptes. ij. ibi. vel pone hoc exēplū in cōfessione. ¶ In ea. glo. ibi et ita interferit hoc exēplū negatorie iste primus intellect9 reprehenditur per Dy. et oēs alios hic q7 ridiculū esset dicere q7 imperator inter exēpla cōfessionie includeret exēplū negatorie. cū de negatoria ponat postea de per se exēpla particularia. ¶ Circa tñ hāc partē glo. congruū est vt videamus t3 qūe 7 qñ quis dicatur esse in quasi possessione seruitutis in quo di cas bñtibus q7 quedā sunt seruitutes negatiue. vt est altius non tollendi et in istis p̄vniū solum actū. et sic per vñā solum prohibitionē cū patientia aduersarij dē acquisita qñ possessio seruitutis. vñ si vicinus meus habēs domū depressā velit eas eleuare. ego phibeā et ipse huic prohibitioni acquiescat. Ego per hūc actum dico in quasi possessione seruitutis altius non tollēdi. 7 nisi talis phibitio interueniat nūq7 esse cōstitut9 in quasi possessione fututis ne alit9 possit edes suas tollere. 7 ideo ff.

domus vicini per mille annos staret depressa nūq7 esse i qua si possessione. nisi tūc demū cū eo volente edificare prohibuissē. et ille phibitioni acquiesceret. ista glo. no. l. i. c. de serui. 7 a2 qua in glo. i. 7 ibi Barto. glo. in. l. qui luminibus. in. p. in. et ibi Bar. ff. de serui. vrb. predi. 7 Bar. in. d. l. si forte. §. i. ff. si serui. vñ di. et Bar. in. l. si prius. ff. de ope. no. nū. in septima oppo. prime partis. Spe. in. ti. de cā pos. et. pprie. §. in p̄fessoria. ver. sed pone. et hoc dicit Ang. de are. hic esse mēti tenendū. ¶ Quedā sunt seruitutes affirmatiue vt est seruitus ire agere licere. Itē q7 liceat aquā ducere et similibus et in istis seruitutibus affirmatiuis quedā sunt in quibus pōt esse vñs p modū facultatis vel amicitie vt ire per fundū tuum. nā cui libet datur facultas eūdi per fundū alienum nisi prohibeatur vt. l. iij. §. i. ff. de acqui. rerū domi. glo. in. l. diuus. ff. de serui. rusli. predio. 7 glo. in. l. per agrum et ibi Bal. C. de serui. et aqua. 7 in istis dicit q7 non dicatur acquisita quasi pos. fututis nisi secuto cursu. xxx. diez et sicut nisi quis fuerit per. xxx. dies. l. i. §. et hoc interdicto 7 bar. ff. diti. actus p̄vniū. ¶ Quedā sūt seruitutes affirmatiue in quibus nō pōt esse vñs p modū facultatis vel amicitie vt est ducere aquā per fūdū alienū. et in istis p̄vniū solum actū acquirit quasi pos. fututis. l. i. §. q7 autē. ff. de aqua quo. et est i. istā theoricam tradit nobis Bar. et post est alij in. l. i. c. de usufruc. et idē in. l. si cuti. §. et si q7atur. ff. si serui. ven. 7 si vis plene scire per quos modos acquiratur quasi possessio seruitutis vltra predicta. vide Inno. in. c. bone. extra de postu. prela. 7 Inno. in. c. litteras extra de resli. spo. Bal. in. repe. l. iij. C. de fut. et aqua in. xij. 7 xij. col. et plene per Ange. in. repe. l. i. §. q7 vi. §. differentia in. vi. col. ff. de acqui. pos. et per eundē Ange. in. l. i. c. de acq. pos. et plene p̄ pet. de acha. i. repe. c. sine possessione. de reg. iur. in. vi. ad ista vide etiam Inno. in. c. cū ecclesia de causa pos. et proprietatis. et ibi etia3 ponit de eo qui sepius et pluribus vicibus duxit secus amicum ad prandium. an per istos actus probetur quasi pos. serui. ad ista etiam videte Bar. in. l. i. §. hoc interdicto. vbi etia3 ponit si cōpatitur aliquē itra re consilium. vel patitur aliquem esse de prioribus cōsiliij. per quot actus acquireretur qñ possessio. Et ibi etia3 ponit p quot actus inducatur quasi possessio eligēdi episcopum. ¶ In ea. glo. ibi 7 cōfessoria negatiuis proponitur de hoc videbimus infra in glo. magna i verbo tollendi. ¶ Ad fi. glo. istud vltimū exēplum sequitur Dy. hic et illud declarat hoc modo. pone q7 tu debeas mihi seruitutem recipiendi tigna mea in edes tuas pone q7 edes tue sint lapide ego volo illas alit9 tollere vt vtat pro seruitute meas consequenter in eas mitrā tigna meas certe clarum est q7 pro isto iure altius tollendi competit mihi cōfessoria et secundum istum intellectum textus noscitur. i. ver

hō edes suas intelligitur suas id est vicini non autem suas id
est proprias qui agit pro servitute. Et adverte ex mente Jaco.
bu. et Jaco. de neapo. hic q. istud exemplum nō posset verifica-
ri in servitute oneris ferēdi cadit vñū speciale cōtra naturam
aliarū servitutū. nā regulariter qui d. servitute tenet solum os
do ad patientiā nō autem ad aliquod factū. l. quotiēs. l. i. in
prin. ff. de serui. Jste aut qui d. servitute oneris ferēdi nēdū te-
net pro stare patientiā sed etiā tenet facere. q. si edificat per qd
d. onus sustentari sit durū tenetur illud edificare vt. l. sicut
S. cōpetit. ff. si serui. ven. et ibi Bar. ponit rationē specialitatis
quā colligit a significatione vocabuli. et l. cū debere colūnam.
ff. de serui. vrb. predi. et ibi Bar. per eundē plenius in l. si for-
te. §. etiā. ff. si ser. ven. Si ergo ad ppositū aliq. deberet mihi
servitute oneris ego nō agerē ius esse mihi altius edificandi
edes suas ly ipse teneret edificare. Jstū tñ exemplum glo. p
stea dy. nō placuit. Ange. de are. hic exponere edes suas. l. vñ
cum. q. fin. et istud est violare litteram tex. nostri qd etiam vis
sus est sentire Jo. fab. hic. Sed ego puto istud exēplum gl. de
claratum. vt supra declaravi. esse minus periculosum altius ex-
emplis qui ad hunc tex. dantur. Nec mihi videt tāta violatio
exponere edes suas. i. vicini. sed qd fortius statit exēplū glo.
et dy. intelligēdo edes suas. s. eius qui agit p servitute tñ
nam terminus suū nō solum significat dominū. immo etiā quā
leuans ius habeat quis i re videtur illa res sua. tex. est de hoc
no. in l. talem. §. si quis ita. et ibi Bar. ff. de here. ist. de quo etiā
per Bar. in l. nuper. ff. de legat. iij. Et ponebat tamen vitimo
loco Jo. fab. hic aliud exemplum ad hunc tex. prima fronte fa-
tis coloratum. in quo ostendit q. cum actor agit confessoria
ius sibi esse edes suas altius tollendi pone statuto vel consue-
tudinē disponi q. nullus possit eleuare edificium nisi vsq. ad
certā mensurā et nō vltra inuito vicino. iuxta. l. qui luminibus
in prin. ff. de serui. vrb. predi. et ibi dicit glo. q. istud est floren-
tia. l. i. C. de edifi. pñia. et ibi etiam dicit glo. q. istud est flo-
rentie in rurius. pone modo q. vicinus concessit mihi q. pos-
sim edes meas eleuare vltra dictam mensuram pone posset
q. me volentem eleuare vicinus prohibeat. nonne clare con-
stat q. contra vicinam impediētem potero agere confessoria
ius mihi esse edes meas altius tollendi. et cum isto exemplo
transit simpliciter Ange. hic. Sed ego puto hos reueren-
dos patres in hoc errare. et pnto in hoc deficere egregium
et mirabile ingenium Jo. fab. nam pñsupponunt isti in ex-
emplo supra posito q. possit agi confessoria pro illo iure altius
tollendi. sed errant q. confessoria datur pro servitute sed
qui velit edificare. sed in. d. exemplo non agit pro servitute sed

pro libertate. qz ego dico edes meas esse liberas a servitute et
posita sū consuetudinē vel statuti. ppter concessionem mihi
factam a vicino. propterea ago et dico mihi ius esse altius tol-
lendi. cū ergo agā p libertate cōpetit mihi negatoria et non cō-
fessoria iuxta. l. ij. in prin. ff. si seruitus vñ. illud ergo esset exē-
plū negatorie et nō confessorie qd nullatenus pōt ad tex. nñi
cōuenire. teneatis ergo vitimū exemplū glo. et dy. supra relas-
tū declarādo vt supra declaravi post dy. et glo. magna i ver-
itē altius tollēdi diuiditur in quattuor partes principales. In
prima gl. timore cuiusdam taciti pñari dupliciter itelligit tex-
tū. In secunda format. q. et soluit. In tertia format aliā. q. In
quarta per modum notabilis reprobat quādam opi. pla. scōa
ibi. sed queritur hic tertia ibi itē. quare ista dicunt. quarta ibi
ppe si. item q. dicit p. lo. et in en. gl. in primis verbis ibi exem-
plū confessorie. istud vitimū exēplū confessorie reprehēdit per
dy. Jo. fab. et oēs alios hic ea ratione qua sunt reprehēssū pñi-
mū exemplū glo. supra in ver. tollēdi q. ridiculum est dicere q.
inter exēpla negatoria impator imiserit exēpla confessoria.
et in ea. glo. ibi vel dic nō repeti. nō vult dicere gl. q. si ad hoc
exemplū item altius tollēdi nō repetat negatoria. q. istud erit
optimū exemplum negatorie. qz si ago ius mihi esse altius tol-
lēdi ego ago p libertate et sic bene cōpetit negatoria. d. l. ij. in
prin. ff. si serui. vendi. sed adverte q. ly in hac glo. per alios nō
reprehēdat. puto q. ex necessitate ad istud exemplū. item alti-
us tollendi debeat repeti illa negatoria non ista ratione et qz
45 quotiēs cūq. ista dictio. itē adijciť ofoni cui deficiat verbū pñi-
cipale. illud d. suppleri ex oratione pcedēti cū oibz qualitatibus
in ea positis. tex. est in l. a. infra. in prin. et ibi Bar. ff. de appe-
z in l. i. in prin. ibi Bar. ff. de pu. late. Bar. in l. in repetēdis. ff.
de app. et in l. i. in prin. et ibi Bar. ff. de pu. late. Bar. in l. in repe-
tēdis. ff. de leg. iij. cū ergo in tex. nostro apponat ista dictio itē
huius orationi altius tollēdi in qua deficit verbū pñiale. er-
go illud verbū pñiale supplet ex oratione pcedēti cū qua-
litatibz ibi positis ergo supplet cū negatiua ibi posita. Dicite
ergo fin. dy. hic q. istud exēplū altius nō tollēdi. et sic cū nega-
toria pōt esse exemplū negatorie hoc modo. nā vdictum est in
gl. pcedenti in ver. altius. pone q. habeā servitute imittendi
signa mea in domū tuam. si domus tua est depressa possū age-
re cōfessoria cōtra te cuius sunt ille edes depresse ius mihi
esse illas edes altius tollere. et tu cōtra potes agere negatoria ius
mihi nō esse edes illas altius tollēdi et hoc modo pcedit tex. iste.
et sum modo in scōa parte pñi. gl. ibi def queritur hic quare
talia nota. quā subdiuidō in quattuor particulas. In prima
format. q. In scōa ponitur opi. pla. In tertia ponitur ex repro-
batio. In quarta ponitur opi. glo. scōa ibi respōdet pla. et tertia

et Jte. au-
tus at ipoz
tate sit hoc
dictio itē. vi
de do. Aler.
d. imoi. q. iij.
ex vi. in. i. et
iij. col. i. l. pñ
te et. fra. a. z
re. i. i. q. sup
finito d. acq.
here. r. fely.
i. c. pastorāf
i. §. itē cū. de
oñi. delega.
et qd ibi ad
eū dixi et
po. rapha.
cu. in consi-
lio. q. iij.

ibi hec opl. reprobatur. quarta ibi. dic ergo spicienda esse **C** In
ea. gl. ibi negatoria q. negatur. videte ergo diuersitatez inter
pla. et gloriatoz nostru. quare iste actiones negatorie et con- 46
fessorie istis noibus nuncupentur. et idē per oia dixit glo. in l. ij.
in prin. in ver. qui negat. ff. si serui. v. d. dy. hic dicit q. pla. nō
discrepat a glo. dicēs q. pla. etiā ipse cōsiderauit consonatiam
verboru prout cōsiderauit glo. nostra. saluat etiā pla. per. de
bellaperti. et Jaco. bu. hic vt pla. voluerit se referre ad ea q. cō
muniter accidunt iuxta l. ex his. et. l. nā ad ea. ff. de. ll. et cōmis
niter accidit q. cōfessoria verbis affirmatiuis. negatoria ver- 47
bis negatiuis pponatur. Bar. in l. ij. in princ. ff. si serui. v. d. v.
rit pla. vere habuisse bonu intellectū et rectū pro cutus euide
tia dixit orationē esse affirmatiuā vel negatiuā respectu sup
positi nō appositū. vnde i ppositio nostro cōfessoria respectu sup
positi apponitur verbis affirmatiuis. q. agēs cōfessoria dicit
ius sibi esse. phibēdi ne alit. tollat vel ius sibi esse eūdi rambu
ladi. eodē modo est in negatoria. q. respectu suppositi sēper
bis negatiuis pponit. q. agēs negatoria dicit ius nō esse eūdi
di nec ambulādi. et hoc est verū effectualiter loqndo q. effectus
debet attendi iuxta id qd in simili dixit glo. quā Ange. de are.
hic reputat sing. i. l. fi. si. in ver. exceptionē. et ibi Bar. ff. de do
li. excep. Accedat q. nō. p. doc. in l. nec codicillos. C. de codicil.
bū verū est q. aliqui verba negatoria sūt affirmatiua. vt si dico
ius mihi esse alit. tollēdi. s. effectus verborū est negatiuis. nā
tū est dicere sptum si dicerem ius nō esse tibi phibēdi me. ne
alitus tollā. ipse tamen Bar. alibi altius hoc attingens in l. si
prius. in. v. opp. ij. partis. ff. de ope. no. nuncia. dicebat vtrāqz
opi. i. gloriatoz et pla. posse cōcordari. aut enī cōsideram. ver
ba que in libello exprimitur. et tūc pcedit opi. glo. nostre. aut
cōsideramus verba que a iure tacite intelliguntur. et q. ex neces
sitate debet referri ad personā actoris vt est mediū ex quo cō
cluditur in actione pposita. et illud mediū tacite inest ex neces
sitate. etiā si non exprimitur. exēplum in alia materia ago cōs
tra te. ad. x. q. mutusui. quare peto te condēnari ec. hic deficit
mediū cōcludēdi ex quo resultat actio. deficit em obligatio. qz
in libello nō dicit te obligatū. sed istū mediū cōcludēdi supple
a lege iuxta ea q. traditū in l. edita. C. de eden. Ita in ppositi
to mediū cōcludēdi qd exprimitur vel ex necessitate intelli
gitur. **C** In pffessoria sēper pponitur kbis affirmatiuis. quia
agēs pffessoria asserit ius seruitutis sibi cōpetere et agēs nega
toria negat sibi ius seruitutis sibi cōpetere et ista ppxie fuit opi.
placē. et si dicas fortiter opponēdo. q. imo in negatoria mediū
cōcludēdi pōt. pponi. vel etiā ex necessitate subintelligiverbis
affirmatiuis. iuxta. d. l. si prius. ver. idē quoq. q. possū dicere
i negatoria ius mihi esse. phibēdi rety tali seruitute. vt ē tex.

expressus in l. vti frui. in pri. ff. si v. sus. pe. ergo in hoc exēplo me
diū cōcludēdi in negatoria pponitur verbis affirmatiuis. et
in hoc dicebat Bar. aduertēdū q. sicut argumētū logicorū hz
maiorē ppositionem. minorē. et conclusionē. ita apud legistas
libellus debet hec tria cōtinere. maior ergo ppositio in propo
sito nostro. tam in cōfessoria q. negatoria pponitur verbis af
firmatiuis. qz in cōfessoria agēs dicit se dñm predij dominā
tis. in negatoria dicit se dñm predij. qz negat seruitutē debere
l. vti frui. in prin. ff. si v. sus. frui. pe. l. post. et. l. et. l. si forte. s. hec
actio. ff. si ser. vendi. minor aut ppositio seu mediū cōcludē
di in istis actionibus in cōfessoria sēper proponitur verbis af
firmatiuis. in negatoria negatiuis. vel ex necessitate subintel
ligitur. vt dictum est. et si dicis in exēplo. de quo supra dixi me
diū cōcludēdi in negatoria pponitur verbis affirmatiuis.
qz dico ius mihi esse. phibēdi te. netali seruitute vtaria. dice
bat Bar. q. istud nō est mediū cōcludēdi immo est conclusio.
que inferitur ex medio cōcludēdi. qz ex quo in medio cōcludē
di dicit. nō esse tibi ius vtendi tali seruitute. ex hoc medio sequi
tur postea hec conclusio. q. mihi est ius. phibēdi te vti tali ser
uitute. et in cōclusiōe fin est verba possūt et negatiue et affirma
tiue pponi. et sic effectualiter vult Bar. q. cōsiderato medio cō
cludēdi pcedat opi. pla. nō aut pffessoria maiorē ppositione
vel cōclusionē. de quo dicite vt ibi latius p. est. **C** Sum modo
in. iij. parte principali glo. ibi itē quare iste dicuntur in re. que
pōt subdiuidi in duas particulas. In prima qrit quare pffesso
ria dicatur in re. In secūda quare negatoria dicatur in re. ij. ibi.
hoc idē in negatoria. **C** In ea. glo. ibi. in fructuario et credito
re. ista glo. in hoc male dicit. et reprehēditur per dy. Jaco. bu.
z oēs alios hic. et dicit dy. se putare hoc puenisse vti scripto
ris. et nō vti gloriatoz. t. nā nō est verū q. creditor sit quasi
dñs q. si esset quasi dñs in re illa nō posset pignus pntui. l. ex
secutāre. s. latius. ff. de rei vendi. et. l. neq. pignus. in princ. ff.
de regul. iur. t. **C** Itē nō est verū. q. usufructuarii sit quasi dñs
q. quasi dñs nō posset habere usufructu. formale ius sua. l. vti frui
in prin. ff. si usufruc. petā. bene verū est. q. ibi tales. i. creditor. et
usufructuarius dicuntur habere ius in re. l. eoz. in pri. ff. de dā.
si infec. rōne cuius iuris t. cōpetit eis vtilis pffessoria p seruitu
te. et in creditore hoc est expeditū. l. ei qui. ff. de serui. Usufu
ctuarius aut nō hz directe et principaliter cōfessoria p seruitu
te. sed per quādā cōsequētiā. qz petendo usufructu cōsequitur
seruitutē. istud est qd dixit tex. i. l. i. in fin. et in l. vti frui. s. vti
frui. ff. si usufruc. petā. teneatis ergo exēplū glo. t. quod sequitur
de supiciario. qui bñ est quasi dñs. accipiēdo quasi dñm pro
vili dñio. d. l. i. in princ. et. d. s. qd aut. ff. de sup. idē dicit t. i. em
phiteota. et ysallo. vt ē tex. in l. i. puinciali. s. i. ego. ff. de oper.

C Quasi
dñs Adde q
habent p. d.
alex. d. iij. o.
in l. sed pos
fessori. s. itē
si inrauerō.
d. iij. et i. p.
cxix. ij. pte.
et i. p. v. iij.
pte. et bar. ce
pol. d. serui.
t. de usufru.
vbi nūquid
usufructu
rius veniat
appellatiōe
domini.

C In em
phiteota ad
de o. Ale.
i. d. p. cxix
ij. parte.

no. nun. circa id quod dixit secundum doc. hic qd usufructus
rius nō est quasi dñs et cōsequēter qd usufructuarius non hz
vile dñum. sed quia istud pro nūc nolo attingere. videte in
ter. in. l. recte dicimus in prin. et ibi glo. nota. in verbo seruitus
tis. ff. de ver. sig. et ter. in. l. in venditione in prin. et ibi glo. et
Bar. ff. de bo. auc. iudi. pos. et ter. glo. et Bar. in. l. iij. ff. de vfu
fruc. et bar. post glo. et Guil. in rub. C. de vfu. et vide oīno late
Bar. in. l. qui vfu. ff. de ver. obli. ¶ In ea. gl. ibi. item publi
ciana datur. de hoc dicite vt per Bart. in. l. si ego. §. i. hic in gl.
allega. ¶ In ea. glo. ibi. et ratione horū similitū dicitur in rem.
habens rationē et quare cōfessoria et negatoria dicatur in re. 54
eo qd cōpetit dñs vel quasi dñs cōtra possidentē. et eū qui do
lo de iur. possidere. et cōtra eū qui liti se obtulit. hec ratio glos.
non videtur mihi posse pcedere. qd licet verum sit. qd iste actio
nes aliqui duntur nō possidentē cōtra possidentē. vt dicit glos.
hic. et glo. nota. in. c. examinata in glo. ij. in verbo possidebas.
extra de iudi. tamen possunt etiā dari ipsimet possidentē cōtra
non possidentē. vt hoc ter. in ver. si. et. l. et si forte. §. sciendum.
ff. si serui. vendi. et. l. vt frui. §. si. ff. si vfu. pet. unino possit
etiā dari cōtra quēcumq. extraneum possessorē. vt. l. si quis
diuturno. §. si. ff. si serui. vendi. et. d. l. vt frui. §. vtrū alit. ergo
relinquitur. qd nō est vera ratio glo. qd dicuntur in rem. quia cō
petunt cōtra possessorē. dicite ergo pncis. qd iste dicuntur in
rem actiones. quia competunt pro iure quod quis habet in
re. et tale ius transit cū re ad quemcūq. illa res perueniat. l.
via constitui. §. si fundus. et. l. fundum. ff. de serui. rusti. predi.
ergo debent dici in rem. vt. l. actionum genera in prin. ff. de ac
tio. et obli. ¶ Et ex hac tamen parte glo. declarata et intel
lecta. vt supra potestis colligere diffinitionem negatorie et cō
fessorie. vt cōfessoria sit actio in rem competens alicui ratio
ne seruitutis sibi debite. vt fundo suo vel quasi suo contra ipe
dictē ad declaratiōē iuris sui. ita diffinit per. d. bellaper. hoc
et sequitur Jo. fab. et quare dixerim. qd sit actio in rem. patet ex
supra scriptis. quare autē dicatur rōne seruitutis sibi debite.
vel fundo suo dicite vt appareat hanc actionem cōpetere tam
pro seruitutibus personaribus. et sic debitis a re psona. qd pro
seruitutibus reabil. et sic debitis a re rei. vt hoc ter. ideo autē
dicitur quasi suo ppter usufructuariū et creditorē. vt hic i. gl.
declaram. ¶ Negatoria autē dicitur in rem cōpetere alicui
ratione rei sue. vel quasi sue cōtra vtentē aliqua seruutē in re
illa ad prouocatiōē aduersario ius nō esse vtrū tali seruutē.
et ita etiā diffinitur p. de bellaper. et Jo. fab. hic quare autē
dictum sit. qd est actio in rem. patet ex supra scriptis. et quare di
catur ratione rei sue. vel quasi dicite ppter illos qui nō sūt do
mini et habēt ius in rem. et ppter bonchidi possessorē. quare

57 autem dicatur contra vtentem satis patet. ¶ Quoniam au
tem negatoria datur contra quēlibet impediētem. etiā si nō
petendat sibi debere seruutem. vide glo. in. l. apud trebatū
§. item trebatius in ver. non est. ff. de aqua plu. arcen. et glo. i.
l. i. cū meus. §. i. ff. si serui. vendi. et p. de bellaper. et Jo. fab.
hic. Dicit postremo ad pronuncian dum aduersario ius non
esse vtrū tali seruutē. et quare hoc dictum sit. satis patet. p
tabat tamen p. de bellaperti. hic qd cōfessoria non competat
ad pronuncian dū rem esse liberā. qd fm eum sequeretur qd
si res mea deberet tertio seruutē. qd contra te. cui non est de
bita seruutis nō possit intentari p fessoria. quia non posset pe
ti. qd non pronun cietur rem esse liberā. quod tamen est falsum
vt est ter. in. l. lo ci. corpus. §. cōpetit. ff. si ser. vendi. et dicit Jo.
fab. hic. qd hec opi. est vera de iure. licet refert Specu. tenentē
contrarium in titulo de causa pos. et p. p. §. nunc dicendum
circa finē. §. ego puto opi. Specu. esse verā. quia etiā presup
posito qd res mea debet tertio seruutē. nihilominus quantū
est ad te. cui non debetur seruutis. ego possum per negatoriā
petere. qd pronun cietur re nō esse liberā. et intelligatur libera
quantum est ad rem aliud est quod dicit ter. ille i. c. compet
dū dicit. quātū est ad te liberā edes habeo. ¶ Sum modo in
quarta et vltima parte. in glo. ibi. itē nota qd dixit pla. quam
potestis subdiuidere in duas particulas. In prima pmo
dum notabilis refert quādam opi. pla. et illam repobat. se
cunda ibi. sed falsum est. In si. gl. gl. bene dicit. et idē tenet. et
latius glosa. in. l. ij. in prin. in ver. qui negat. ff. si serui. vendi.
¶ Glo. in ver. neget. pro cuius expeditione oppono cōtra ter.
dū dicitur. qd ei qui possidet. non est prodita actio. cōtra depo
nentem retinet possessionē rei deposte. l. ij. §. rei. ff. de positi. Item
cōmodas retinet possessionē rei commodate. l. rei. ff. de commo
dati. et tñ deponēs et cōmodas. hz possideant. habent tñ re ven.
lo officium ad si. ff. de rei ven. ergo ter. noster. qui dicit possidē
ti nō esse proditā actionem male dicit. Timore huius cōtrarij
facta est glo. nostra que tripliciter rñdet ad istud contrarium.
ideo in tres partes diuidit. et scda est ibi. alij dicit. l. illam ter
tia ibi. sunt et alij. ¶ Ad si. glo. quantū est ad solutionē contra
rii supra formati. teneatis primā solutionē fm qd etiā tñ glo.
nra. pro clara tñ intelligētia hui glo. et eius enucleatiōe duo
se offerūt l. hac gl. picipat examināda. pñtū ē vtrū possidens
possit agere rei vendi. Scdū vtrū possidēs si agit rei ven. d
catur possessioni renunciāse. ¶ Circa primā dicite ex mēte
dy. hic. qd aut quis possidet naturaliter et ciuilit. et hz et de
tationē. et tñ clarū est qd nō pōt agere rei vendi. qd non est
cōtra quē agat. aut vero possidet naturaliter tñ aut ciuilit
pñt aut ciuilit et naturaliter simul. hz non detinet. et in istis casu

¶ Et vel
qñ aut cōpe
tat rei ven.

vide, d. bar.
foz. i. f. confi.
lxi. inci. in
piti. x. etio
pcludo in i.
parte 2 i. pfi.
lxxix. ci. in
ca agitata
cir. me. viij.
col. ea. pte. i

bus clarū est q̄ possit agere rei ven. cōtra eum qui detinet vel etiā qui naturaliter tñ possideret. 2 ita loquit. d. l. officii. 2 vis dimus in s. omniū in materia rei ven. s. eo. Et per ista dicebat Wy. hic errare illos qui tenet q̄ rei ven. nō possit cōcurrere cū interdicto vti possidetis. 2 simul intēari. q̄ agens rei ven. asserit possessionē esse penes reū 2 agēs interdicto vti possidetis asserit se possidere. 2 sic videt cōtraria intētare. vt tenet glos. in l. si de vi. ff. de iudi. q̄ imino fm Wy. qñ quis possideret cui lter tñ vel naturaliter tñ possit agere rei ven. ppter natura- le q̄ esset penes alium vel. ppter detentionē rei quā alius haberet. item etiā in interdicto vti possidetis. ppter ciuilem quam ipse hz vel propter naturalē que esset penes eum. et ita nō dis- ceret cōtraria intētare. 2 ita tenuit glo. in l. clam possidere. s. qui ad nūdas. in. fi. ff. de acqui. pos. bene verum est si q̄s pos- sideret naturaliter 2 ciuilit. item etiam haberet rei defenta- tionem. q̄ isto casu non possit concurrere rei vendi. et interdiz- ctum vti possi. quia impossibile esset q̄ isto casu competeret si bi rei ven. 2 cum Wy. tenet Nico. de nepo. 2 Bald. hic. Adde q̄ idē tenet Barto. in l. naturaliter in s. nihil cōmune in l. cō- bina. ff. de acquiren. posset. vbi dicit q̄ oēs tenent illud quod Wy. hic ibi vide late per eū. de quo etiam vide glo. in l. incertl in ver. questionem. 2 ibi Bartol. C. de interdi. et ibidē Bald. in repe. in. vij. col. 2 glo. in l. ordinarij in glo. fi. in verbo in. C. de rei vendi. 2 ibi Bal. in. ij. 2 iij. col. 2 apud cano. vide tex. optimum in. c. pastoralis. et ibi glo. in ver. recuperande. extra de causa pos. 2 proprie. 2 ibi habetur per omnes. 2 p do. Anto. in. c. cum dilectus. eo. ti. in. vi. col. ¶ Circa scōm pncipale vtrū possi- dens si agat rei vendi. dicat possessioni sue renunciāsse. 2 i glo. videtis illos antiquos doct. band. et lota. tenere q̄ sic quorū op. maledicit Wy. hic. 2 dicit q̄ est mala peior pessima 2 q̄ est contra casu. l. naturaliter. s. nichil cōmune. ff. de acquire. pos. vbi ad ptextū dicit non videri possessioni renunciāsse qui rem vendicauit ad idē. l. cū fundū. s. fi. ff. de vi. et vi. ar. ad idē casū in. c. pasto. de causa pos. 2 ppte. ego puto opi. hotum antiquorū posse saluari ex distinctiōe Bart. in. d. s. nihil cōmune in. v. col. ver. quero pro declaratiōe huius lec. 2 ibi Bar. faciēs mentio- nē de op. i. istoz i hac gl. recitata eā saluat. In hoc ergo nunqd agēs rei ven. vel alio iudicio petitorio videtur renunciāsse pos- sessione qd hz. distinguebat ibi Bart. aut enim iste ignorabat se possidere. q̄ possidebat p aliū. puta per filium vel seruū. 2 tñ clarū est q̄ intētado petitorij non dicit renunciāsse possessionē qd ignorat se habere. l. si duo. i. p. l. iuncta gl. ff. vti possi. aut ve- ro sciebat se possidere 2 tñ aut possidebat p aliū. puta p colo- num. 2 tunc etiam intētando petitorij nō amittit possessionē. q̄ isto casu possessio nō amittitur solo animo. sed requiritur q̄

60

alius ingrediatur. l. peregre. s. quibus explicitis. ff. de acqui. pos. aut possidebat per seipsum. 2 tñ aut iste qui scit se posside- re agit pro eadē possessione que est penes ipsum. 2 tñ bene dicitur possessioni renunciāsse 2 in hoc casu pcedat 2 saluet opt. istorū antiquorum. Aut agit p alia possessionē q̄ pro ea que est penes ipsum. q̄ dum possideret ciuilit tñ agit p naturalē aut p detentionē quā alius hz. 2 tñ cōf sue possessioni renunciāsse de quo dicitur ibi per Bar. 2 de hoc etiā per do. An. l. d. c. cū dilectus i. iij. col. extra de causa posset. 2 proprie. ¶ Capio glo. in ver. vno casu quā diuio in duas partes prout duobus mo- dis intelligit vel exēplificat tex. scda ibi vel dic q̄ dicit. ¶ In fi. glo. Wy. tenet vtrūq̄ exēplum glo. dices q̄ vtrūq̄ est bonū. p. et. de bellaper. et Jo. fab. 2 eos Ange. de are. reprehendunt vtrūq̄ exēplum. 2 q̄ primum de duplicatis iudicijs non possit pcedere patet q̄ tex. dicit vno casu 2 istū essent plures casus scōm etiam de reo in exceptionibus eadē rōne multominus procedit. q̄ fm eos essent plures q̄ mille casus. Dicebat ergo per. de bellaperti. q̄ ad istū tex. istud est proprium exem- plum. Si ergo possideo rem meam propriā. 2 tu agas et dicas esse tuā quia si nego illam esse tuam et volo pbare esse meam q̄ possum iuxta l. circa cum glo. no. ff. de proba. dicor insinere partes petitoris. et dicit Joan. fab. hic q̄ putat istud verum exemplum ad tex. nostrum qd etiam tenet Ange. de are. hic. q̄ fm eos tex. non dicit q̄ actor sit. sed bene dicit q̄ sustinet par- tes actoris. sed in veritate istud exemplum parum aut nihil differt a scdo exemplo gl. nostre. q̄ in vtroq̄ intelligimus tex. loqui de reo. Ego puto vtrūq̄ intellectum nullaten⁹ posse sta- re et vt intelligamus tex. in reo aperte demonstrro. ¶ Nam ecce p̄rio debet esse de regula. l. nā quod liquide. s. fina. ff. de penu- lega. Bartolus in. l. si cum. s. qui iniuriarum. ff. si quis cau. i. ij. col. sed regula hic posita loquitur in actore. ergo exceptio que esset in reo non esset bona. ideo Jo. fab. qui sensit hanc ra- tionem vt eam euaderet dicit q̄ in hoc tex. nō ponitur proprie exceptio sed quedam illatio. Ego teneo ad hunc tex. primum exemplum glose nostr. ret ostendo q̄ i eo debet necessario tex. intelligi. nam vt etiam fatentur qui reproband illam intelle- ctum vel exemplum glose verum est q̄ in istis duplicibus iu- dicijs. ille qui possidet hz actionē per quam neget rem actoris esse. vt est etiam tex. clarus in. l. i. ff. fami. her. alleg. in glo. si er- go tex. noster intelligeretur in alio casu q̄ in istis duplicibus iudicijs male diceret dum dicit vno casu. quēlra illum casum esset etiam alius casus. Nec ob. reprobatio eoz dum dicebat q̄ ille nō esset vnus casus. q̄ imo est vnus casus in duplicib⁹ iudicijs. sub quo bñ plures continētur 2 nō possum michi per- suadere qd iste tex. loquat i alio casu. ¶ Extra glo. restat vlti

mo ut videamus + qualiter formandus sit libellus in confessoria scz et negatoria et in confessoria dicite vt colligo ex mente doctor. hic. qd debeo primo narrare qualiter titius constituit mihi seruitutem in tali fundo suo ad tale fundum. qui est meus vel quasi meus vel in quo habeo ius et debeo fundi illius constituta demonstrare. hinc debet dicere qualiter. d. titius me existente in possessione vel quasi illius seruitutis impedivit vel turbavit vti dicta seruitute. et qd etiam de presenti impedit et turbat. propter qd impedimentum interest mea in. x. quare peto. per vos declarari dicta seruitute dicto fundo competere. et d. titius illis. r. condnari mihi dandis rone mei interesse et q. mihi mediante officio vestro caneat qd in futurum nec ipse nec hdes nec successores sui impediunt me vti tali seruitute. Dixi primo debere narrari qualiter titius constituit seruitutem et si bene advertistis non dixi propter usufructum. cui non potest constitui seruitus. l. ij. ff. recte. ff. si serui. vendi. l. sed et si quis. §. ff. de usufructu. et tñ potest agere confessoria rone seruitutis debite fundo in quo habet usufructum. vt vidistis supra in glo. magna i. tertia parte principali. Postea dixi ad tale fundum qui est meus vel quasi meus vel in quo ius habeo ita dixi propter dices et os dñs. item propter haberes vtile dominium qui situr quasi dñi. item propter usufructuarium et creditorem qui habent ius in re. put vidistis in preallegata glo. magna. in tertia parte principali. Deinde dixi fiendā mentionē de impedimento vel turbatione requiritur enim molestatio siue inquietatio ex parte eius qui conuenitur alias conueniri non potest. ita videtur innere tex. in. l. vti frui. §. ff. si usufruct. peto. et hoc tenet Joac. bn. hic scdm quod est allegat Bar. in. l. si prius. in quinta oppo. prime partis. ff. de ope. no. nuncia. et ibi dicit Bar. hoc esse menti tenendū. Subdit tñ ibidē Bart. se putare q. si processu in iudicij appareret conditio etiam verbalis. q. conuictus negasset q. istud sufficeret q. reputat Ange. de are. hoc singulari simi. et dicit q. istud idē sequitur Lopus de florentia in allegationibus suis. allegatione. xxy. et do. Anto. in. c. cum ad sedē extra de ressi. sp. posset tñ dictum istud Bar. limitari per id qd notabiliter voluit ipse Bar. in. l. si dubitetur. §. ita demum ad fi. ff. de fideius. et in. Letam. §. licet. ff. de ma. fin Ange. de are. hic. et dixi postmodum q. d. petere seruitutē declarari debet in dicto fundo p. l. qui aliena. §. ff. de neg. gest. Aduertatis ita men q. si quis peteret pronunciari seruitutem sibi deberi in fundo. q. tamen valet et insinuetur libellus. nam ita eum fortis matu rificō. in. l. i. in prin. ff. si serui. vendi. et tex. hic. et illa verba peto pronunciari seruitutem mihi competere. intelligitur scz ad predij utilitatem et mediante fundo cuius ego sum dñs per tex. na. in. l. vnus ex socijs. in prin. vers. quis. ff. de seru.

rusti. predio. et ita dicit Bar. in. d. l. si prius. in sexta oppo. secundae partis principalis. et idem in. d. l. qui aliena. §. ff. in. l. i. in prin. ff. si serui. vendi. et in. l. si. §. fin autem. C. de bonis qui libere.
 51. ¶ Dixi etiam fiendam esse petitionē interesse. et q. in istis actionibus veniant interesse et fructus et dñs. habetis text. notabile in. l. loci corp. §. i. confessoria. et §. si fundus. et l. si forte. §. ff. si serui. vendi. et tex. in. l. si quid. et ibi Bal. C. de serui. et aqua. notabiliter Bart. in. d. l. si prius in. x. oppo. prime partis. et in quinta oppo. secundae partis ad fi. et Bar. in. l. i. flumini. §. ff. de dño in fec. et ibi dicit Bar. post Jaco. de are. q. ly confessoria detur ad interesse q. nō datur principaliter. sed i. cōsequenti. imo plus dicit Bal. post pe. de bellaperti. in. d. l. si quid. qd interesse non venit iure actionis confessorie. sed p. officium iudicis mercenarii. et propterea dicit q. in formatione libelli debemus esse cauti vt sup. interesse dñs officij iudicis ipsozetur. et fin eū tex. in. d. §. in confessoria quocūq. i. actione confessoria venire fructus et interesse seruitutis est intelligēdus vt veniat scz officio iudicis mercenario nō iure actionis confessorie. et bene nota dictū. §. in confessoria. quāt q. interesse p. fructibus cōputetur. ideo dicebat Bal. in. d. l. si qd. q. si in bello fiat mēto i. pteresse. videtur etiam fieri mēto fructuū qd ipse reputat esse notabile. ¶ Ultimo dixi petendam esse cautionē q. in futurū nec ipse nec hdes nec successores sui impediūt me vti tali seruitute. et de hoc est tex. in. l. hars. et ibi Bar. et i. l. egi. ff. si serui. vendi. et vide Bar. magistratū i. hoc loquētem in dicta. l. si prius. in tertia oppositione secundae partis principalis.
 52. ¶ Et in negatoria aut qualiter sit formandus libellus dicitur Bar. Bal. l. i. l. vi. col. C. vti possidetis. qd gl. que est notabilis in. l. aurelius. §. si centū in glo. in verbo consequt posse. ff. de liber. lega. formabat libellū in negatoria. sed q. illa glo. explicite non format. id formabo fin dñco. et Joac. fab. hic. q. libellus in negatoria formandus sit ad similitudine libelli q. formatur i. actione p. confessoria. et ex mente doctorū hic colligo formā talem. dico me esse dñm vel quasi dominum talis fundi vel ius me in eo habere i. quo titius pretēdit sibi debitis seruitutem. et ita ea petitur cū tamē nulla seruitutis sit illi fundi imposita vt sibi debeatur propter qd ego sum lefus. in. x. et in tantū mea interest. quare peto p. vos declarari ius non esse ticio seruitute illa vti dñ. vel possū petere pronunciari ius mihi esse prohibēdi dictum titium vti seruitus illa. Item possum petere etiam pronunciari fundū illū esse meū liberū prout dixi et tenui supra in glo. magna i. tertia parte principali i. diffinitione negatorie et ego similes has clausulas ponere in conclusione libelli hoc modo peto p. nunciari dictum fundum esse liberū. et sic ticio non esse ius illa seruitute p. dñ. et mihi esse ius illū prohibēdi et dehinc debet

a ¶ In ne-
gatoria.
quod aut agi-
tur negato-
ria et quid
requirit i. ca.
vide do. ale-
xan. d. unol.
i. cōsi. cxxxv.
in. iij. col. i.
ij. parte.

petere ipsum pdenari ad dicta. r. ratione mei interesse. Postremo debet petere mediare officio iudicis mihi cauere q. i futurum ipse iudex nec heredes vel successores sui utentur illa sententia. r. q. nullatenus impediant aut turbabunt libertatem pdenari mei. r. quare ista ponantur. pater ex his q. supra dixi in libello pfectionis r. ultra predicta si vultis videre de forma libelli r. in actione cofessoria q. in negatoria. videte etiam Barto. in d. l. harum. ff. de serui. vdi. r. Specul. l. titu. de causa pos. r. ppue. q. in confessoria per totum illum. S. Bal. in aut. ei qui in. r. iij. col. c. de bo. auct. iudi. possi. r. late Angel. in repetitio. l. si quis vim. S. differentia. in. v. et. vl. car. ff. de acquiren. posses. immo et cano. in. c. abbate sane. extra de verbo. signifi. et in. c. exami nata. extra de iudi. sequitur notabilis. S. sed iste.

Sed iste. Iste. S. seipsum continuat ita q. non est opus alia continuatione puenit illum Nico. de neapo. hic multis modis continuet et fuit altercatio inter citramontanos et vltromontanos secundum quod referunt Jo. fab. et Nico. de neapo. hic nam citramontani r. Jaco. de rane. et Rodul. de auricuria tenuerunt q. hic non sit. S. sed sit versi. qui continuetur cum precedenti. et ita eum legunt cum precedenti. sed in versi. alie ponatur principium. S. moti. quia no est verum q. in isto. S. sed iste ponatur diuisio actionum. immo diuisio fuerat etia supra tacite facta. q. illius diuisionis vidim. supra primum membrum scilicet que actiones ciuiles. cum ergo non fiat noua diuisio actionum. et hic consequenter cu hic non fiat inchoatio noue materie ideo imperator superior in materia prosequitur. relinquatur ergo q. hic non debet esse. S. nisi gratia euidentioris intellectus vel doctrine. vt est glosa. nota. in. l. vnum ex familia. S. si de falcidia. in glosa. i. ff. de leg. ij. accedat glosa in. l. non cogendum. S. fabinus. in glosa. i. de procur. et glosa. in. l. ita tamen. S. ita tamen in glo. i. ff. ad treb. et glo. in. l. non distinguimus. S. compromisso in glo. i. ff. de arbit. et glo. in. l. eum qui indicare. S. magistratum in glo. i. ff. de iuridici. om. iudi. et glo. in. l. tres partes in glo. i. ff. ad. l. falcid.

Pro hac opi. citramontanoz videtur bene facere quod voluit Barto. in. l. iij. S. filius autem inter medias esse ff. de l. i. de. r. posthu. vbi dixit posse colligi ex illo tex. r. quando in. l. vel statuto debeat dici. S. vel versiculus aut littera grossa. nam qn est vnum capitulu nunq. durante illo capitulo potest dici. S. bene possit esse versi. finito autem illo capitulo qn incipit aliud capitulu debet dici. S. r. dicit vnu capitulu qn circa idem disponit. r. dispositiones possunt simul circa idem concurrere. vt. pbat ex illo tex. r. ubi declarat Barto. cu ergo hic sit vnum capitulu cu pcedentibus. q. ibi est eadem dispositio. ergo apparet q. hic no debet esse. S. r. dicit archidia. i. c. humanu gen. pma diuisio

etione r. q. S. dicitur a para grece. quod est diuisio et graphos quod est scriptura. vñ dicitur. S. quasi diuisio scripturarum. r. fm cu bene proprie pronuntiando debet dici paragraphus. r. non aut paraphus. S. aduertite q. rationes alleg. per vltromontanos concludunt q. sicut in. S. sed iste. ita etia in verbo alie non debeat esse. S. qd est contra ipsu. vltromontani ergo r. quasi comunitur oes faciunt. S. hic in isto. S. sed iste. cu imperator hic tacite subintret alia diuisione actionum. vt dicit hic glo. in princ. et hoc in specie tenendo. f. q. hic debet esse. S. tenet dy. Nico. de neapo. Jo. fab. et Jaco. butri. et istud mihi magis placet vnica ratione. q. licet verum sit q. supra in pcedentibus sint posite actiones ciuiles. tñ sunt posite tanq. pntineantur sub prima diuisione actionu. et sic cu essent vel reales vel psonales no aut sunt posite. eo q. essent ciuiles. cu ergo impator hic aperiat nobis illas actiones etia ee ciuiles. et postea subiiciat aliis esse pretorias apparet manifeste q. hic ponatur secunda diuisio actionu. et cosequenter rationes supra adducte p citramontanis pbabit hic. S. esse. ¶ Et est aduertendu etia q. imperator in hoc. S. vlt. ad. S. sequens tractat de actionibus ptoz hoc ordi ne. q. primo ponit de actionibus ptoz realis secundo de ptoz psonalibus ibi in. S. psona. iij. de ptoz popularibus ibi in. S. populares. ¶ Ante q. accedat ad materia huius. S. atingam. in primis duo sup quibus posset probabiliter iuxta hic. S. dubitari. r. primum est que possit esse ratio q. iuriconsultus in lumine digestoz. post titulu de rei ven. immediate posuit titulu de publiciana ante tractatu seruitutu. et tamen imperator in hoc titulo fecit totu econtra. q. in. S. omni posuit materia rei vendi. et in. S. eque. posuit immediate materia seruitutum. r. posita in hoc. S. posuit materia publiciane. potestis dicere vtrū q. factum esse ratione. nam imperator in toto hoc titulo procedit per diuisiones actionum iuxta glo. magistrum in. S. sūt pretorias. in glo. infra eo. quia ergo in prima diuisione hic posita. scilicet in. S. omnium optime cadebat materia rei vendi. et materia seruitutum. idcirco ibi sunt bene posite. verum quia in secunda diuisione actionum que hic ponitur optime cadit publiciana. idcirco illa etia hic bene ponitur. iuriconsultus autem non processit per diuisiones actionum. sed secundum eam materiam. quia ergo publiciana habet materiam cofortem cum rei vendicatio. immo omnia disposita in rei vendica. etia habent locu in publiciana. vt est textus noster in. l. cu qui. S. in publiciana. ff. de publicia. idcirco post titulu de rei vendi. dicit iuriconsultus bene posuit titulu de publicia. r. Secundu dubium est quare pretor non extendit potius rei vendi. ciuilem ad hunc casum scilicet vt rei vendi. ciuilem que datur ei qui est dominus per extensionem pretoris daretur etia ei

a ¶ Para graphus. S. dicitur q. diuisio scripturarum. r. fm cu bene proprie pronuntiando debet dici paragraphus. r. non aut paraphus. S. aduertite q. rationes alleg. per vltromontanos concludunt q. sicut in. S. sed iste. ita etia in verbo alie non debeat esse. S. qd est contra ipsu. vltromontani ergo r. quasi comunitur oes faciunt. S. hic in isto. S. sed iste. cu imperator hic tacite subintret alia diuisione actionum. vt dicit hic glo. in princ. et hoc in specie tenendo. f. q. hic debet esse. S. tenet dy. Nico. de neapo. Jo. fab. et Jaco. butri. et istud mihi magis placet vnica ratione. q. licet verum sit q. supra in pcedentibus sint posite actiones ciuiles. tñ sunt posite tanq. pntineantur sub prima diuisione actionu. et sic cu essent vel reales vel psonales no aut sunt posite. eo q. essent ciuiles. cu ergo impator hic aperiat nobis illas actiones etia ee ciuiles. et postea subiiciat aliis esse pretorias apparet manifeste q. hic ponatur secunda diuisio actionu. et cosequenter rationes supra adducte p citramontanis pbabit hic. S. esse. ¶ Et est aduertendu etia q. imperator in hoc. S. vlt. ad. S. sequens tractat de actionibus ptoz hoc ordi ne. q. primo ponit de actionibus ptoz realis secundo de ptoz psonalibus ibi in. S. psona. iij. de ptoz popularibus ibi in. S. populares. ¶ Ante q. accedat ad materia huius. S. atingam. in primis duo sup quibus posset probabiliter iuxta hic. S. dubitari. r. primum est que possit esse ratio q. iuriconsultus in lumine digestoz. post titulu de rei ven. immediate posuit titulu de publiciana ante tractatu seruitutu. et tamen imperator in hoc titulo fecit totu econtra. q. in. S. omni posuit materia rei vendi. et in. S. eque. posuit immediate materia seruitutum. r. posita in hoc. S. posuit materia publiciane. potestis dicere vtrū q. factum esse ratione. nam imperator in toto hoc titulo procedit per diuisiones actionum iuxta glo. magistrum in. S. sūt pretorias. in glo. infra eo. quia ergo in prima diuisione hic posita. scilicet in. S. omnium optime cadebat materia rei vendi. et materia seruitutum. idcirco ibi sunt bene posite. verum quia in secunda diuisione actionum que hic ponitur optime cadit publiciana. idcirco illa etia hic bene ponitur. iuriconsultus autem non processit per diuisiones actionum. sed secundum eam materiam. quia ergo publiciana habet materiam cofortem cum rei vendicatio. immo omnia disposita in rei vendica. etia habent locu in publiciana. vt est textus noster in. l. cu qui. S. in publiciana. ff. de publicia. idcirco post titulu de rei vendi. dicit iuriconsultus bene posuit titulu de publicia. r. Secundu dubium est quare pretor non extendit potius rei vendi. ciuilem ad hunc casum scilicet vt rei vendi. ciuilem que datur ei qui est dominus per extensionem pretoris daretur etia ei

a ¶ S. vide bar. cepol. i. rubrica de testa. in re peti. r. do. Alexan. de imo. post io. in. d. S. filio alleg. hic p do. ias. mag.

qui non est dominus quando bona fide et iusto titulo acquirit rem a non domino. sicut videmus in simili in ti. ff. de bono. pos. hered. pe. vbi pretor extendit petitionem hereditatis. que est actio civilis competens heredi. ut etiam competat bonorum possessori. et melius fecisset pretor ita extendere qd facere de novo vnam actionem de per se nominatam. Joan. fab. hic in viti. col. 1. mo. nec istud dubium et notabiliter hoc modo respondet. qd est magna ratio diversitatis inter istos casus. nam cum bonorum possessor et heres habeant magnam conformitatem inter se. nimirum si petitis hereditatis que datur heredi de iure civilis. potuit extendi per pretorem ad bonorum possessorem et ad hoc qd heres et bonorum possessor habeant inter se magnam conformitatem nihil allegat. Sed ego pro hoc allego solennem tex. in l. in conditionibus. § si patronus. ff. de condi. et demonstra. t. vbi conditio de herede. si heres non erit verificatur in bonorum possessore. quantumcumq; in conditionibus verba debeant stricte accipi. et in forma specifica impleri. l. qd heredi. in prin. 2. l. in eum. ff. de condi. et demonstra. Accedat quod multum singulariter voluit Bar. in l. i. § bonorum. ad trebel. vbi per illud tex. r. per tex. in d. § si patronus dixit t. qd statuta loquentia in herede habent locum in bonorum possessoribus ad propositum nostrum licet heres et bonorum possessor habeant conformitatem inter se. tamen dominus et non dominus nullam habent inter se conformitatem. immo sunt ad invicem de directo contrarii. nimirum si re vendi. civilis que competit domino non debuit extendi ad non dominum qui est sibi contrarius. Et his expeditis condescendo nunc ad materiam huius. § et quia in hoc. § tractatur materia publiciana. in prima ad evidentiam habetis videre t. quid sit publiciana. et in quod reperio eam diffinitam per Pet. de bellapert. et post eum per Joan. fab. hic. in. ii. col. potestis eam sic diffinire. publiciana est actio in rem competens alicui ratione iuris sibi bona fide quesiti in re vel ad rem commercio hominum non exemptam et non prohibitam vsu capi propter vitium traditione vel quasi sequuta ex causa habili ad translationem dominij contra habentem facultatem restituendi ad declarationem iuris sui. Dixit primo qd est actio in rem. et hoc satis patet ex isto tex. vbi imperator inter reales pretorias ponit pro prima istam publicianam. Et postea dixit ratione iuris intelligite. scilicet quasi dominij. ut hoc tex. Dehinc dixi bona fide quesiti propter tex. in l. eum qui. § pretor ait. ff. de pub. istud tamen verbum puto non esse de necessitate ponendum in diffinitione qd debeat esse res non prohibita vsu capi. ergo de necessitate infertur qd debeat esse bona fide quesita. Dehinc postea adiungit in re vel ad rem. ista verba exponit Pet. de bellapert. hoc modo ille qui habet servitu-

tem sibi acquisita a non domino bona fide dicitur habere in rem. hoc est in ea predio in quo debetur sibi servitus. et p. illo iure servitutis sibi a non domino constitute competit publiciana. ut. l. si ego. § i. et. ff. de publi. aliovero qui potest vendicare ratione directi dominij vel potest publiciana agere ratione quasi dominij dicitur habere ius ad rem. hec declaratio non placuit Joan. fab. qui dixit t. qd immo ille dicitur habere ius in re qui habet dominium ipsius rei. aliovero potest dici habere ius ad rem qd habet quasi dominium. allegat. c. fin. r. et ne captanda. de pcel. preb. lib. vi. Ego ad idem addo tex. no. in l. i. § in hac actione non vitio. ff. vi bo. rapt. vbi dixit text. qd ille dicitur habere ius in re qui habet in ea usufructum vel aliquid aliud propter quod sua interest illam rem a se non auferri. Et ibi habetis solennem tex. qui ponit differentiam t. inter hec verba in bonis nostris. et dicit qd illa dicuntur esse in bonis nostris in quibus habemus dominium. Illa vero dicuntur ex bonis nostris in quibus non habemus dominium. sed sunt bona nobis commodata vel apud nos deposita vel in quibus habemus usufructum vel habemus simile ius. et similem tex. habetis in § sane in hac actione supra vi bono. rap. Alibi etiam habetis glo. no. et magistrum quam Barto. ibi dicit menti tenendam in l. re in bonis. 2. est gl. unica. ff. de acqui. re. domi. que dixit t. qd quedam sunt in bonis nostris. quedam ex bonis. quedam extra bona quedam nec in bonis nec extra bona. Alibi etiam habetis glo. no. in l. vnicam in glo. fi. C. qm et quibus quarta pars debetur. l. i. r. que declarat t. qd quis dicatur habere bonum ius in re. et qm melius et qm optimum. et illam glo. inducit Bar. ad questionem. de qua ibi per eum. Et postea dixit et non prohibita vsu capi. hoc dixit propter l. eum qui a turo. so. in prin. ff. de publi. Et deinde subiungit propter vitium. istud dicit Joan. fab. hic etiam positum cum ministerio. propter l. cum ipso. § in vectigalibus iunctis primis verbis glo. ibi. 2. iuncta. l. siue agat. § hec actio. ff. de publi. ego puto verbum istud propter vitium non esse ponendum in diffinitione saltem de necessitate. nec ob. d. l. cum sponso. § in vectigalibus. ubi ibi dicit ad contrarium. t. qd in vectigalibus et aliis predijs qd vsu capi non possunt publiciana competit. qd intelligo. § illum scdm ultimam solutionem quam ibi dat glo. 2. quam ibi pro notabili sequitur Barto. et quam etiam sequitur glo. in d. l. siue agat. hec actio i. gl. itaq; illud qd dicitur ibi in tex. t. qd vectigal non potest prescribi. verum est respectu directi dominij sed non potest prescribi respectu vtilis et illo respectu datur publiciana. Et propterea dicebat ibi singulariter. Bart. se alias in facto dixisse t. qd in iudicio non potest prescribi contra romanam ecclesiam nisi spacio centum annorum. quas actiones. C. de sa. san. eccle. tamen contra vnum comitem qui haberet iurisdictionem ab ecclesia romana posset pra-

na. istud est quod multum signanter voluit et firmavit Bal. in l. in ciuilem. C. de fur. motus potissimum. et quod titulus a fure que situs habetur pro non titulo. item quia contra petitionem reservationis: quia petit iste qui dicit se spoliari ex furto. nihil potest opponi. videtur ibi latius per eum. et istud idem ego teneo. et ad do Bar. idem expresse tenentem in l. manifestissimum. Sed cum in scds. auver. quero quid si ad aliquem. C. de fur. q. fm ipsius Barto. mala fides venditoris aliquantulum afficit eument ab eo. et idem etiam tenet Jmo. in c. sepe. extra de ressi. spolia. et pau. de cast. in l. et ideo. §. i. ff. de condi. fur. et Juxta hoc alias multum dubitanti: quia supra vidimus quod publiciana non datur contra possidentem titulo. et nunquid datur publiciana contra poss. si. pro herede et non memini me vnq. legisse hoc esse ab aliquo tactum ut seruetur modum loquendi gl. in l. i. ff. de leg. ii. et alias memini me interrogasse de hoc quendam solennem virum. qui post aliquos dies mihi respondit quod non. et assignauit hanc rationem. ille qui possidet pro herede habet duo. s. possessionem et titulum: ergo debet excludere agentem publiciana per dictum. §. si duobus in d. l. euz qui. et per ea que supra dicta sunt. et pro tunc visa est mihi hec res concludens. sed cum in presentiarum illud oportunitus cogitat sem visum est mihi quod dicta ratio sit omnino falsa. Nam presupponeat quod possidere pro herede sit habere titulum. et istud est errare in terminis et contrarium tenet Bar. post glo. mo. ab in l. p. herede. in prin. in glo. i. ff. de vscap. pro herede post glo. in rub. illius tituli. istud etiam ostendo non esse verum per optimam simile. et nam petito here. non datur contra titu. possidentem. l. heredita. et ibi Bar. C. de peti. here. et tunc datur contra possidentem pro herede vel p. possessore. d. l. pro here. in prin. et. l. eleganter in eo. ii. et Unum tamen circa predicta diligenter notate quod reputo singulare et perpe. no. dignum quod si tu possideas rem sine titulo. et sic poteris agere contra te publiciana. quod si tu uideris disti re alteri et tradidisti. et consequenter ego non possum amplius agere publiciana contra emptorem. quod ipse habeat possessionem et titulum. quod nihilominus possum agere contra te venditorum actione in factum et illo edicto de alie. iudi. inu. ca. fa. Istud est quod multum singulariter voluit Bar. in l. iij. §. opus. ff. de alie. in di. mu. ca. fac. p. illi rex. quem ipse reputat ad hoc esse multum tenendum menti. et hys sic ad euentiam premisi l. §. iste in multis modis diuiditur et subdiuiditur per Ange. de are. hic. Ego tamen diuido illum vsq. ad §. rursus in quattuor partes principales. In prima per modum continuationis tacite ponit secundam diuisionem actionum. quod alie sunt ciuiles alie pretorie et pretorias subdiuidit in re et in personam. In secunda parte principalis ponit duo exempla generalia realium pretoriarum. In tertia primum exemplum generale declarat per exemplum spes

ciale. in quarta vltimis ponit quo nomine appellatur actio p. eo copetes et nols cam assignat. scda ibi: certe pleriq. tertia ibi: nam si cui ex iusta ca. quarta ibi que actio publiciana appellatur. Et fm Ange. de are. hic iste. §. vsq. ad §. rursus. hoc dicit in summa. Actio publiciana est actio pretoria in rem et datur ex equitate pretoria illi qui re nactus est aliquo iusto titulo et non dno et datur quasi ipse reuoluerit hoc dicit. Uel melius totu. tex. comprehendendo ita summate ex in ante Dy. et Bal. hic. Actionu. se cunda diuissio est. quedam sunt ciuiles quedam pretorie. de ciuilibus supra dictum est. pretorie quedam vero in rem: quedam in personam dicitur. in re sunt si agatur p. re vscapta quasi vscapta non sit. et ista appellatur rescissoria. Si vero agatur p. re non dno vscapta quasi vscapta sit agatur publiciana que competit facta traditione ex titulo habili ante vscapione completata si a rei possessione qd cadat. et ideo publiciana appellatur. quia a pretore publico extitit introducta. h. d. vsq. ad §. rursus. et In ter. prope si. ibi suscepisse dicit Dy. quod §. rectu. intellectus d. exponi hoc modo suscepisse. i. ex ea ca cepisse ex qua vscapio sequitur. et hoc tenet Jmo. de ne. no. hic. Mihi plus placet quod dicit. §. gl. magna post principium hic subaudiatur dictio quasi p. istum tex. in ver. ecce. et vbi ponit illa dictio quasi qd est improprietaria. l. qd id tepus. i. si. ff. de vscapio. et No. primo ex hoc tex. secundum diuisionem actionu. quod qda sunt ciuiles quedam pretorie. et sic dicuntur actiones ciuiles qd descendunt a legibus ciuilibus. Aliter vero dicuntur pretorie qd a pretore sunt coperte. et Juxta istud p. m. notabile occurrit notabile dubium quod de actionibus descendentibus ex statutis ducum marchionu et episcopoz. an sint ciuiles vel pretorie. Barto. tenet quod sint pretorie in l. si ad si. ff. de pe. et in l. v. in prin. ff. de rbo. obli. accedat quod voluit ipse Bar. in l. i. ad si. ff. de bono. pos. titu. generali. et quod voluit ipse Bar. i. l. i. §. si. ff. de vsu. pro empto. et Bald. in l. id quod pauperibus in ij. col. C. de episc. et cleri. et Bal. in l. siue pars. C. de dila. et in l. si p. adu. i. i. col. C. de edi. actio. et Bal. in rubi. C. qui admittit. l. i. q. et huius inuestigationis dicebat Ange. de are. et hic esse maximam vtilitatem. quod si sunt pretorie finitur anno. si vero sunt ciuiles erant perpetue. vt. i. de pe. et tepo. ac. in prin. in l. i. in ho notariis. an prin. ff. de actio. et oblig. et Et p. p. terea insert quod si statuto istoru. puta fm euz marchionu. feri arrie deferat successio alie cui de iure communi non deferetur puta si ex forma statuti educatur quod agnati excludant matrem vel sorores. quod fm eum licet regulariter additio hereditatis duret. xxx. annis. l. l. §. C. de ture vel de. tamen quia in casu nostro prima successio defertur agnatis ex statuto marchionu quod censetur iuris pretorij et remedia pretoris durant anno. certe agnati excludent a tali successione per annum quod dicit ipse singulariter esse notandum pro

ad Impro-
prietaria.
p. d. fra. arc.
in l. qd libe
r. d. v. g. r.
pup. et do.
Balo. may. i.
li. de acqui.
pos. et fran.
are. in l. si id
qd. §. qd aut
eo. et. in l. si
qd. no. de ac
qui. here. et
l. cu antiquus
C. de inoffi.
tel. et in l. cre
ditos in fi. si
cer. pe. et spe
ly. i. c. grati
de offi. deleg.
circa fi. viti.
eo. et d. alex.
de imo. i. p. si.
rru. in v. q.
col. i. iij. pte.
et Old. i. p. si.
clv. et ad de
epide. i. eo. §.
nde. l. xviij.

maxima limitatione. d. l. h. ego puto istū patrem non mediocriter errare. quia etiā pre-supposito q̄ talia statuta sint iuris pietozij. cōsequenter etiā pre-supposito q̄ actiones descendētes ex talibus statutis sint pretorie. tamen nō est verum q̄ anno finiantur. † quia actiones pretorie ita demū finiuntur anno si sint penales. secus autē si sint ei persecutorie. vt est tex. qui tradit nobis hanc doctrinā in. d. l. in honozariis. in prin. et. i. ad finē. et perpe. et tempo. actio. in prin. et hoc proprie dicit Bar. to. in. d. l. si. ad. si. ff. de penis. Item istud quod dicitur † q̄ statuta ducum comitū vel marchionū. et episcopozum. sunt pretoria. est verū q̄ isti tales non habeant administrationē iure proprio sed alteri. quē recognoscant in superiorē: quia tunc statuta eozū bene dicuntur iuris pietozij. quia isto casu isti sunt loco preiudis. prout habetur glo. no. in. c. i. in verbo obseruetur si de inuesti. inter do. et vasa. lis oriatur in vñ. feudo. secus autē si habeant administrationē iure proprio et superiorē non recognoscant. q̄ tunc non sunt loco preiudis. immo habentur loco preiudis prout dicit Bar. in. l. i. §. de quare. ff. de positi. et in. l. relegati. ff. de penis. et. l. continuus. §. cum quis. ff. de verbo. obliga. q̄ tunc statuta sua censentur ius civile. † et cōsequēter actiones ex eis descendētes essent ciuiles ita distinguendo tenent Angel. et Joan. de imo. Rapha. comēsis et pater preceptor meus domi. Alexand. imol. in. d. l. v. in prin. ff. de verbo. obligatio. et hoc etiā est ex mente Joan. and. in addi. ad Specu. in titu. de instrumē. editione. §. porro. in addi. incipiente ne subscriptio. et hoc est q̄ voluit Bal. proprie qui allegatur p̄tra in. l. recepticia. in. l. col. C. de consti. pecu. itē istud quod dictum est q̄ actiones pretorie penales durāt tñm āno. h̄z locū et p̄cedit in accusationibz. † Accusationes autē sēper sūt perpe. sue ex quacūq̄ lege vel edicto descend. it. istud est q̄ no. voluit Bal. in. d. l. recepticia. in. l. col. i. C. itē aduertite quia forte nō esset ponere os in celum tenere hanc nouam op̄inionē: q̄ illud quod dictum est supra quod actiones penales que descendunt ex statutis ducum comitū. et similitū procedat q̄si officii eozū esset annale. Secus autē si eozū officium esset perpetuum. vt est regulariter officium ductis comitis marchionis. et similitū. vel etiā esset ad beneplacitum quo casu censetur perpe. tuum iuxta. l. iuris peritos. in prin. ff. de excusa. tuto. et Bartol. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretor. in. iij. q. ff. de ope. no. nūc eis. quia tunc istis casibus posset istud nouum tentari scilicet q̄ actiones descendentes ex eozū statutis. licet sint pretorie. tamen non finiantur anno. Quid videtur mihi expresse probari per tex. i. de perpe. et tēpo. actio. in prin. Et quis text. illū bene consideret. nam dicit ibi tex. q̄ ideo actiones pretorie erāt annales. q̄ ipsius pretoris intra annū erat imperiū. ergo sentit

q̄ si imperiū fuisset extensū in longius tēp̄e. put i terminis nos stris q̄ actiōes āno nō expirassent. et si istud dictū est vey ē sin gulare et peregrinum. et magna limitatio ad dicta supra proxime relata. Cogitabitur tamen q̄ illud non audeo vobis fir mare. et ab alio cōprobari non inuenio. C. † Ex isto tex. secūdo nota ibi tradita fuerit. q̄ ad hoc vt alicui competat publiciana necesse est q̄ res fuerit sibi tradita et sic necessaria est rei traditio. intelligatis vos sane vel quasi traditio. per tex. in. l. siue autē. in prin. et. §. i. ff. de publi. et in tantū est necessaria traditio rei † q̄ licet alias sit sp̄ale in ecclesia vt in rebus ei venditis vel donatis trāseat dominii absq̄ traditione vt est tex. no. i. l. si. C. de sacrosan. eccle. q̄ Bar. ibi reputat esse valde mirabile. tamē est maximū dubium apud maiores nostros † vtum ees de. cōpetat publiciana nō facta traditione. et cōsequēter et nū quid. d. l. si. C. de sacrosan. eccle. habeat locum in publiciana. et in primis Jo. an. in. c. ij. extra de consue. quē sequit ibi do. Car di. floren. tenet q̄ non et dicit q̄ h̄z in ecclesiā ex solo titulo p̄to donationis transferatur dominii. tamē ex solo titulo non trā fertur publiciana nisi secuta traditioe motus q̄ hoc non est iure cautū et sumus in exorbitantibus. in quibus non est sicut da extēso. et idem tenet ibi dñs Abbas panormita. idē tenet Specu. in titu. de locato. §. nunc aliquis. ver. lviij. et idem tenet Raph. floren. in. c. abbate sane. de re iudic. in. vi. idē etiam tenet apud legistas Bal. in. l. quoties. in. i. col. C. de rei vend. et in. l. i. in. iij. col. in ver. caue tibi. C. si plures vna sūa. Contrarium tamen sēz q̄ in ecclesiam transferatur publiciana etiā sine traditione. tenet Inno. in. c. in presentia. extra de probatio. et do minus Anto. de butri. in. d. c. ij. extra de cōsue. fm q̄ eos ibi refert dominus Abbas panor. et idem tenet Bal. sibi cōtrarius in. d. l. siue autē. §. si duobus. ff. de publicis. et hanc partē tenuit ibi glo. magna. post principii. Ego in hoc puncto semper putauit hanc esse meram veritatem. q̄ aut ille qui donauit rem ecclesie habebat publicianam. q̄ possidebat rem cum titulo et bona fide et sic puto q̄ ecclesie cōpetat publiciana etiā nulla facta traditioe: eo q̄ illam h̄z ex persona auctoris sui et quoties ius aliq̄d acquirat ex persona alterius non requirit traditio. aut vero ille qui donauit ecclesie nō habebat publicianam. forte q̄ possidebat bona fide. sed sine titulo et tunc q̄ ecclesie non potest habere publicianam ex persona actoris sui sed est necesse q̄ incipiat in ipsa ecclesia. et tunc bene requiritur de necessitate traditio. ista sunt de mente Bar. in. l. i. §. i. ff. de publi. vbi vult Bar. q̄ in casibus ibi positis in quibus dominii sine traditione transferret. si publiciana erat penes personam auctoris sic cōpetat publiciana sine traditione alias necessaria sit traditio. et hanc distinctionem in terminis nostris tenet Jo. an.

a Traditio. adde q̄ dictū est p̄cedē. e. §. nunc. lxxv.

ad Inpenā
l. h. Ad hoc
qd fuit dictu
ē. §. oij. nūc.
l. xvi. p. eū.
dem do. Jo.
io. may.

de imo. in. d. c. ij. extra de cōsue. et ante eum Bal. in. l. h. in. l. ij. col. c. de sac. san. eccle. et ultimo no. q. si quis adquisierit rē do na fide et iusto titulo a non dño et postmodū amittat possessionem illius rei quod p. illa vēdicanda cōpetit sibi publiciana cōtra eū qui possidet vel alias haberet facultatē rei restituenz. de. Et aduerte t. q. si cōuentus publiciana negaret emptorem emisse a non dño vel etiā diceret se esse dominū vel habere ius in re. quod li postea conuincatur de mendacio incidit in penā. §. illud quoq. in aut. de trien. et semil. et aut. itē si possessor. C. qui po. in pig. ha. et in penā. l. h. §. ff. de reuendi. ita voluit glosa notabilis in. d. §. illud quoq. in verbo conuentus. Et glo. i. in verbo sed iste. diuiditur in quattuor partes principales. In p. ma declarat text. et aperit quid intendat imperator in hoc. §. tractare. In secunda parte format vnam questionē. In tertia format aliam. In qua. ta ponit dictum generale. secūda ibi sed queritur de duabus. tertia ibi secundo queritur de actione cōmodati. quarta ibi omnes enim actiones. Et in ea. glo. ibi sēp. enim videamus actionem re. habere ex ista glo. duo. primum t. q. ad cognoscendum an actio sit civilis vel pretoria. semper est inspicienda persona actoris et non rei. et dū glo. allegat ad hoc. l. pure. §. si. ff. de excep. doli illa. l. nihil facit meli. facit. l. i. i. princ. ff. si pars here. pe. secundum Nico. de nea. hic fm quem habes ex glo. t. q. actio que datur cōtra eū qui dolo desit possidere et sic vitilis rei vendi. est civilis et non pretoria. Bal. hic dicit q. determinatio glo. tenentis q. actio que datur cōtra eū qui dolo desit possidere sit civilis est bona per tex. in. l. si pluri um. la. ij. in prin. ff. de no. rā. Ad dō q. illum text. ad hoc apte eū alleg. glo. que idem in effectu tener in. l. ij. in verbo hēres. ff. de bono. possessio. here. peti. Dicit tamē Bal. q. ratio per quā mo uetur glosa nostra nō est bona scilicet quod dicatur civilis in spectā persona actoris. immo secundum eum nos cognoscim. actionem esse civilem vel pretoriam ex origine non autē ex per sona actoris vel rei p. ut dicit preallegata glo. in. d. l. ij. §. hez res. in verbo litteris. pe. de bellaperti. hic. secundum quod re fferunt Joan. fab. et Ange. de are. tenebat contra determinatio nem huius glo. scilicet q. immo rei vendica. que datur contra eum qui dolo desit possidere est pretoria. motus per. l. electio. §. i. allegatam in glo. et per text. in. l. ij. §. si. ff. de aliena. iudi. mutā. causa facit. item quia ius pretorium dat nouam formam huic reuēdicatōi. nā facit eam competere cōtra eum qui non possidet cōtra formā ordinatā iure ciuili. et ideo ius pretorū debet dici ius. vt. l. ius sūt ciuile. §. i. ff. de iusticia et iure sub dit tñ ipse petrus q. l. c. actio sit pretoria. et descēdat ex delicto et eo q. quis dolo desit possidere. q. nihilominus est perpetua per. l. pe. §. he actiones. ff. de no. rā. eo q. est surrogata in locum

ciuilibis et perpetue. et surrogatam sapit naturā eius in cuius lo cū surrogatur vulgata. l. si eum. §. qui iniuriam. ff. si quis cau. et i. l. item veniūt. §. cum predictimus. ff. de peti. here. et fm eūz ibi actio pretoria non causat ex delicto. sed ex dominio. et i. hic opinione etiam inclinā Rodul. de auri. hic fm qd refert eum Nico. de nea. hic. et idem etiā vifa est scire gl. in. l. i. honozariis in prin. in verbo ex patrononio. ff. de actio. et obli. Dy. et Jo. bu tri. vltimo loco dicit q. ista actio et sic illa ciuilibis rei vēdicatio que datur contra eū qui dolo desit possidere inuentione est ci uilis. et ita pcedit hec glo. et gl. in. d. l. ij. per extēsiōne potest di ci pretoria. et ita procedat opinio per. et ista est magis commu nis opi. cum qua trāsit hic Nico. de neapo. et cū ea trāsire vide tur Jo. fab. et Ange. de are. Et in fi. gl. bene dicit. Et glo. in verbo et si que sunt similes. hanc glo. multi libi habent consi cram cum glo. ista glo. fm Dy. hic. vt verbis eius vtar pōcat maximū erroē. q. videtur innuere t. q. actiones descēdentes ex cōtractu vel quasi ex delicto vel quasi. et sic ex variis figuris causari sint oēs ciuiles. et sic videtur sentire q. non sint alique pretorie. que nascant ex cōtractu vel quasi ex delicto vt quasi. istud tñ fm Dy. est notorie falsum. nam actio de constituta est pretoria. §. de constituta. i. eo. l. i. in prin. ff. de constit. pecu. et tamē outur ex contractu. item actio negotiorū gestorū outur ex quasi contractu supra de obligationi. que ex quasi cōtractu in prin. et tamen est pretoria. l. ij. in prin. ff. de neg. ge. ut actio furti manifesti outur ex delicto et tamen est pretoria. j. de ppe. et temp. actio. §. i. simile in actione vi bono. rap. itē actio in faz ctum ex edicto naute caupones stabularij outur ex quasi deli cto et tamen est pretoria. et fm Joan. fabri. hic. si ista fuit mens huius glo. glo. i. incidit in erroē intolerabilem. vnde fm Dy. Jo. fa. et Nico. de neap. ter noster dū dicit et si que sunt similes. d. intelligi fm mentem glo. sequētis. hoc est. si que sunt simi les. id est a simili iure ciuili inductes sed in veritate p. ut et ias dicebat Bald. hic et eum sequitur Ange. de are. hic ista gl. non debuit hoc modo calūniari. quasi non sequitur ex verbis gl. q. actiones t. pretorie non p. ut ori ex contractu vel quasi ex deli cto vel quasi l. ij. glo. dixerit actiones ciuiles descēdere ex con tractu vel quasi ex delicto vel quasi nō tamē negat q. actiones pretorie possint ori ex cōtractu vel quasi ex delicto vel quasi. Et glo. in verbo in rem. in fi. Contra hanc gl. volentem q. nō i. periatu aliqua pretoria actio. que sit mixta opponit hoc mō. nā petitio hereditatis que datur bono possessori est pretoria l. i. ff. de bono. possessio. heredita. peti. et tamē petitio heredita tis est mixta. vt. l. hereditatis. C. de pen. here. ergo glo. nra nā est vera et ppter hāc oppositionē eā dānat Nico. de neapo. hic post Jo. Jaco. but. sed potestis hanc glo. saluare duobus modis.

